

СЭРЦА
Ў ЧАПАВЕКА
АДНО

8

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

3

ЛІСТАПАДА 2021 г.

СЕРАДА

№ 212 (29581)

...А МАРЫЎ
СТАЦЬ
КАПІТАНАМ

11

КОРАТКА

- Экспарт беларускіх прадуктаў харчавання ў студзені — верасні вырас на 12,6 працэнта.
- БРСМ і Нацыянальная школа прыгажосці заключыць пагадненне аб супрацоўніцтве.
- Генпракуратура і Прэзідэнцкая бібліятэка дамовіліся аб інфармацыйным супрацоўніцтве.
- Міхаіл Грабоўскі стаў генеральным менеджарам нацыянальнай і зборных каманд па хакеі з шайбай.
- У Мёрах на электронны гандаль выстаўлены стагадовы адміністрацыйны будынак.
- Больш за чатыры тысячы асобін шчупака запустылі ў вадаём нацпарка «Браслаўскія азёры».
- Былыя топ-менеджары філіяла «Атланта» ў Баранавічах прыгавораны да 9 і 12 гадоў калоніі за хабар.

«Мы будзем ганарыцца табой і імі»

Прэзідэнт запрасіў у госці і ўзнагародзіў Рому Кагадоўскага і ўрачоў, якія яго выратавалі

28 красавіка. 19.56 вечара. Выратавальнікам паведамляюць пра ахоплены полымем драўляны дом у вёсцы Сідаровічы Мядзельскага раёна. У той час у ім знаходзіцца толькі двое — 12-гадовы Рома і яго двухгадовы брат Ваня. У лёсавызначальнай сітуацыі падлетак прымае рашэнне ратаваць не толькі сваё жыццё, але і жыццё маленькага Вані — выносіць яго на руках з палаючага дома. З апёкамі, пашкоджаннямі руц і твару Рома адразу страціў прытомнасць, перадаў брата падаспелым аднавяскоўцам...

Апрытомнее хлопца толькі праз некалькі тыдняў у Рэспубліканскім апёкавым цэнтры. Праз час яму раскажуць, як яго на верталёце даставілі ў Мінск, як ён знаходзіўся на мяккім жыцці і смерці, як яго лячылі найлепшыя дактары сталіцы і іх расійскія калегі. За некалькі месяцаў Рома перанёс больш за 20 аперацый. Яго лячэнне ўвесь час знаходзілася на кантролі ў кіраўніка дзяржавы, а 19 кастрычніка Прэзідэнт Беларусі сваім указам узнагародзіў Рому Кагадоўскага ордэнам «За асабістую мужнасць». Урачы, што змагаліся за жыццё хлопца, таксама атрымалі ўзнагароды: загадчык дзіцячага апёкавага аддзялення Гарадской клінічнай бальніцы хуткай дапа-

Фота: БелТА

могі (БХД) Ігар Зелянко, анестэзіялаг-рэаніматалаг БХД Марына Маркевіч — медалі «За працоўныя заслугі», галоўны пазаштатны камбустыялаг Міністэрства аховы здароўя Аляксей Часнойць — медалі Францыска Скарыны, Падзякі Прэзідэнта ўдастоены загадчык аддзялення анестэзіялогіі і рэанімацыі БХД Ларыса Залатухіна і аперацыйная медыцынская сястра БХД Валяніна Казарэвава.

Учора Прэзідэнт запрасіў Рому, яго маму і ўрачоў у Палац Неза-

лежнасці ў госці і заадно ўручыў ім узнагароды. Цырымонія была не пампэзнай, як звычайна, а больш сяброўскай, камернай. Аляксандр Лукашэнка павітаў гасцей, падзякаваў асабіста кожнаму ўрачу і ўручыў узнагароды дактарам і Раману.

Хлопчыка Прэзідэнт назваў героём і падкрэсліў асабліва значнасць ордэна, што атрымаў Рома. «Гэты ордэн вельмі рэдка дарослым атрымаваюць. Усяго некалькі ордэнаў у краіне ўручана вялікім, моцным мужыкам. Ты ў нас таксама моцны, ге-

рой. Я табе ўручаю гэты ордэн. Калі ты выраснеш, зразумееш, што гэта за ордэн», — заявіў кіраўнік краіны.

Ён адзначыў асаблівы ўнёсак міністра аховы здароўя Дзмітрыя Піневіча ў выратаванне жыцця Ромы. «Гэты чалавек, міністр, ён перажыў усё з табой, з урачамі разам. Ён і раіць, і вечарам дакладваў, як цябе лечыць, што ў цябе новага. Ён бываў у цябе. Нават калі ты нічога не бачыў, не чуў, ён да цябе прыходзіў», — паведаміў Прэзідэнт.

СТАР. 2

ЦЫТАТА ДНЯ

Сяргей МІЦЯНСКІ,
намеснік міністра
эканомікі:

«Нагрузка на бізнес будзе зніжацца з дапамогай максімальнага скарачэння і спрашчэння, лічбавізацыі і пераводу ў «адно акно» адміністрацыйных працэдур. На першым этапе, да 27 сакавіка 2022 года, прааналізуем працэдур, якія вызначаны ўрадам і органамі-рэгулятарамі. Гэта прыкладна чвэрць ад іх агульнай колькасці. На другім этапе на працягу 2022 года ахопім працэдур, прадугледжаных і апісаных заканадаўчымі актамі. На трэцім этапе прыведзём адміністрацыйныя працэдурныя адпаведнасці з міжнароднымі актамі, у тым ліку прававой базай Еўразійскага эканамічнага саюза. Поўнацю гэтая работа павінна быць завершана да 1 студзеня 2024 года».

Спадчына

УЗОРЫ З ДЫВАНОЎ ЛЯЛЬКІ-ЭНЕРГЕТЫКІ

Як вышыўка ўраджэнікі расійскай глыбінкі стала візітнай карткай рэгіянальнай беларускай спадчыны

Яна з дзяцінства цікавілася вышыўкай — навучылася гэтаму ў сваёй мамы. Пазней, калі звязала лёс з Беларуссю, пачала вывучаць мясцовую аўтэнтыку. Захалпенне пераўтварыла ў мэтаў жыцця — аднавіць і захаваць узоры сваёй другой радзімы — Воранаўшчыны. Тэхніку вышыўкі яна пераняла ад майстрых Забалацкага, Канвельшскага, Пагародзенскага сельскіх Саветаў. Гэтыя ўзоры ў хуткім часе пачала пераносіць на ручнікі. За кароткі час вышыла іх з дзясятка. Таксама стварыла сваю, воранаўскую, ляльку — добрую і вясёлую. Менавіта з такім настроем распачынае работу над сваімі творамі майстар народных промыслаў аддзела рамёстваў і традыцыйнай культуры Воранаўскага раённага цэнтра культуры і народнай творчасці Галіна МЯЛЬКО.

СТАР. 9

Актуальнае інтэрв'ю

Уладзімір ГУСАКОЎ:

«БЮДЖЭТНЫЯ СРОДКІ — ГЭТА ДЗЯРЖЗАКАЗ ДЛЯ НАВУКІ»

Старшыня НАН — аб праве вучоных на рызык і гуманітарную бяспеку краіны

Нацыянальная акадэмія навук Беларусі павінна ставіць і вырашаць самыя амбіцыйныя задачы. Сціпласць у навуцы зусім не да месца. У гэтым упэўнены яе кіраўнік, старшыня Прэзідыума, акадэмік Уладзімір Гусакоў. Атамная і аднаўляльная энергетыка, аэракасімічная галіна, роботызаванне і штучны інтэлект, біятэхналогія і фармацэўтыка, высокадакладнае машынабудаванне і электратранспарт, ІТ-сфера і стварэнне новых матэрыялаў... Акадэмічныя вучоныя удзельнічаюць у буйных сістэмных праектах, якія ствараюць аснову неіндустрыяльнай эканомікі. Між іншым, жыццё працягвае ставіць перад навукоўцамі ўсё новыя задачы. Пра тое, як ім удаецца трымаць руку на пульсе, Уладзімір Гусакоў раскажа ў інтэрв'ю журналісту «Звязды».

СТАР. 4

ISSN 1990 — 763X

9 771990 763008

«Мы будзем ганарыцца табой і імі»

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

Паводле яго слоў, урачы зрабілі ўсё, каб выратаваць хлопца, і гэта можна назваць подзвігам. «Мы будзем ганарыцца табой і імі. У складанай сітуацыі міністр і на Захад тэлефанаваў, і на Усход. Усе, калі даведаліся пра ўзровень гэтай хваробы, адмовіліся дапамагчы. Тады я сказаў: «Калі вы, урачы, нешта можаце, зрабіце». І яны таксама здзейснілі подзвіг», — заявіў Прэзідэнт.

Па яго словах, дактары здзейснілі вялікую справу: «Цяпер можна смела казаць любым урачам у свеце, што мы ўмеем рабіць усё». Акцэнтаваў увагу Прэзідэнт на рабоце галоўнага пазаштатнага камбустыёлага Міністэрства аховы здароўя Аляксея Часнойца. «Гэта ён — галоўны кансультант. Як я сказаў, ён таксама ўмее рабіць усё», — дадаў Аляксандр Лукашэнка.

На памяць аб сустрэчы кіраўнік дзяржавы падарыў Раману камп'ютар. Ён асабіста правёў для Ромы і яго маці эксклюзіўную экскурсію па сваім кабінце, куды беларускі лідар запрашае толькі самых важных гасцей. Раман змог на нейкі час увайсці сябе Прэзідэнтам Беларусі і азнаёміцца, чым займаецца лідар краіны.

«Гэта рабочае месца. Я тут працую. Гэта не толькі рабочы кабінет. Сюды да мяне начальнікі прыходзяць, за мой стол. Міністр (Дзмітрый Півень, міністр аховы здароўя. — «Зв.») часам прыходзіць, але ён не любіць да мяне хадзіць. Трэба ж трымаць справаду, як ён лечыць. Таму начальнікі не хочуць сюды прыходзіць,

але я іх запрашаю часам», — паведамляе Аляксандр Лукашэнка.

Раман змог не толькі адчуць сябе Прэзідэнтам, але і заняць яго месца... «Гэта мой малодшы — Коля. Мабыць, ты чуў пра яго, — паказаў кіраўнік дзяржавы здымак свайго сына. — Калі ён быў зусім малы, нават меншы, чым ты, ён на гэтым крэсле не сядзеў. Ты першы».

Аляксандр Лукашэнка паказаў стос папер на сваім сталі і агучыў свой графік на бягучы тыдзень. «Вось гэта мне неабходна на тыдні на памяць вывучыць. Вось глядзі: па Канстытуцыі ў нас будзе мерапрыемства, будзем і з Пуціным весці ў анлайн-рэжыме (па тэлевізары) перагаворы. Таксама матэрыялы неабходна вывучыць. Гэта — у Магілёўскую вобласць паеду адкрываць з міністрам бальніцу новую. Усё трэба на памяць вывучыць за тры дні», — паведаміў Прэзідэнт.

Ён паказаў падлетку дзве асаблівыя рэчы ў кабінце — Слуцкі пояс, сатканы з залатой ніткі, і першы экзэмпляр беларускай Канстытуцыі. «Хутка будзе рэфэрэндум. Людзі хочуць памяняць Канстытуцыю. Я з імі згадзіўся», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. Прэзідэнт растлумачыў: калі людзі прагаласуюць за новую Канстытуцыю, я экзэмпляр таксама зойме месца ў кабінце кіраўніка дзяржавы. У канцы экскурсіі не забылі пра галоўны элемент сустрэчы — фота на памяць.

«Рома, трымайся. Ты малайчына, мужык! Шмат чытай. Будзеш шмат чытаць, будзеш шмат ведаць», — завяршыў сустрэчу Прэзідэнт.

Пасля сустрэчы з Прэзідэнтам Раман КАГАДОЎСКІ паразмаўляў з журналістамі і расказаў пра свае ўражанні ад знаёмства з кіраўніком краіны і наведвання Палаца Незалежнасці.

«Тут вельмі прыгожа. Я крыху баяўся. Прэзідэнт мне паціснуў руку. Страшна вельмі было, калі ён выходзіў. Сэрца моцна білася. Думаў, зараз быццам выскачыць», — кажа герой.

Журналісты пытаюцца: ці будзе ён ордэн насіць, не здымаючы? «Ну, так», — усміхаецца Раман.

І, вядома, карэспандэнты цікавяцца здароўем. «Адчуваю сябе нармальна, — адказвае хлопчык. — Я з другой чвэрці буду вучыцца». Мама Марыя Стадольнік дадае, што да вучобы Рома далучыцца па відэасувязі з дому, каб пазбегнуць інфекцыі.

Тыдзень таму хлопчык выпісаўся з бальніцы і знаходзіцца дома з сям'ёй. Усе яго вельмі чакалі. З успамінаў пра трагедыю засталася ў памяці, расказавае Рома, толькі як яго забрала хуткая дапамога. «Калі ў роанімацыі ляжаў, прачнуўся, я тады не мог размаўляць, я крыху шптаў, з мамай спрабаваў размаўляць. Але есці не мог, шмат піў, спаў, — дзеліцца хлопчык. — Я хачу сказаць дзякуй усім урачам. Калі б не яны, мяне б тут не было».

«Залатая п'яцёрка» — верагодна так можна назваць тых медыкаў, якія прысутнічалі ў Палацы. Менавіта яны праявілі асаблівае мужнасць і прафесіяналізм, калі, здавалася б, ніхто ўжо не верыў у цуд.

Дэкан хірургічнага факультэта БелМАПА, галоўны пазаштатны камбустыёлаг Міністэрства ахо-

вы здароўя Аляксея ЧАСНОЙЦ адзначае, што высокая адзнака Прэзідэнта мае асаблівае значэнне для ўсёй камбустыёлагічнай службы краіны. «Гэта быў надзвычай складаны клінічны выпадак. Вялікая плошча пашкоджання скурнага покрыва, амаль усё глыбокае. Таму перад намі была вялікая работа па яго выратаванні. І гэта стала магчыма толькі дзякуючы зладжанасці нашага калектыву, дзе кожны гатовы і днём, і ноччу прыйсці на дапамогу пацярпеламу. На самай справе гэта подзвіг, бо настолькі клінічна складаны выпадак нам не сустракаўся з такім вынікам», — дадае спецыяліст.

Кансультацыйную дапамогу ў лядзёні аказвалі расійскай калегі, якія амаль адразу падключыліся да выратавання. «З першых дзён былі анлайн-кансультацыі, два разы яны прыязджалі ў нашу клініку, глядзелі. Пераканаўшыся ў тым, што адпавядаюць сусветным стандартам і наша тактыка, і наша абсталяванне, і прафесіяналізм урачоў, мы вышліся па адзіным меркаванні, як лячыць Рамана», — расказавае Аляксей Часнойца.

Вялянціна КАЗАРЭВА, медыцынская сястра аперацыйна-блэка Гарадскай клінічнай бальніцы хуткай медыцынскай дапамогі, адзначыла: за 17 гадоў яе работы ў апэкавым аддзяленні выпадак Рамана быў самым складаным з усіх, што яна бачыла. «Калі паступаюць дзеці, мы вельмі перажываем, як за сваіх. Кожны раз, калі нешта яму рабілі, радаваліся. Самае галоўнае было, каб толькі жыву», — успамінае медсястра. Па яе словах, шматлікія аперацыі цягнуліся па чатыры і больш гадзін, працавалі брыгады

з некалькіх чалавек, сачылі за імі кіраўнікі медустанюў.

Марына МАРКЕВІЧ, урач-анэстэзіёлаг аддзялення анэстэзіялогіі і рэанімацыі Гарадскай клінічнай бальніцы хуткай медыцынскай дапамогі, кожны дзень сачыла за станам Рамана, калі ён ляжаў у роанімацыі. «Рома да нас паступіў у канцы красавіка. Мы яго перавялі ў дзіцячае апэкавае аддзяленне 10 жніўня. Гэты прамежак часу з мая да жніўня ён знаходзіўся ў нас», — паведамляе анэстэзіёлаг.

Па яе словах, свой мужны характар герой выявіў адразу. «Рома паказаў з першых дзён, што ён змагаецца за жыццё, за сваё здароўе. І той выпадак, які адбыўся, паказвае цвёрдасць яго характару. На нас ляжала вялікая адказнасць», — адзначыла Марына Маркевіч.

Уважлівае і чулае стаўленне калектыву праявіла да ўсіх пацыентаў незалежна ад узросту, бо мэта аб'ядноўвае. «Да ўсіх адносін аднолькавыя, у кожнага стаіць мэта — дапамагчы. Паралельна з Ромам ляжаў яшчэ адзін хлопчык, у якога было 70 працэнтаў апэкаў, я сачылі, як Рома змагаецца, як Вадзім змагаецца», — кажа медык.

Нагадаем, спецыялісты Гарадскай клінічнай бальніцы хуткай медыцынскай дапамогі прыклалі свае намаганні ў лядзёні яшчэ аднаго складанага юнага пацыента. Вадзім Пальчанка з Мсціслава ў красавіку зачэпіўся вудай за правяды і атрымаў апэкі 70% паверхні цела. Пасля лядзёні ў Мінску ён быў пераведзены ў магілёўскую бальніцу на рэабілітацыю і ў жніўні выпісаны дадому.

Марыя ДАДАЛКА.

Кантэкст

Днямі стала вядома, што польскія ўлады не дазваляюць медыкам з няўрадавых праваабарончых арганізацый абследаваць мігрантаў, якія заселі на граніцы. На пазіцыю Варшавы ў дадзеным пытанні не паўплывала нават спроба пасрэдніцтва з боку высокапастаўленага прадстаўніка каталіцкай царквы, паведамляе Delfi.

У канцы кастрычніка Gazeta Wyborcza апублікавала заяву праваабаронцаў, у якой яны сцвярджаюць, што дзясяткі чалавек з ліку мігрантаў, якія знаходзяцца на граніцы, маюць патрэбу ў неадкладнай медыцынскай дапамозе. «Мы ведаем аб некалькіх смяротных зыходах і ведаем, што ахвяр будзе больш, калі доступ да медыцынскай дапамогі будзе блакіраваць і далей», — гаварылася ў гэтым дакуменце.

Паводле даных арганізацыі «Урачы на граніцы», з просьбай дапусціць да мігрантаў медыкаў у Міністэрства ўнутраных спраў звярнуўся архібіскуп Гнезненскі і прымас Польшчы (святар, які мае вышэйшую духоўную юрысдыкцыю над іншымі біскупамі ў краіне) Войцэх Поляк. Аднак архібіскупу было адмоўлена. У арганізацыі «Урачы на граніцы» адзначаюць, што пагранічныя службы Польшчы таксама адмаўляюцца ад супрацоўніцтва з імі, спасылаючыся на дзеючы з 2 верасня ў прыгранічнай зоне рэжым надзвычайнага становішча.

Раней шэраг праваабарончых арганізацый звяртаўся да польскіх уладаў з заклікам забяспечыць правы мігрантаў і аказаць ім неабходную дапамогу. Так, супольнасць актывістаў Grupa Granica заклікала ўлады Польшчы дазволіць урачам доступ у раёны на граніцы, дзе па рашэнні польскіх уладаў быў уведзены рэжым НС. Grupa Granica папярэдзіла аб пагрозе гуманітарнай катастрофы на польскай граніцы: умовы для бежанцаў становяцца ўсё больш крытычнымі ў сувязі з пачаткам начных замаразкаў і хуткім набліжэннем зімы. Паводле слоў актывістаў супольнасці, калі польскія ўлады адмовяцца даць урачам доступ у прылеглыя да граніцы раёны, многім мігрантам

пагражае пбель, а іх целы змогуць знайсці толькі з надыходам вясны.

Тым часам днямі стала вядома аб чарговай ахвяры «новай» еўрапейскай палітыкі ў дачыненні да бежанцаў, паведамілі ў Дзяржапрагранкітэце. На лініі беларуска-польскай граніцы беларускім пагранічным нарадам выяўлена група бежанцаў з Сірыі і Ірака, каля якіх на зямлі ляжаў труп мужчыны неславянскай знешнасці. Характар пакунутых слядоў сведчыў аб тым, што цела было перарамешчана з Польшчы ў Беларусь.

«Па словах бежанцаў, яны знаходзіліся на тэрыторыі Польшчы, калі здарылася трагедыя. Адзін з мужчын, грамадзянін Ірака, быў хворы на дыябет і меў патрэбу ў інсуліне. Аднак польскія праваахоўнікі, якія затрымалі за межамікаў, не толькі ігнаравалі іх просьбы аб медыцынскай дапамозе, але і збівалі з мэтай запалохвання. Пры гэтым асаблівай жорсткасцю вызначалася жанчына, — адзначаюць у ДПК. — Як растлумачылі замежнікі, калі хворы мужчына памёр, узброеныя людзі ў форме сілком даставілі ўсіх бежанцаў да граніцы, разрэзалі ўстаноўленую на польскай бок загароду з калочага дроту і пад пагрозай фізічнага расправы прымусілі перанесці цела праз граніцу. Таксама польскія сілавікі, не разбіраючыся, затрымалі і гвалтоўна выцеснілі разам з групай бежанцаў двух замежнікаў з дакументамі, выданымі кампетэнтнымі органамі Германіі, яны спрабавалі аказаць дапамогу людзям, якія трапілі ў складаную сітуацыю».

У пагранічных службаў Польшчы карныя метады работы. Такім меркаваннем падзяляюць у эфіры «Альфа Радыё» палітычны аналітык Аляксандр Шпакоўскі. «Польшча займае непрымірымую пазіцыю ў адносінах да мігрантаў, якія спрабуюць трапіць у краіну па паўночным маршруце, выкарыстоўваючы для гэтага тэрыторыю Беларусі. Метады

іх пагранічных службаў карныя — некалькі чалавек было забіта фактычна на граніцы. Яны памерлі з прычыны катаванняў і збіцця ад супрацоўнікаў польскіх пагранслужбаў. Некаторыя загінулі ад холаду, таму што ў іх адабралі вопратку. Такія дзеянні цалкам упісваюцца ў логіку палітыкі Рэспублікі Польшча адносна мігрантаў, якія з тых ці іншых прычын затрымаліся ў польска-беларускім памежжы, — адзначыў эксперт. — А дапусціць туды незалежную медыцынскую экспертызу — значыць зафіксаваць пагрозу жыццю і здароўю гэтых людзей. І тады ў адпаведнасці з узятымі на сябе міжнароднымі абавязаннямі Польшча павінна будзе прыняць бежанцаў, размясціць іх на сваёй тэрыторыі і аказаць дапамогу».

Спробу ўзвесці драўняную загароду на граніцы з Беларуссю і накіраванне туды ваеннай тэхнікі Аляксандр Шпакоўскі лічыць смешнымі мерамі: гэта не вырашыць праблему. «Замом любой складанасці можна адымаць. Практыка паказала, што польска-літоўская граніца — гэта нават не замok. Але памянсяла і тактыка мігрантаў: яны аб'ядноўваюцца ў групы па некалькі дзясяткаў чалавек і спрабуюць прабрацца праз граніцу. Яны пачалі адказваць на гвалт ім жа: некалькі польскіх пагранічнікаў пацярпела ў сутычках з бежанцамі», — падкрэсліў аналітык. На яго думку, калі палякі працягнуць так дзейнічаць, то сутыкнутца з яшчэ большым гвалтам — напружанне на граніцы будзе нагнацца.

Такога ж меркавання прытрымліваецца і пастаянны прадстаўнік Расіі пры ЕС Уладзімір Чыжоў. Аднак неглы парадуюць цяперашняе падзеі з міграцыйным крызісам 2015 года. «Такія параўнанні цалкам неапраўданыя, і справа не толькі ў колькасці. Я вядома, у 2015 годзе ў Еўропу прыбыло прыкладна 1,5 мільёна мігрантаў. Тады пазіцыя многіх краін ЕС,

у першую чаргу Германіі, заклочылася ў прынцыпе everybody's welcome («мы рады бачыць усіх»). І гэта паслужыла магнутым фактарам прыцягнення. Цяпер мы нічога такога не бачым. Усе, наадварот, спрабуюць ад мігрантаў адгародзіцца», — заявіў Уладзімір Чыжоў, адказваючы на пытанне аб паралелях адносна цяперашняга прытоку мігрантаў. У сувязі з гэтым ён згадаў словы колішняга старшыні ЕК Жан-Клода Юнкера, які заявіў, што Еўрасаюз займаецца не будаўніцтвам сцен, а мастоў. «Што мы бачым цяпер? Узводзяцца сцены — на граніцы Літвы і Беларусі, Харватыі і Босніі. Мігранты спыняюць услякімі спосабамі, аж да адкрыта нечылівізавання», — заўважыў пастаянны прадстаўнік РФ на палях Еўрапейскага эканамічнага форуму ў Вероне.

Паўістэрнычныя заявы ад прадстаўнікоў медыцынскай краіны ЕС аб нібыта маючым месца дачыненні Беларусі і РФ да прыгранічнага крызісу з бежанцамі недастойныя сур'ёзных палітыкаў. Аб гэтым заявіў кіраўнік МЗС РФ Сяргей Лаўроў ў інтэрв'ю тэлеканалу «Расія-24». «Гэта сведчыць аб тым, што яны ўжо ў сітуацыі, калі разумеюць сваю бездапаможнасць, у тым ліку міжнародна-прававую, і зрываюцца на істэрыку», — лічыць міністр. Ён таксама прывёў сітуацыю, якая была ў Італіі. «Колішні міністр унутраных спраў Матэа Сальвіні адмовіўся прымаць на італьянскую тэрыторыю бежанцаў. Сказаў, што па дарозе іх перамяшчэння было некалькі краін ЕС, яны маглі б папасціца туды. Цяпер Сальвіні спрабуюць аддаць пад суд за тое, што ён паставіў пад пагрозу жыццё бежанцаў, якія імкнуліся збегчы ад цяжкіх, катастрофічных умоў, у якіх яны жылі. Чым адрозніваюцца паводзіны прыблудаў і палкаў ад таго, за што цяпер хочучы судзіць былога міністра? Тут шмат двайных стандартаў», — падкрэсліў Сяргей Лаўроў.

Пётр ДУНЬКО.

КАРНІКІ НА ГРАНІЦЫ

Нялюдскасць Варшавы не мае межаў

Парламенцкі дзённік

Адным шляхам

БОЛЬШ ПАЎНАМОЦТВАЎ МЯСЦОВАЙ УЛАДЗЕ

Дэпутаты абмеркавалі змяненні законаў па пытаннях культуры

Пастаянная камісія па адукацыі, культуры і навуцы Палаты прадстаўнікоў разгледзела вынікі грамадскага абмеркавання праекта закона «Аб змяненні законаў па пытаннях культуры».

«Асноўны закон у сферы культуры перажывае пэўныя змяненні. Кодэкс, па якім мы сёння працуем, дзейнічае практычна пяць гадоў. І мы бачым, што асобныя пазіцыі нам неабходна відавясціць, трэба сарыентавацца ў большай ступені на практыку прымянення гэтых нормаў. І за гэты час мы бачылі, што шэраг пытанняў узнік, асабліва пытанняў, якія датычацца гісторыка-культурнай спадчыны, звязаных з вывазам культурных каштоўнасцяў, у бібліятэчнай сферы і музейнай справе. Таму мы пастараліся ў праекце Кодэкса аб культуры гэтыя пазіцыі ўлічыць», — расказаў міністр культуры **Анатоль МАРКЕВІЧ**.

Згодна з новым законапраектам у сферы аховы гісторыка-культурных каштоўнасцяў, пашыраюцца паўнамоцтвы мясцовым органам улады для таго, каб яны распрацоўвалі праектна-навуковую дакументацыю, маглі яе ўзгадняць і ўводзіць сваімі ж камісіямі дадзеныя аб'екты ў эксплуатацыю. Я лічу, што гэта вельмі правільны падыход, таму што мы гаворым пра аб'екты трэцяй катэгорыі. А іх у нас у спісе каля 87 %. Такім чынам мы працуем над тым, каб спрадэкаваць гэтую схему і ў большай ступені ўяўляць у гаспадарчым абарот дадзеныя аб'екты», — растлумачыў Анатоль Маркевіч.

Паўнамоцтвы мясцовых органаў улады пашырацца і адносна вывазу культурных каштоўнасцяў. Міністр культуры расказаў, што дадзенае пытанне будзе перадавацца для разгляду ўпраў-

ленням культуры аблвыканкамаў, Мінскага гарвыканкама. Калі каштоўнасці, якія плануецца вывезці, не з'яўляюцца гісторыка-культурнай спадчынай і не ўваходзяць у музейныя фонды, вываз гэтых каштоўнасцяў будзе знаходзіцца ў полі зроку мясцовых органаў улады. «Гэта значыць не трэба будзе ехаць у сталіцу, у Міністэрства культуры з рэгіёнаў. А ўсе пытанні разам з музеямі, спецыялістамі-мастацтвазнаўцамі на месцах будучы разглядаюцца і будучы прымацца па іх рашэнні. І мы не марнуем час, і па лагістыцы таксама ўсё добра складваецца», — падкрэсліў міністр.

Анатоль Маркевіч звярнуў увагу, што грамадскія абмеркаванні законапраектаў заўсёды важныя і эфектыўныя. «Вельмі важны момант, калі людзі, работнікі сферы культуры, маюць магчымасць выказацца па многіх пазіцыях. Гэтыя прапановы мы безумоўна ўлічваем у праекце Кодэкса аб культуры», — адзначыў міністр.

Акрамя гісторыка-культурнай спадчыны і вывазу культурных каштоўнасцяў, змяненні закранаюць археалагічную і бібліятэчную справы, будучы ўведзены сучасныя тэхналогіі для павышэння даступнасці і якасці культурных паслуг. «Напрыклад, у сферы бібліятэчнай справы ўводзіцца такое паняцце, як аддалены віртуальны карыстальнік і лічбавізацыя бібліятэчнага фонду, што палегчыць зрабіць больш сучаснай работу бібліятэкараў. У музейнай справе ўдасканалюцца нормы, якія рэгулююць арганізацыю і правядзенне музейных экспазіцый, яны крыху спрашчаюцца. Рэгулююцца кінематографічная дзейнасць», — расказала **Лілія КІР'ЯК, намеснік старшын Пастаяннай камісіі па адукацыі, культуры і навуцы**.

«Упэўнены, што пасля абмеркавання дадзенага нарматыўнага дакумента мы, самае галоўнае, зможам знайсці тыя простыя механізмы, якія дазваляць выбудоўваць работу больш эфектыўна і больш якасна», — акцэнтаваў увагу Анатоль Маркевіч.

Валерыя СЦЯЦКА.

СУПРАЦОЎНІЦТВА Ў «ЛІЧБЕ»

Кітай мае намер разам з Беларуссю прадоўжыць рэалізацыю сумесных высокаэфектыўных праектаў у рамках ініцыятывы «Адзін пояс, адзін шлях», а таксама пастаянна ўмацоўваць супрацоўніцтва ў галіне лічбавай эканомікі. Аб гэтым заявіў Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Кітая ў Беларусі Се СЯАЮН на цырымоніі адкрыцця праграмы «Насенне будучыні — 2021», якая прайшла ў анлайн-фармаце, ведамсімі БелТА.

«З моманту свайго запуску ў 2014 годзе праграма паспяхова праводзіцца ў Беларусі ўжо шэсць гадоў запар, — адзначыў дыпламат. — На фоне чарговага пагаршэння эпідэмічнай сітуацыі кампанія вырашыла правесці праграму ў анлайн-фармаце, што ў поўнай меры адлюстроўвае адказнае стаўленне да здароўя і бяспекі навучнікаў». Пасол падкрэсліў важнасць ажыццяўлення ва ўзаемадзеянні з міністэрствамі сувязі і інфарматызацыі, адукацыі гэтай навукавай праграмы кампаніяй Huawei ў Беларусі. Праграма накіравана на перадачу перадавых ведаў, развіццё талентаў у галіне ІКТ і садзейнічае развіццю лічбавай эканомікі краіны.

Се Сяаюн звярнуў увагу, што нядаўна старшыня КНР Сі Цзіньпін на Юбілейнай канферэнцыі з нагоды 50-годдзя з дня аднаўлення законнасці месца краіны ў ААН адзначыў прыхільнасць кітайскага народа да сумеснага развіцця, аказання дапамогі краінам, якія сталі на шлях развіцця, і пастаяннага прадастаўлення новых магчымасцяў для свету шляхам развіцця Кітая. «Цяпер кітайска-беларускі адносіны даверлівага ўсебаковага стратэгічнага партнёрства і ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва падтрымліваюць стабільную дынаміку развіцця на высокім узроўні. А супрацоўніцтва ў розных галінах дае плённыя вынікі, — адзначыў кіраўнік дыпламатычнай місіі. — Кітайскі бок гатовы разам з беларускім прадаўжаць пашыраць высокаэфектыўныя сумесныя праекты ў рамках ініцыятывы «Адзін пояс, адзін шлях», а таксама пастаянна ўмацоўваць супрацоўніцтва ў галіне лічбавай эканомікі і надаваць

новы імпульс далейшаму ўмацаванню дружалюбных адносін паміж дзвюма дзяржавамі».

Дыпламат сказаў, што надыхла эра глабальнай лічбавай эканомікі і ў будучым навукаёмная інфармацыйная індустрыя стане вядучай галіной. У сувязі з гэтым пасол звярнуў увагу, што кампанія Huawei адказна працуе на беларускім рынку на працягу 20 гадоў, уносіць свой уклад у развіццё штучнага інтэлекту, інтэрнэту рэчаў, 5G і іншых тэхналагічных распрацовак. Яна адкрыла вучэбныя цэнтры ў беларускіх універсітэтах і на сённяшні дзень навучыла больш за дзве тысячы маладых беларускіх талентаў. «З радасцю адзначу, што адабраныя для праграмы навучнікі прадстаўляюць сем беларускіх ВНУ», — падкрэсліў ён.

У сваю чаргу, дырэктар ТАА «Бел Хуавэй Тэхналоджы» Ван Чэнь расказаў, што ў чэрвені 2021 года падчас форуму «ТІО» была праведзена цырымонія запуску праграмы «Насенне будучыні» і праз чатыры месяцы адборачных этапаў 20 удзельнікаў прайшлі ў фінал. «Беларусь мае вельмі добрае навуковае база і асяроддзе для развіцця талентаў, — лічыць ён. — Мы аддаём асаблівую ўвагу навуцнаму таленавітай моладзі ў сферы ІКТ у Беларусі. Штогод у рамках флагманскай праграмы «Насенне будучыні», міжнароднага ІКТ-конкурсу, саборніцтва мы ствараем магчымасці для адабраных на розных узроўнях маладых спецыялістаў для міжконтрынага абмену і навування ў Кітаі. У той жа час, самыя таленавітыя юнакі і дзяўчаты атрымліваюць магчымасць прайсці стажыроўку ў нашай кампаніі».

Міністр сувязі і інфарматызацыі **Канстанцін ШУЛЬГАН** падкрэсліў, што дадзеная праграма з'яўляецца важнай для беларускага боку. Ён сказаў, што ў Беларусі выбудоўваецца сістэма якаснай падрыхтоўкі студэнтаў, а кітайскі бок дае дадатковыя магчымасці для навування ў канкрэтнай галіне. Кіраўнік ведамства выказаў упэўненасць, што атрыманыя веды юнакі і дзяўчаты змогуць выкарыстаць на карысць развіцця нашай дзяржавы. Канстанцін Шулган звярнуў увагу: у перыяд эпідэміі Беларусь

і Кітай пацвердзілі сапраўднаю дружбу, што выяўляецца на ўсіх узроўнях.

Міністр адукацыі **Ігар КАРПЕНКА** назваў эфектыўным узаемадзеянне з кітайскай кампаніяй. Дзякуючы рэалізацыі адукацыйнай праграмы студэнты маюць магчымасць павялічваць у штаб-кватэры Huawei ў Кітаі, папрацаваць на самым сучасным абсталяванні ў інавацыйных лабараторыях. Ён звярнуў увагу, што прызёры і пераможцы праграмы затым працягваюць сваё навучанне і працоўную дзейнасць у Беларусі. «Калі ў 2019 годзе пераможцамі і лаўрэатамі праграмы сталі дзесяць студэнтаў з дзвюх ВНУ, то ў 2020 годзе — 30 студэнтаў з васьмі ўстановамі вышэйшай адукацыі. Праграмы праекта садзейнічаюць умацаванню адукацыйных сувязяў паміж Беларуссю і КНР, а таксама сведчаць аб высокай сацыяльнай адказнасці кампаніі», — адзначыў міністр. Ён пажадаў усім удзельнікам праграмы новых эфектыўных рашэнняў у сферы ІКТ.

Сёлета фіналістамі адборачнага тура сталі студэнты сямі беларускіх ВНУ. У прыватнасці, гэта БДУ, БНТУ, БДУВР, Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Я. Купалова, Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Францыска Скарыны, Магілёўскі дзяржаўны ўніверсітэт імя А. Куляшова, Палачскі дзяржаўны ўніверсітэт. Пераможцы змогуць узяць удзел у васьмідзённай праграме, якая арганізавана на 1—8 лістапада. Іх чакаюць праходжанне курсаў па 5G, воблачных вылічэннях; знаёмства з традыцыйным і сучасным Кітаем шляхам віртуальных экскурсій; лекцыі і семінары з экспертамі кампаніі; інтэрактыўныя заняткі з групавымі дыскусіямі, дэбаты, дыялогі за круглым сталом; удзел у групавым праекце Tech4Good; віртуальнае наведванне выставачнага залаў кампусаў і інавацыйных цэнтраў.

Глобальная кітайская праграма «Насенне будучыні» была заснавана ў 2008 годзе. У ёй удзельнічаюць прадстаўнікі больш як 500 вядучых ВНУ свету, якія навуваюцца па тэхнічных спецыяльнасцях і цікавяцца тэлекамунікацыямі. За ўвесь час дзеяння праграмы яе прайшло звыш 30 тысяч чалавек з больш як 126 краін свету.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

У Турцыі заявілі аб спробах Кіева пасварыць Анкару і Маскву з-за беспілотнікаў

Кіеў робіць спробы пасварыць Анкару і Маскву з-за паставак беспілотных лятальных апаратаў (БПЛА) Bayraktar, заявіў прафесар Саліх Іылмаз, выкладчык Універсітэта Іылдырым Беязіт у Анкары.

Палітолаг падкрэсліў, што пасля таго як Турцыя прадала беспілотнікі Украіне, яны сталі ўласнасцю гэтай краіны. «Але Украіна, магчыма, хоча пасеяць разлад у турэцка-расійскіх адносінах з дапамогай частых загадаў Турцыі. Мы бачым, што Расія трапіла ў гэтую пастку», — адзначыў Іылмаз.

Турэцкі эксперт таксама заявіў, што расійскае ваеннае кіраўніцтва занадта востра адрагавала на продаж турэцкіх беспілотнікаў Украіне і дапусціла дастаткова рэзкія выказванні ў дачыненні да Анкары. «Гэтая сітуацыя напружвае турэцкае грамадства і стварае антырасійскія настроі», — падкрэсліў ён.

Маск заявіў аб гатоўнасці прадаць акцыі Tesla дзеля выратавання людзей ад голаду

Генеральны дырэктар кампаніі **Tesla і SpaceX Ілон Маск** заявіў у сваім Twitter-акаўнце, што гатовы

падзяліцца часткай сваіх сродкаў дзеля таго, каб выратаваць чалавецтва ад голаду.

Раней выканаўчы дырэктар Сусветнай харчовай праграмы ААН (СХП) Дэвід Бізілі заявіў, што для таго, каб прадухіліць «катастрофу» для людзей і справіцца з праблемай голаду, неабходны ўсяго два працэнты ад усяго багацця Маска, якое складае сёння амаль 290 мільярдаў долараў.

«Калі СХП можа растлумачыць у гэтым ланцужку твітаў, як шэсць мільярдаў долараў могуць вырашыць праблему сусветнага голаду, я гатовы зараз жа прадаць акцыі Tesla і вырашыць яе. Але фінансавая справяднасць павінна быць адкрытай, каб грамадзкія бачыла, як канкрэтна траціцца грошы», — адказаў Маск.

Раней кіраўнік SpaceX раскрытыкаваў новы план падаткаабкладання для мільярдаў і карпаратыўных гігантаў, прапанаваны адміністрацыяй прэзідэнта ЗША Джо Байдэна.

Цэны на цукар пабілі рэкорд з-за спірту

Сусветныя цэны на цукар пабілі чатырохгадовы рэкорд на фоне попыту на спірт. Як ведамляе Bloomberg, кошт дасягнуў максімуму на фоне ціску на рынак сусветнага энергетычнага крызісу. З-за гэтага вядучыя сусветныя вытворцы сталі перапрацоўваць больш цукровага трыснягу ў этанол, які можа служыць біяпалавам для аўтамабіляў і выглядае сумесі з бензінам ці з дызельным палівам.

Па падліках агенцтва, ф'ючарсы на белы цукар на біржы ICE падаралі на 1,2 працэнта, а ўвогуле з пачатку года ціна вырасла на 22 працэнты. Прычым рэзкі рост пачаўся ў жніўні, калі стала зразумела, што замаразкі ў Бразіліі, якая з'яўляецца найбуйнейшым экспарцёрам, рызкуюць падараваць вытворчасць і пастаўкі сыравіны. «Унутраны рынак этанолу і міжнародны рынак цукру змагваюцца за бразільскі трысняг», — пракаментаваў кіраўнік амерыканскага даследавання прадуктаў харчавання і аграбізнесу Rabobank Эндзі Даф.

Другі па велічыні экспарцёр — Індыя — плануе, каб да 2025 года этанол склаў 20 працэнтаў паліўных сумесяў для аўтамабіляў. Падобная стратэгія, піша Bloomberg, рызкуе прывесці да падзення вытворчасці цукру-рафінаду налета.

«БЮДЖЭТНЫЯ СРОДКІ»

НОВАЕ СЛОВА Ў МІКРАБІЯЛОГІ

— *Уладзімір Рыгоравіч, дзякуючы навуковым прарывам у свеце біятэхналогіі за апошнія дзесяцігоддзе яны па інвентыцыйнай прыцягальнасці даганяюць ІТ-індустрыю. Менавіта біятэхналогіі адкрылі масу новых магчымасцяў у сельскай гаспадарцы, экалогіі, харчовай прамысловасці і медыцыне. А якімі дасягненнямі ў гэтай галіне могуць пахваліцца беларускія вучоныя?*

— Пры навуковым суправаджэнні Акадэміі навук у рамках рэалізацыі Канцэпцыі развіцця фармацэўтычнай і біятэхналагічнай прамысловасці на 2011—2015 гады і на перыяд да 2020 года ў краіне была створана і зараз актыўна развіваецца біятэхналагічная галіна. Агульна аб'ём выпуску яе прадукцыі ацэньваецца ў 2020 годзе на ўзроўні 365 млн рублёў. Толькі за мінулы год у рамках розных праграм было распрацавана 57 біятэхналогій, якія з'яўляюцца асновай для вытворчасці шырокага спектра новых відаў біятэхналагічнай прадукцыі.

Акадэмічны навука ў дадзеным кантэксце — самы неспрэчны ўдзельнік, прычым не толькі ў якасці метадалагічнай і даследчай асновы, але і як уладальнік развітой прамысловай базы. Напрыклад, у мінулым годзе ў Інстытуце мікрабіялогіі мы адкрылі ўжо другі пускавы комплекс Навукова-вытворчага цэнтра біятэхналогіі. Ён аснашчаны сучасным тэхналагічным абсталяваннем для ферментацыі мікраарганізмаў-прадукцэнтаў і атрымання розных таварных форм біяпрапаратаў. Аб'ём выпушчанага біятэхналагічнай прадукцыі і паслуг перавысіў 800 тысяч рублёў.

Прарывам у геннай інжынерыі сталі трансгенныя жывёлы (kozy), якія прадукуюць малако з аналагам лактаферыну чалавека. Мы развіваем гэты кірунак, ствараючы новыя элементы біятэхналагічнай галіны, а таксама вытворчасць біялагічна актыўных дабавак.

Створаны ў НАН Рэспубліканскі навукова-медыцынскі цэнтр «Клеткавыя тэхналогіі» з банкам ствалавых клетак і вытворчасцю клеткавых прадуктаў аказвае паслугі на плячэнні трафічных звязў канечнасцяў, прапааноўваючы ўнікальныя рашэнні ў дадзенай галіне.

«У адрозненне ад ПВТ асноўныя намаганні «ІТ-града «Акадэмічны» будуць накіраваны на забеспячэнне навукаёмістымі лічбавымі тэхналогіямі рэальнага сектара эканомікі».

На падставе не маючых аналагаў біятэхналогіі з выкарыстаннем ферментаў іўнага арсенала сінтэзаваны ліпануклеазыды — новыя формы лекаў, у тым ліку супрацьпуплінныя, з павышанай бядаступнасцю і ўстойлівасцю ва ўнутраным асяроддзі арганізма.

У інтэрсах развіцця аграрнапрамысловага комплексу распрацаваны біятэхналогіі, якія служаць асновай для вытворчасці інавацыйнай прадукцыі. У іх ліку — геномныя тэхналогіі ацэнкі і адбору селекцыйнага матэрыялу трыцкаліе і соі, біяпрапарат «Мульціфакт-3» супраць бактэрыёзу агароднінныя культуры, прабіятычная кармавая дабаўка для пчола, полівідэява замарожаная і сухія канцэнтраваныя закваскі для тварагу і сыроў галандскай групы і многае іншае.

У 2020 годзе ў Інстытуце генетыкі быў адкрыты мадэрнізаваны Рэспубліканскі цэнтр геномных біятэхналогій: ім ужо выкарана больш за 24 тысячы аналізаў па ДНК-тэсціраванні генаў, адказных за індывідуальныя асаблівасці чалавека. Сёлета там жа створаны Цэнтр мікрабіёму, нацэлены на вырашэнне шэрагу фундаментальных і прыкладных задач.

У найбліжэйшыя гады ў выніку рэалізацыі праграмы ў галіне генагеаграфічных і геномных тэхналогій ідэнтыфікацыі асобы будуць створаны самыя сучасныя ДНК-тэхналогіі ў крміналістыцы. Яны павысяць раскрывальнасць злучэнстваў, а таксама дадуць

інструментарый для стварэння баз даных для прагназавання дынамікі змены генафондаў насельніцтва ў мегалісах.

КОНТУРЫ НОВАЙ ЭКАНОМІКІ

— *Яшчэ адзін амбіцыйны праект Нацыянальнай акадэміі навук — стварэнне акадэмічнага ІТ-града. Патлумачце, калі ласка, якія задачы ён будзе вырашаць?*

— Наша мэта — аб'яднаць намаганні і кампетэнцыі арганізацый, якія працуюць у галіне інфармацыйных тэхналогій, для вырашэння актуальных задач сацыяльна-эканамічнага і навукова-тэхнічнага развіцця нашай краіны. У адрозненне ад ПВТ асноўныя намаганні «ІТ-града «Акадэмічны» будуць накіраваны на забеспячэнне навукаёмістымі лічбавымі тэхналогіямі рэальнага сектара эканомікі. На гэты момант такая форма інтэграцыі і каардынацыі інавацыйнага навукова-тэхнічнага патэнцыялу аб'ядноўвае ўжо дзевяць арганізацый.

Гэта кластарная структура будзе спецыялізавацца на распрацоўцы імпартазамшальных суперкам'ютарных і воблачных тэхналогій, цэнтраў апрацоўкі і захоўвання даных, размеркаваных вылічэнняў, аналізе даных дыстанцыйнага здарвання Зямлі, геаінфармацыйных і навігацыйных сістэм. Сфера яе інтарэсаў — інтэлектуальныя сістэмы маніторынгу таварна-транспартных патокаў на аснове сучасных міжнародных стандартаў у галіне лічбавізацыі бізнес-працэсаў гандлю, блокчэйн-тэхналогій і інтэрнэту рэчаў.

Плануецца, што цэнтр будзе займацца лічбавым праектаваннем і кам'ютарным мадэляваннем. Сферы прымянення распрацоўвак ІТ-града ўключаюць энергаэфектыўныя і экалагічна бяспечныя тэхналогіі і тэхнічныя сродкі, апараты і прыборы для энергетыкі і машынабудавання, электроннай, радыётэхнічнай, касмічнай галіны, а таксама аграрнапрамысловага комплексу і будаўнічай індустрыі, медыцыны, хімічнай, харчовай прамысловасці, транспарту і лагістыкі, здабычы і перапрацоўкі прыродных рэсурсаў. Дарчы, ІТ-град — ужо трэцяя тэхнапаркавая структура ў НАН Беларусі, пасля «БелБіграда» і «Акадэмічнагаграда».

Цяпер мы працуем па праблематыцы штурхання інтэлекту, які стане асновай для разумных сістэм у самых розных галінах — ад смарт-энергетыкі і разумных гарадоў да задач, звязаных з прыняццем кіруючых рашэнняў і аўтаматызацыяй адміністрацыйных працэдур.

Сярод ужо атрыманых яркіх вынікаў я назваў бы офісны суперкам'ютар «СКІФ-ГЕА-ЦАД РБ» прадукцыйнасцю больш за 100 трлн аперацый у секунду. Гэта ў 10 разоў больш, чым у папярэдняй мадэлі. На аснове акадэмічных суперкам'ютарных тэхналогій цяпер функцыянуюць комплекс для правядзення выпрабаванняў элементаў аўтатранспартных сродкаў, сістэма мадэлявання і інжынернага аналізу карданых перадач, сістэма разліку гідромеханічных трансмісій, тэлеамедыцынская сістэма дыстанцыйных кансультацый па

лічбавых флюараграфічных даследаваннях, цэнтралізаваная сістэма электроннай выпіскі лекавых сродкаў і іншае.

Намі створаны Рэспубліканскі суперкам'ютарны цэнтр калектыўнага карыстання на базе суперкам'ютарных канфігурацый СКІФ і базавая інфраструктура для выкарыстання інфармацыйных тэхналогій у сферы дыягностыкі і стварэння новых лекавых форм; праграмныя сродкі для пошуку радовішчаў вуглевадародаў і калійных солей; інфармацыйна-тэхналагічная сістэма аналізу геалага-геафізічнай інфармацыі для разведкі радовішчаў нафты і газу, а таксама многія іншыя аб'екты, якія задаюць контуры новай эканомікі.

ПОШУК У НАНАМАШТАБЕ

— *З развіццём нанатэхналогій звязваюць пяты і шосты тэхналагічны ўклады: такія тэхналогіі хоць і патрабуюць вялікіх укладанняў, але даюць адчувальны вынік. Ці не адстае наша краіна ад сусветнай наравальнасці?*

— Цікава, каб да вынікаў фундаментальных і прыкладных даследаванняў у галіне нанатэхналогій і нанаматэрыялаў з боку прамысловасці і бізнесу пастаянна расце. Прадпрыемствы і вытворцы, якія хочучы заставацца конкурэнтаздольнымі, цяпер вядуць пошук у нанамаштабе. Многія краіны ўключыліся сёння ў гонку па распрацоўцы новых матэрыялаў, каб не ўпусціць глабальнага тэхналагічнага лідарства. Калі пры выкарыстанні традыцыйных матэрыялаў людзі дасягнулі пэўных меж, то нанаматэрыялаў матэрыялы дазваляюць зрабіць якасны скачок у пошуках адказаў на глабальныя выклікі, якія пастаюць перад чалавецтвам.

У галіне нанатэхналогій і нанаматэрыялаў у нас створаны сэнсары магнітнага поля для прымянення ў вырабах ракетна-касімічнай тэхнікі, праграма-апараты комплекс для зборкі і маніпулявання мікра- і нанааб'ектамі на парадак таннейшы за замежныя аналагі, тэхналогіі і тэхнічна кантролю і сертыфікацыі нанапамерных матэрыялаў і кампазітаў на іх аснове і інш.

Атрыманыя распрацоўкі выкарыстоўваюцца ў прамысловасці. Напрыклад, гэта ўнікальнае навукова-даследчае абсталяванне для правядзення трыбятэхнічных выпрабаванняў, лінейка антыфрыкцыйных і зносаўстойлівых матэрыялаў, якія прымяняюцца ў кавальска-штампавальнай вытворчасці і пры вырабе аўтаатрактарнай і сельскагаспадарчай тэхнікі.

Даследаванні працэсаў сьпякання крэмнію і вугляроду з нанодабаўкамі дазволілі сфарміраваць канструкцыйныя элементы для стварэння палегчаных падкладак аптычных люстэркаў вялікага памеру для сістэм дыстанцыйнага здарвання Зямлі.

Сярод уведзеных у эксплуатацыю ў 2020 годзе ў Нацыянальнай акадэміі навук дзевяці вытворчасцяў я адзначыў бы асаваенне прамысловай вытворчасці ўнікальнага мікраўгнаення «Наноплант» для шырокага прымянення ў раслінаводства, якое не толькі абараняе расліны, але і павышае іх прадукцыйнасць.

Распрацаваны нанакампазітныя мембраны на аснове наначасціц алюмосілікатаў, якія могуць выкарыстоўвацца для дэгідрацый арганічных растваральнікаў у хімічнай, фармацэўтычнай і харчовай прамысловасці.

У інтэрсах развіцця электратранспарту створаны матрычны кампазітны матэрыял з трохмернай вугляроднай сеткай з мадыфікаванымі нанаростамі шклоўугляроду, і на яго аснове выраблены лабараторны тэставы суперкандэнсатар з удзельнай магутнасцю 360,6 Вт/кг для прылад бэсперабойнага сілкавання, якія патрабуюць хуткай зарадкі элементаў сілкавання.

Сінтэзаваны новыя метал-паўправадніковыя нанаструктуры з выкарыстаннем паўправадніковых нанакрышталюў — квантавых кропак і наначасціц золата рознай формы для прымянення металічных нанаструктур у святловыпрамяняльных прыладах, уключаючы святлодыёды і дысплеі.

З выкарыстаннем тэхналогій вышэйшых укладаў намі створаны айчыныя ахоўныя электрамагнітныя экраны, устаноўленыя ў японскім касмічным апарце, які 1 каст-

рычніка гэтага года зрабіў першыя здымкі Меркурыя.

Такім чынам, мы не толькі не адстаём ад сусветнай навукі па шэрагу ключавых на-прамкаў, але і з'яўляемся лідарамі.

МЕДЫЦЫНСКАЯ БЯСПЕКА КРАІНЫ

— *Некалькі месяцаў таму было абвешчана аб стварэнні прататыпу айчынных вакцыны супраць каранавіруса. Агуцта пытанне, якое цікавіць многіх. Навошта нам было вынаходзіць веласпед, калі на фармацэўтычным рынку ўжо ёсць шэраг вакцын, што даказалі сваю эфектыўнасць?*

— Нацыянальная акадэмія навук Беларусі з першых дзён распаўсюджвання пандэміі актыўна ўключылася ў працэсы вырашэння праблемы. Былі задзейнічаны шматлікі нашы кампетэнцыі, у тым ліку ўменне знайсці міждyscyплінарнае рашэнне. Падкрэсла, што распрацоўка вакцыны — прычынова новай для Беларусі задача. На парадку дня — біялагічная і медыцынская бяспека, бяспека чалавека і краіны ў цэлым. І тут мы не павіны залежаць ні ад каго.

Акрамя атрымання сродку для медыцынскай прафілактыкі COVID-19, не менш важная стратэгічная задача — сфарміраваць міждyscyплінарны калектыў і навуковую школу, якія будуць здольныя аператыўна распрацоўваць лекавыя сродкі супраць новых небяспечных інфекцый, што могуць з'явіцца. Мы стварылі Цэнтр вірусалогіі, каб засцерагчы краіну на перспектыву.

Па ініцыятыве Акадэміі навук створана і функцыянуе рэспубліканская Міжведамасная рабочая група па пераадоленні COVID-19. Гэта, па сутнасці, каардынацыйны цэнтр па вырацоўцы аперацыйных дзеянняў, накіраваных на вывучэнне каранавіруса і супрацьстаянне яму. У рабочую групу ўвайшла больш за 30 вядучых спецыялістаў, якія прадстаўляюць акадэмічную і вузаўскую навуку, навукоўцаў і арганізатараў сістэмы аховы здароўя. Створана і актыўна працуе спецыяльная група вядучых вучоных у галіне вірусалогіі, імуналогіі, генетыкі і клетачнай інжынерыі па распрацоўцы айчынных вакцынаў.

Наладжана ўзаемадзеянне акадэміі з Міністэрствам аховы здароўя па пытаннях вытворчасці дыягнастычных тэст-сістэм, прымянення ствалавых клетак у лячэнні COVID-19, вытворчасці антысептыкаў і іншых.

Вакцына створана. У цяперашні час вядуцца яе даклінічныя даследаванні з выкарыстаннем розных тэхналогій, у тым ліку даследаванні імунагеннасці ва ўмовах in vitro. У далейшым сумесна з Міністэрствам аховы здароўя будуць праведзены клінічныя выпрабаванні вакцыны, адпрацаваны пытанні яе бяспекі, пераноснасці, імуналагічнай і клінічнай эфектыўнасці, а таксама дазвавання і кратнасці. Завершыцца дадзены этап рэгістрацыі вакцыны ва ўстаноўленым заканадаўствам парадку.

Акрамя таго, створаны ўнікальныя прафілактычныя і лячэбныя прапараты. Асабліва хачелася б звярнуць увагу на сродкі дыягностыкі каранавіруснай інфекцыі і лекі для барацьбы з яе наступствамі, такія як «Рыбаксан».

— *Інавацыйная медыцына, ці медыцына будучыні. Што ўключаюць у гэта паняцце беларускія вучоныя?*

— Будучыня медыцыны будзе вызначацца міждyscyплінарным характарам даследаванняў і распрацовак на стыку навук. Калі інтэгруюцца не толькі веды аб чалавечым арганізме, але і спосабы і метады дабраўторнага ўздзеяння на яго. Для беларускіх сістэмы аховы здароўя вучонымі Акадэміі навук распрацаваны базавыя элементы тэлеамедыцыны, дыстанцыйнага кансультавання і дыягностыкі, уключаючы камп'ютарныя медыцынскія карты і многае іншае. Ствараюцца і вырабляюцца найноўшыя лекавыя прапараты, бісмуяцыйныя матэрыялы з зададзенымі ўласцівасцямі для трансплантаты мезенхімальнага ствалавых клетак, іншыя прадукты бія-і хімфармсінтэзы. Напрыклад, падпрямейства «Акадэмафарм» выпускае каля 40 найменшаў найноўшай фармпрадукцыі.

ГЭТА ДЗЯРЖАКАЗ ДЛЯ НАВУКІ»

Працягвае развіццё медыцынскай інфармацыйнай сістэмы з функцыямі падтрымкі прыняцця рашэнняў урачоў на аснове сродкаў штучнага інтэлекту для ўстаноў аховы здароўя стэцыянарнага тыпу. Сумесна з Міністэрствам аховы здароўя да інфармацыйнай сістэмы «Электронны рэцэпт» падключана ўжо больш за 600 устаноў аховы здароўя і больш за дзве тысячы аптэк. Толькі за 2020 год выпісана больш за 10 мільёнаў электронных рэцэптаў.

Працягваюцца і сур'ёзныя фундаментальныя даследаванні, у выніку якіх, напрыклад, устаноўлены шэраг новых уласцівасцяў і ўмоў росту пухлінных клетак, якія надзвычай важна для стварэння новага пакалення арыгінальных лекавых сродкаў. Распрацаваны высокадэдукабельны метад распазнання паталагічных клетак чалавека з выкарыстаннем біясэнсару для дыягнастыкі анкагенматалагічных захворванняў.

Укаранены ў практычную ахову здароўя метад персаналізацыі лярэчэння псіхічных расстройтваў і расстройтваў паводзін з прымяненнем аўтаматызаванай інфармацыйнай сістэмы клінічнай інтэрпрэтацыі вынікаў фармакагенетычнага тэсціравання з улікам індывідуальных генетычных асаблівасцяў пацыента.

НА КРАЙНІМ ПОЎДНІ

— *З'яўленне ў Антарктыдзе сваёй плярнай станцыі, якая забяспечыць круглагадовую прысутнасць там нашых навукоўцаў, не супаае па сваёй значнасці стварэнню нацыянальнай касмічнай сістэмы. Скажыце, а якія ітаргасы ў беларускай на Паўднёвым полюсе Зямлі?*

— Нашы вучоныя праводзяць сістэмныя даследаванні ў Антарктыцы. Мы працуем у пастаянным узаемадзеянні з расійскімі калегамі па многіх пытаннях: ад лагістыкі і ўласна навуковай часткі да інфраструктурнага забеспячэння.

Пры ўзвядзенні антарктычнай станцыі выкарыстоўваліся канструкцыі, распрацаваныя і вырабленыя ў Беларусі. Першы аб'ект з'явіўся ў 2015 годзе — лабараторна-жылы модуль кантэйнерага тыпу з секцыяй кіравання сувязі і навігацыі. Далей адбывалася

паступовае нарошчванне інфраструктуры. Фарміраванне другога аб'екта — васьмісекцыйнага лабараторна-жылога модуля — завяршылася падчас 12-й экспедыцыі. Там ёсць навуковыя лабараторыі, жылыя памяшканні, тэхналагічны модуль кантролю электраэнергіі, санітарна-гігіенічная секцыя, міні-кухня, секцыя-саўна з пакоем для адпачынку, медыцынскі блок.

«У акадэмічнай навуцы доля сродкаў дзяржавы складае прыкладна адну траціну».

У 2018 годзе Нацыянальная акадэмія навук Беларусі была прынята асацыяваным членам Навуковага камітэта па вучэньні Антарктыкі. А ў 2020 годзе над Беларускай антарктычнай станцыяй «Гара Вячэрняя» ўжо трынаццаты раз быў узняты Дзяржаўны сцяг Рэспублікі Беларусь і сцяг Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі ў гонар адкрыцця новага антарктычнага сезона. Цяпер сфарміраваны склад 14-й Беларускай антарктычнай экспедыцыі. Адзначу, што мы працуем у рамках чвэртага этапу Дзяржаўнай праграмы даследаванняў палярных рэгіёнаў Зямлі: першы этап стартаваў у 2006 годзе, а ў жніўні 2021-га мы адзначылі 15-годдзе праграмы.

Трэба сказаць, што беларуская навука не проста дэманструе «эфект прысутнасці» на Паўднёвым полюсе. Мы вядзем актыўныя навуковыя даследаванні, каштоўнасць якіх вельмі высокая з прычыны ўнікальнасці гэтага кантынента. У прыватнасці, на аснове комплекснага геалагічнага аналізу магнітных даследаванняў пабудаваны карты прагнозу мінеральна-сыравіннай базы вярчэнгорскай плавоўкі.

З выкарыстаннем Беларускага касмічнага апарата праведзена здымка тэрыторый ў раёне станцыі і атрыманы новыя даныя спектраў адлюстравання снежнага і льядовага пакрыў ў раёне станцыі з дапамогай Альдометра AS-A. Адабраны ўзоры іхтыяфаўны для біялагічных даследаванняў у інстытутах НАН Беларусі. У рамках беларуска-фінскага супрацоўніцтва ў Антарктыцы арганізавана перадача даных праз спадарожнік для навуковай грамадскасці. І такіх вынікаў даследаванняў немала колькасць.

У цэлым можна канстатаваць, што Беларусь — краіна, якая ў Антарктыцы ўсур'ёз і надоўга.

АДМОЎНЫ ВЫНІК — ТАКСАМА ВЫНК

— *Ёсць меркаванне, што навука «сядзіць на шыі» ў дзяржаўнага бюджэту. Ці можна лічыць Акадэмію навук самадэстатковай у фінансавым плане?*

— Лічу падобныя сцвярджэнні катэгарычна няслушнымі і нават дэструктыўнымі. Чалавецтва ўсёй сваёй гісторыі даказала: навука — гэта і грамадскае дабро, дасягненні якога ў роўнай меры павінны належаць усім, а апошнім часам — і вядучы драйвер эканамічнага росту. Пандэмія выразна паказала, што без навукі, без самаададанай працы навукоўцаў і медыкаў наступствы маглі быць катастрофічнымі для цывілізацыі. Таму ўсе дзяржавы, разумеючы надзвычайную важнасць найноўшых ведаў, укладваюцца ў навуку. Натуральна, наяўныя рэсурсы не ва ўсім аднолькавыя. Але праблема нарошчвання фінансавання навукі можа вырашацца рознымі шляхамі. Напрыклад, з аднаго боку, па лініі акумулявання кадравага патэнцыялу, матэрыяльна-тэхнічнай базы і грашовых сродкаў па прафійных праектах будучыні, з якімі звязваюцца найбольшыя выгады. З іншага боку — трэба максімальна шырока выкарыстоўваць перавагі работы на кааперацыі з калегамі па ўсім свеце.

Цяпер у акадэмічнай навуцы доля сродкаў дзяржавы складае прыкладна адну траціну. А дзве траціны — прыцягнутыя ў рамках камерцыйных кантрактаў і арганізацыі вытворчасцяў самімі навукоўцамі. Падкрэслі: **бюджэтныя сродкі не прыходзяць у навуку як манна нябесная. Яны строга прывязаны да выкананых праграм і праектаў, у якіх прапісаны канкрэтныя вынікі. Кажучы іншымі словамі, бюджэтныя рэсурсы — гэта аплата дзяржавай заказ навуцы, у тым ліку і па тых напрамках, якія не паддаюцца прамой камерцыйнай ацэнцы: я маю на ўвазе харчовую і інфармацыйную бяспеку, сацыякультурнае развіццё, гістарычную памяць, нацыянальную культуру.**

У цэлым, у Акадэміі навук мы ўзялі курс на развіццё пазабюджэтных форм прыцягнення сродкаў: ад работы па заказах, у тым ліку замежных, да фарміравання ўласнай вытворчай базы і актывізацыі ўдзелу вучоных у камерцыйлізацыі вынікаў іх даследаванняў. Мяркую, што нашы намаганні дастаткова плённыя. За апошнія гады ў краіне амаль на чвэрць вырасла колькасць асвоеных навінак і больш як удвая (да больш як 10 млрд долараў) павялічыўся аб'ём выпуску навукаёмкай і інавацыйнай прадукцыі, атрыманай у выніку ўкаранення распрацаваных навукоўцаў.

Нацыянальная акадэмія навук уяўляе сабой прыклад эфектыўнай інтэграцыі даследчага і вытворчага складнікаў: гэта буйны даследчы цэнтр, які развіваецца па тыпе навукова-вытворчай карпарацыі. Практычна кожная акадэмічная арганізацыя мае вытворчыя «пункты росту» — участкі, якія выпускаюць запатрабаваную прадукцыю.

Практычна ў кожнай навуковай арганізацыі акадэміі створаны камерцыйныя і дзяржаўныя структуры. Напрыклад, на поўную магнутнасць запрацаваў хіміка-фармацэўтычны кластар, які стварае і выпускае фармасубстанцыі «пад ключ».

Цяпер у арганізацыях НАН Беларусі функцыянуе больш як 100 вытворчасцяў, а таксама 17 галіновых лабараторыяў. Дзейнічае больш як 100 дагаворыў аб супрацоўніцтве з акадэміяй навук, навуковымі цэнтрамі з 65 дзяржаў. Нашы арганізацыі выконваюць камерцыйныя кантракты з партнёрамі з 59 дзяржаў. Працуюць 38 міжнародных даследчых цэнтраў і лабараторыяў.

— *У апошнія гады бюджэты многіх інвестыцыйных інавацыйных фондаў не выкарыстоўваліся цалкам з-за высокага ўзроўня рызыкі і звязанай з гэтым адказнасці. Як лічыце, ці мае права вучоны на памылку?*

— Усім зразумела, што поле дзейнасці навукоўца — гэта «сфера інконіта», вобласць неспазнанага. І рух па ёй, як ні ў якой іншай дзейнасці, спалучаны з рызыкамі і верагоднасцю памылкаў. Тым не менш добра вядома, што адмоўны вынік, асабліва ў фундаментальнай навуцы, — таксама вынік, які сігналізуе пра перспектывнасць таго ці іншага кірунку, прынамсі, на ўзроўні сучасных уяўленняў аб законамернасцях светабудовы. Гэта дазваляе ў будучыні пераарыентаваць паток рэсурсаў у больш перспектывнае рэчышча навуковага пошуку.

Таму лічу, што «права на памылку» — гэта не тое, што можа быць дазволена або не дазволена вучонаму, а тое, што іманентна ўласціва яго роду дзейнасці. Гісторыя навукі мае шмат прыкладаў як памылак, так і бліскучых поспехаў. Важна не абсалютызавать ні тое, ні іншае. Трэба толькі працаваць з поўнай аддачай, імкнучыся да пазнання і ўдасканалення свету.

Па сутнасці, вы маеце рацыю, загадвашы гэтую праблему ў кантэксце выкарыстання інавацыйных фондаў і фінансавання дзяржаўных навукова-тэхнічных праграм. Думаецца, ёсць спосабы ўдасканаліць існуючы механізм, у рамках якога нават аб'ектывныя абставіны могуць трактавацца не на карысць вучонага. Гэта датычыцца і галін, дзе простага жадання вучонага недастаткова. Маецца на ўвазе ўкараненне, якое адносіцца да кампетэнцыі заказчыка.

Жыццё не стаіць на месцы, і актуальнасць механізмаў «тонкай падладкі» інавацыйнай сістэмы да сучасных трэндаў застаецца на парадку дня. Думаецца, што трэба

прадоўжыць прапрацоўку пытанняў сістэмнага стымулявання прыцягнення сродкаў, перш за ўсё прыватных інвестыцый, у навуковую, навукова-тэхнічную і інавацыйную сферу. Вызначыць крытэрыі адбору высокарызыкоўных, але адначасова патэнцыйна высокаэфектывных, навуковых і навукова-тэхнічных праектаў, прадугледзеўшы «права на рызыку» над навукоўцаў, роўна як і магчымаць прапановы ім аб'ектыўна неабходных прэферэнцый.

ФАРМІРАВАННЕ ГРАМАДЗЯНСКАСЦІ

— *Вынікі навуковых даследаванняў у грамадазнаўча-гуманітарных навуках не прыносяць імгненных змен і эканамічнай выгады. Пры гэтым яны з'яўляюцца вызначальнымі для грамадскага развіцця. Сувесныя працыс глабальнага развіцця ўжо зараз ставяць перад беларускім грамадствам цэлы комплекс праблем. У першую чаргу гэта датычыцца неабходнасці захавання ўласнай нацыянальнай ідэнтычнасці, культурных і духоўных каштоўнасцяў беларускага народа...*

«**Офіс суперкам'ютар СКІФ-ГЕА-ЦАД РБ» мае прадукцыйнасць больш за 100 трлн аперацый у секунду».**

— Я рады, што вы асабліва адзначылі значэнне айчынных вучоных-гуманітарыяў. Бо менавіта чалавек, яго духоўны свет фарміруюць наш заўтрашні дзень. А нацыянальная гісторыя і культура, мова і літаратура, філасофія і сацыялогія — найважнейшыя інструменты фарміравання грамадзянскасці, патрыятызму і духоўна-светапогляднага падмурку асобы.

Акадэмічная сацыялогія пасляхова вывучае спецыфіку функцыянавання гістарычнай памяці і нацыянальнай самасвядомасці, а таксама сацыяльныя наступствы і рызыкі працэсаў лібэралізацыі асноўных сфер беларускага грамадства. Найбольш запатрабаванымі з боку дзяржавы сёння з'яўляюцца сацыялагічныя даследаванні, якія даюць магчымасць прымаць уважаныя кіруючыя рашэнні для дасягнення сацыяльна-палітычнай стабільнасці грамадства і эканамічнага росту.

Філасофа прапанавалі канцэптуальную мадэль развіцця беларускай філасофскай і грамадска-палітычнай думкі. Яны паказалі асаблівасці ўнікальнасці айчыннай інтэлектуальнай культуры па ўзаемазвязі з заходняй і ўсходняй традыцыямі. Вядзецца работа па фарміраванні працы «Гісторыя філасофскай і грамадска-палітычнай думкі Беларусі», якая асвятляе развіццё інтэлектуальнай культуры Беларусі ў эпохі Сярэднявечча, Рэнесансу, Рэфармацыі і барока, Асветы. Хутка ўбачыць свет фундаментальна праца па гістарычнай мудрасці беларускага народа.

Вучонымі-гісторыкамі падрыхтавана і апублікавана ўнікальная псіхатомная фундаментальная праца «Гісторыя беларускай дзяржаўнасці». Упершыню ў гісторыі беларускай археалагічнай навуцы цалкам даследавана гарадзішча «Абчыні» ў Любанскім раёне, якое адносіцца да мілагарскай культуры жалезнага веку. У Нацыянальным парку «Белавежская пушча» створаны першы ў нашай краіне археалагічны музей пад адкрытым небам. У 2019 годзе адкрылася для наведвальнікаў першая чарга гэтага ўнікальнага аб'екта.

Мы актыўна ўдзельнічаем у рэалізацыі праекта «Агульнаславянскі лінгвістычны атлас». На сёння апублікавана 16 выпускаў. Гэта найбуйнейшае пачынанне ў гісторыі сувеснай лінгвагеаграфіі, над якой працуюць мовазнаўцы 12 славянскіх краін і Германіі. Практычна ўся навуковая база ў галіне гуманітарных навук у краіне — гэта распрацоўкі навуковых арганізацый і вучоных НАН Беларусі.

Надзея **НИКАЛАЕВА**.
Фота дадзена прэс-службай НАН.
Поўны тэкст інтэр'ю чытайце на сайце **zviazda.by**

РАСПРАЦОЎКІ НАН БЕЛАРУСІ У ГАЛІНЕ АХОВЫ ЗДАРОЎЯ

Экспрэс-тэсты на COVID-19

Вучоныя НАН Беларусі распрацавалі і асвоілі вытворчасць экспрэс-тэстаў на COVID-19

экспрэс-тэст для вызначэння антыцел (важкія і лёгкія) знутры ў час або пасля перанясенага захворвання

экспрэс-тэст для вызначэння антыгена (вуса) ў антыцелнай фазе захворвання

ЭКСПРЭС-ТЭСТ НА ВЫЗНАЧЭННЕ АНТЫЦЕЛ SARS-CoV-2 (IgM/IgG) НАБОРЫ ДЛЯ

дапушчанае напіравленне навуковай існавай ацэцы сур'ёзнага каранавіруса*

вызначэнне найчасьці антыцел пасля перанясенага захворвання

Для даследавання барызца кроў з пальца

ЭКСПРЭС-ТЭСТ НА НАЙЧАСЦЬ АНТЫГЕНА SARS-CoV-2 (Антіген) НАБОРЫ ДЛЯ

саманякіраванага стана пры вострай рэспіраторнай інфекцыі

ранняй дыягностыцы каранавіруснай інфекцыі

Для даследавання барызца мазок з насяліткамі

Распрацаваны беларускія вучоныя арыентаваны ў тым ліку на выкарыстанне ў домышніх умовах для саманякіраванага стана. Вынік — праз 10-15 хвілін.

ВАЖНА! ЭКСПРЭС-ТЭСТЫ ДАЮЦЬ ПАЛІРАДНЫЯ ВЫНІКІ, ЯКІЯ ПАКАЗВАЮЦЬ НА НЕАБХОДНАСЦЬ ВЯЗРАТУ ПА УСТАНОВЕ АХОВЫ ЗДАРОЎЯ ДЛЯ БОЛЬШ ПАГЛЫБЛЕНАГА АБСЛЕДАВАННЯ.

*Тэст антыцел IgM і глікаліф і арыентаваны на 3-5-ы дзень захворвання антыцел IgG — на 8-10-ы дзень, пры суб'ектыўнай каарынацыі IgG SARS-CoV-2 можа быць вынікам пачынаючы на 20-ы дзень захворвання.

Крыніца: НАН Беларусі. © Інфарграфіка

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению открытого акционерного общества «Гомельторгтехника» (продавец) извещает о проведении 17 ноября 2021 года открытого повторного аукциона со снижением цены на 20 % по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20

№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи имущества, с учетом НДС (20%), бел. руб.	Сумма задатка, с учетом НДС (20%), бел. руб.
1	Капитальное строение с инв. № 340/С-299983 общей площадью 185,9 кв. м, назначение – здание специализированное автомобильного транспорта, наименование – здание гаража. Адрес: Гомельская обл., Речицкий р-н, г. Речица, ул. Урицкого, д. 16А. Информация о земельном участке: кадастровый номер 324550100001010861 общей площадью 0,0216 га – для содержания и обслуживания гаража (право аренды). Адрес: Гомельская обл., Речицкий р-н, г. Речица, ул. Урицкого, д. 16А. Капитальное строение с инв. № 340/С-290593 общей площадью 259,4 кв. м, назначение – здание специализированное для образования и воспитания, наименование – здание. Адрес: Гомельская обл., Речицкий р-н, г. Речица, ул. Урицкого, д. 16. Информация о земельном участке: кадастровый номер 324550100001009614 общей площадью 0,1661 га – для содержания и обслуживания зданий и сооружений (право постоянного пользования). Адрес: Гомельская обл., Речицкий р-н, г. Речица, ул. Урицкого, д. 16	42 560,00	2 128,00

Продавец: ОАО «Гомельторгтехника», г. Гомель, ул. Барыкина, 161. **Порядок ознакомления с имуществом осуществляется по контактному тел. 8 (029) 113-13-24** – Пивоваров Виктор Владимирович – заместитель директора по коммерческим вопросам. Шаг аукционных торгов – 5 (пять) % от начальной цены предмета аукциона.

Для участия в аукционе необходимо:
1. Оплатить задаток на расчетный счет Продавца (ОАО «Гомельторгтехника»): р/с BY69BLBV30120400069576001001, БИК BLVBVY2X, дирекция ОАО «Белинвестбанк» по Гомельской области, УНП 400069576, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах по лоту № 1 (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления).

2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов можно с **3 ноября 2021 г.** по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга» в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и 14.00 до 16.00.

Прием заявлений для участия в аукционе заканчивается **15 ноября 2021 г. в 16.00 включительно (предварительно по контактным телефонам Организатора торгов).**

Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. Организатор аукциона вправе отказать от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за три календарных дня до его проведения. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявления на участие в нем подали только единственными участником, объект аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) %. Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие.

Неявка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается.

Продавцом в течение **5 (пяти) рабочих дней** со дня проведения торгов. Победителями торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; произвести оплату услуг (вознаграждение) по организации и проведению торгов в течение **3 (трех) рабочих дней** с момента подписания протокола, а также затраты за публикацию в газете «Звязда» в течение **3 (трех) рабочих дней** с момента подписания протокола; заключить договор купли-продажи не позднее **12 (двенадцати) рабочих дней** от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество в срок согласно договору купли-продажи. Проводится аукцион в соответствии с Положением открытого акционерного общества «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» о порядке организации и проведения аукционных по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их части).

Ранее опубликованное извещение о торгах размещено в газете «Звязда» от 24.08.2021 г. № 161 (29530).

Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документации, необходимой для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.gomelobtreklama.by, www.expert-usluga.by, www.zviazda.by.

Дополнительная информация по контактным телефонам Организатора аукциона: (тел./факс) 8 (0232) 23-23-54, 23-23-56, 8 (029) 651-22-19, 8 (029) 126-66-62.

ООО «Центр Белинвентаризация» г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2-1

- ✓ Раздел и установление порядка пользования земельным участком
- ✓ Раздел и выделение изолированных помещений из капитального строения
- ✓ Пересчет долей в связи с изменением капитального строения

Извещает о проведении повторного аукциона по продаже имущества ОАО НТК «АЛЕСЯ», тел. 8 (0232) 29 51 12

№ лота	Наименование объекта	Начальная стоимость лота, бел. руб. с НДС	Сумма задатка, бел. руб.
1	Изолированное помещение (торговое помещение) с инв. № 350/D-362070, площадью 91,2 кв. м, расположенное по адресу: г. Гомель, ул. Григория Денисенко, 4-4. Объект расположен на земельном участке с кадастровым номером 340100000006005128 площадью 0,1063 га	182 400,00	18 240,00

Срок подачи заявления По 23 ноября 2021 г. в рабочие дни с 9.00 до 16.00 от даты опубликования настоящего извещения по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2-1

Дата, время и место проведения аукциона 25 ноября 2021 г. в 11.00 по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2-1

Номер р/с для перечисления задатка Р/с BY71BPSB30121783390109330000 в РД № 300 ОАО «БПС-Сбербанк», БИК BPSBBY2X, УНП 491323266. Получатель платежа: ООО «Центр Белинвентаризация». Назначение платежа: задаток на участие в аукционе согласно извещению в газете «Звязда» от 03.11.2021 г.

Условия продажи Объект продается в собственность. Цель использования – любая, кроме розничной торговли продовольственными товарами и общественного питания. Шаг аукционных торгов – 5%. Заключить договор купли-продажи в течение 10 (десяти) календарных дней после подписания протокола о результатах аукциона. Победителю аукциона предоставляется рассрочка платежа на 5 (пять) месяцев. Победитель возмещает затраты на организацию и проведение аукциона. Подробное извещение опубликовано в газете «Звязда» от 17.07.2021 г.

Дополнительная информация на сайте www.bti-gomel.by, по тел.: (0232) 50 56 62, (029) 341 15 45

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ликвидатора, директора ООО «Правовая Стратегия» (220035, г. Минск, ул. Тимирязева, 67, офис 1404, п/я 34) проводит открытый аукцион

ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА КТУП «Солигорский горплодоовощторг»

(223710, Минская область, г. Солигорск, ул. Набережная, 16)

в составе: **овощного павильона № 38, инв. № 644/С-38119, общей площадью 72,0 кв. м, расположенного на земельном участке с кадастровым номером 625050100001002770 площадью 0,0165 га (право постоянного пользования) по адресу: Минская область, г. Солигорск, ул. Набережная, 16.**

Земельный участок имеет ограничения в использовании: водоохранная зона Солигорского водохранилища, площадь 0,0165 га. Начальная цена с НДС – 85 800,00 бел. руб. (задаток 10 % от начальной цены – 8 580,00 бел. руб.).

Задати перечисляются на р/с №: BY55BPSB30121082600169330000 в ОАО «Сбер Банк», г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, БИК BPSBBY2X, УНП 690324015, ОКПО 29250255, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Шаг аукциона – 5 процентов. Порядок проведения аукциона регламентирован Положением о порядке продажи имущества ликвидированного юридического лица с публичными торгами, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16.

Лицо, желающее участвовать в торгах, обязано подать организатору торгов в указанный в извещении срок заявление на участие в торгах, документ о внесении суммы задатка на р/с, указанный в извещении, с отметкой банка, подписать соглашение установленной формы с приложением документов: юр. лицом РБ – копии устава со штампом о проведении гос. регистрации, свидетельства о гос. регистрации и их подлинники для сверения копий, доверенность представителю юр. лица или документ, подтверждающий полномочия руководителя юр. лица; иностранным юр. лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до даты подачи заявления) с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык, легализованная в установленном порядке доверенность представителю юр. лица или другие легализованные в установленном порядке документы с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык; индивидуальным предпринимателем РБ – копии свидетельства о гос. регистрации и подлинник для сверения копий; иностранным индивидуальным предпринимателем – легализованный в установленном порядке документ, подтверждающий статус, с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык; представителем гражданина Республики Беларусь, индивидуальным предпринимателем РБ – нотариально удостоверенная доверенность; представителем иностранного физ. лица, индивидуального предпринимателя – легализованная в установленном порядке доверенность с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов на участие в торгах физ. лицом, индивидуальным предпринимателем, представителем физ. лица, индивидуального предпринимателя, юр. лица, иной организации представляющий оригинал документа, удостоверяющего личность. К участию в торгах допускаются лица, подавшие организатору торгов в указанный в извещении срок заявление с приложением всех необходимых документов, зарегистрированное в журнале регистрации заявлений на участие в торгах, и заключившие с организатором торгов соглашение.

В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем явился только один участник, при согласии этого участника предмет торгов продается ему по начальной цене, увеличенной на 5 %.

В день проведения торгов победитель торгов (единственный участник, согласившийся приобрести предмет торгов по начальной цене, увеличенной на 5 %) подписывает протокол о результатах торгов.

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за объект производится в течение 30 (тридцати) календарных дней после подписания договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Затраты на организацию и проведение аукциона возмещает победитель торгов (единственный участник, согласившийся приобрести предмет торгов по начальной цене, увеличенной на 5 %) (покупатель).

Аукцион состоится 06.12.2021 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 03.12.2021 до 16.00 по указанному адресу в каб. 320.

Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 102-21-17, телефон для осмотра: (8029) 335 74 49.

УНП 600122835

РЕЗУЛЬТАТЫ ПРОВЕДЕНИЯ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ

«Ворвись в лето с Visa и Беларусбанком»

Сведения об Организаторе рекламной игры: общество с ограниченной ответственностью «Якшава», УНП 191548102, зарегистрировано 16 ноября 2011 года Минским горисполкомом.

Местонахождение Организатора: 220073, Республика Беларусь, г. Минск, ул. Ольшевского, 22, офис 902.

Наименование рекламной игры: «Ворвись в лето с Visa и Беларусбанком».

Рекламная игра зарегистрирована Министерством антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь, выдано Свидетельство о государственной регистрации рекламной игры от 8 июня 2021 г. № 4017.

Период проведения рекламной игры: с 10.06.2021 по 08.11.2021. Количество участников рекламной игры составило 32 904 человека. **Призовой фонд разыгран полностью.**

Победитель, выигравший Главный приз Новый автомобиль Mazda CX-5 SUPREME P5 NEW 2.0AT 4WD + денежные средства на оплату подоходного налога в размере 13649,10 бел. руб.:

Юшкевич Павел Сергеевич.

Списки победителей, выигравших призы:

- 1) Бутылка для воды UZSAPRE Deep Fresh /3026 (500мл, изумрудный) – 40 победителей;
- 2) Спальный мешок Sundays ZC-SB010 (зеленый) – 15 победителей;
- 3) Портативное зарядное устройство Xiaomi Redmi Powerbank 20000mAh /XHM285GL (белый) – 40 победителей;
- 4) Рюкзак Xiaomi Mi City Backpack /Z1B4066GL (светло-серый) – 50 победителей;
- 5) Гамак Garden4you ROMANCE 12989 (Гамак) – 30 победителей;
- 6) Сертификат Спортмастер – 70 победителей;
- 7) Термос для напитков BergHOFF 1100060 – 50 победителей;
- 8) Мангал Boysscut 46x35x32 /61270 – 50 победителей;
- 9) Календарный шезлонг Olsa Машека с399/82/1 – 15 победителей;
- 10) Надувной бассейн Intex EASY SET 28118NP (305x61 с фильтром и насосом) – 30 победителей;
- 11) Чемодан на колесах Bellugio WA-6022M (синий) – 15 победителей;
- 12) Чемодан на колесах Bellugio WA-6022M (черный) – 5 победителей;
- 13) Умная колонка Яндекс Станция Мини (черный) + денежные средства на оплату подоходного налога в размере 4,48 бел. руб. – 35 победителей;
- 14) Баскетбольный стэнд Bradex DE 0366 + денежные средства на оплату подоходного налога в размере 5,83 бел. руб. – 15 победителей;
- 15) Беспроводные наушники Xiaomi Mi True Wireless Earphones 2S /BHR4208GL/TWSEJ07WM (белый) + денежные средства на оплату подоходного налога в размере 7,17 бел. руб. – 50 победителей;

- 16) Сертификат SPA Riviera + денежные средства на оплату подоходного налога в размере 11,95 бел. руб. – 30 победителей;
 - 17) Газонокосилка электрическая Bosch ARM 37 (0.600.8A6.201) + денежные средства на оплату подоходного налога в размере 37,36 бел. руб. – 15 победителей;
 - 18) Батут Sundays Champion-D252 (с сеткой) + денежные средства на оплату подоходного налога в размере 44,83 бел. руб. – 10 победителей;
 - 19) Кресло подвесное BiGarden Kokos White + денежные средства на оплату подоходного налога в размере 50,36 бел. руб. – 15 победителей;
 - 20) Кресло подвесное BiGarden Kokos Black + денежные средства на оплату подоходного налога в размере 50,36 бел. руб. – 15 победителей;
 - 21) Электрогриль Redmond SteakMaster RGM-M805 (черный/сталь) + денежные средства на оплату подоходного налога в размере 64,55 бел. руб. – 25 победителей;
 - 22) Велосипед Forward Altair 27.5 V 2021 /RBKT1M67Q014 + денежные средства на оплату подоходного налога в размере 73,22 бел. руб. – 10 победителей;
 - 23) Велосипед Forward Altair 27.5 V 2021 /RBKT1M67Q013 + денежные средства на оплату подоходного налога в размере 73,22 бел. руб. – 5 победителей;
 - 24) Кухонный комбайн Bosch MUM52120 + денежные средства на оплату подоходного налога в размере 96,83 бел. руб. – 20 победителей;
 - 25) Умные часы Samsung Galaxy Watch3 41mm /SM-R850 (бронза) + денежные средства на оплату подоходного налога в размере 126,86 бел. руб. – 8 победителей;
 - 26) Умные часы Samsung Galaxy Watch3 41mm /SM-R850 (серебристый) + денежные средства на оплату подоходного налога в размере 126,86 бел. руб. – 12 победителей;
 - 27) Смартфон Xiaomi Mi 11 Lite 6GB/128GB (голубой) + денежные средства на оплату подоходного налога в размере 124,17 бел. руб. – 7 победителей;
 - 28) Электросамокат Xiaomi Electric Scooter 1S EU /FBC4019GL (черный) + денежные средства на оплату подоходного налога в размере 168,87 бел. руб. – 20 победителей;
 - 29) Наушники Asus VivoBook 15 X512DA-BQ1134 + денежные средства на оплату подоходного налога в размере 249,91 бел. руб. – 7 победителей.
- опубликованы на Интернет-сайте www.asb-igra.by**
Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 (17) 388-78-79.
Правила рекламной игры опубликованы в газете «Комсомольская правда» в Белоруссии» № 51 (5450) от 09.06.2021 г.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ (ПОВТОРНОМ) ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор аукциона, оператор ЭТП ООО «Расантектор», г. Минск, ул. Беды, 33, помещение 339. Адрес ЭТП: www.torg24.by

Продавец ООО «Бросвил», 220035, г. Минск, ул. Тимирязева, 72, пом. 8004

Предмет электронных торгов			
Лот	Наименование (назначение), инвентарный номер	Начальная цена	Минимальная цена
755	КОМПЛЕКС ЗДАНИЙ	167 319,52	150 587,57

расположены по адресу: Могилевская обл., Осиповичский р-н, Дарагановский с/с, д. Ковгары, ул. Заводская

Размер шага составляет 5 % от начальной цены лота

Задаток 10 % от начальной цены предмета электронных торгов в белорусских рублях (для каждого лота) перечисляется на р/с BY56UNBS30120893600010009333 в ЗАО «БСБ Банк», юн.УНП BY2X, г. Минск, р. Победителей, 23/3, УНП 191514793, покупатель: ООО «Расантектор»

Срок подписания договора купли-продажи: 5 (пять) рабочих дней после электронных торгов

Условия оплаты предмета электронных торгов

Победитель торгов (претендент на покупку) обязан оплатить предмет аукциона в соответствии с договором купли-продажи, но не позднее 30 (тридцати) дней со дня проведения торгов, если иной срок не установлен собранием (комитетом) кредиторов

Электронные торги проводятся в порядке, установленном регламентом электронной торговой площадки ООО «Расантектор», размещенном по адресу: www.torg24.by

Победитель аукциона (претендент на покупку) обязан возместить затраты на проведение торгов и оплатить вознаграждение организатору аукциона в размере 5 % от цены продажи лота в течение 5 (пяти) дней со дня проведения аукциона. Затраты на организацию и проведение электронных торгов составили – не более 30,00 бел. руб.

Дата и время начала торгов: 18.11.2021 в 09.00.

Дата и время окончания торгов: 19.11.2021 в 16.00.

Торги проводятся на 3 минуты с момента подачи ставки в случае, если ставка поступила менее чем за 3 минуты до окончания торгов.

Дата и время окончания приема заявок: 17.11.2021 до 17.00 на ЭТП ООО «Расантектор» по электронному адресу: www.torg24.by

Контактные данные: +375 (29) 607-79-50; +375 (29) 607-22-87. E-mail: info@torg24.by.

Свой погляд

А МАМАЧКА ЎСЁ РОЎНА ЛЮБІМАЯ,

альбо Дзяцей трэба бараніць. І ад... бацькоў таксама

Згодзен: тэма не новая. Абароне правоў дзіцяці ў нашай краіне ўвагі аддаецца шмат, работа вядзецца і мнагапланавая, і сур'ёзная. Аднак здараецца, што яе часам недастаткова. Кажу так, бо сам працую настаўнікам (цяпер — пачатковых класаў) і добра ведаю, што сем'і, у якіх дзеці знаходзяцца ў небяспецы, на вялікі жаль, ёсць.

Само паняцце іх абароны мае некалькі складнікаў. Асноўнымі, на мой погляд, з'яўляюцца тры: гэта, па-першае, абарона дзяцей ад гвалту фізічнага, па-другое — ад згубнага маральна-псіхалагічнага ўплыву і па-трэцяе — ад матэрыяльнай незабяспечанасці, прычым — самым жыццёва неабходным.

Прызнаюся: заўважыць, каму і калі трэба спытацца на вырчку, не так і проста. Дзеці часам — вялікія канспіратары, яны стараюцца не падаваць выгляду, па загадзе альбо па просьбе бацькоў не выносіць, што называецца, смецце з хаты. А з іншага боку — дакуль яму там заставацца?

Пастаянна працуючы з дзецьмі, мне безліч разоў даводзілася абараняць іх ад дарослых, і найчасцей — ад бацькоў.

У якасці прыкладу — толькі адзін эпизод. Неяк па справах быў у Магілёве. Бліжэй да вечара з цяжкаватымі сумкамі крочыў да прыпынку, каб там сесці на маршрутку, і міхволі звярнуў увагу на мужчыну, які вёў дзіця (гадоў мо пяці) і неяк ненатуральна тузаў, ледзь не выкручваю яму руку.

Збоку можна было падумаць, што гэта гульня дарослага з малым, калі б не

відавочнае — малому было балюча, ён адчайна плакаў, і ніхто яго не бараніў...

Прышлося кінуць сумкі, закрычаць даросламу, каб перастаў здекавацца з дзіцяці! Аднак гора-бацька адпусціў і адштурхнуў ад сябе малога толькі тады, калі я апынуўся блізка, а вакол нас сталі збірацца людзі.

На шчасце, амаль следам за мной да хлопчыка падбегла маці. Шкадуючы і сучышаючы малога, яна сварылася на мужа, казала, што больш ніколі не падпусціць яго да дзіцяці і нават падаць на развод.

і нямала льгот. Вось тут, на жаль, і здараецца часам, што дарослыя ідуць на розныя хітрыкі дзеля таго, каб... абдзяліць і без таго абдзеленых лёсам прыёмных дзяцей, каб па магчымасці як мага часцей распіхаць іх у розныя санаторыі-прафілакторыі ды аздараўленчыя цэнтры, абы не займацца выхаваннем і не траціць грошы...

Дзеля справядлівасці трэба заўважыць, што такіх выпадкаў у нашай краіне няшмат і парушэнні правоў дзіцяці ў прыёмных сем'ях там назіраюцца куды рэдзей, чым у так званых звычайных, у якіх дзеці церпяць ад родных бацькоў.

Утойваць падобнае, як правіла, немагчыма. Педагогі, псіхалагі, органы апекі выяўляюць падобныя сем'і, прызнаюць іх сацыяльна небяспечнымі, пачынаюць працаваць не толькі на тое, каб абараніць дзіця, але і каб захаваць для яго сям'ю, калі гэта яшчэ магчыма. Дзякуючы і намаганням бацькі, што часта здараецца, бяруцца за розум. Але ж бывае і такое, што дзіця (альбо дзяцей...) у іх забіраюць.

Адночы мне давялося ўбачыць гэта. Шчыра кажу: відовішча сапраўды жалі-

вае! І сучышае хоць крыху адно: маці таго хлопчыка з часам стала на шлях выпраўлення, потым ёй удалося вярнуць сабе сына.

І тут вось што здзіўляе: чым больш бездаказных бацькі, чым менш увагі маці ўдзяляе свайму дзіцяці, тым больш яно цягнецца да сваіх, тым шчырэй іх любіць. Бываючы ў праблемных сем'ях, я неаднойчы назіраў гэта і потым думаў над пытаннем: дзе ж логіка? Здавалася б, павінна быць наадварот? Не: чым менш у дзіцяці таго, што хоча, тым больш яно прагне. А ўжо любові і увагі ад мамы — дык усёй сваёю істотай!

Адна з маіх знаёмых вучаніч, расказваючы пра сваю бездаказную маці, заўсёды называла яе «мамачка любімая» — толькі так! Прычым па вачах дзюльчынкі было зразумела, што гаворыць яна абсалютна шчыра, што сваю маму яна лічыць самай-самай, найлепшай!

Дзецямі складана паверыць, што гэта зусім не так, што мама і тата могуць ім шкодзіць. У такіх выпадках і малых, і падлеткаў трэба бараніць. Ад уласных бацькоў — таксама.

Анатоль Аскірка, г. Быхаў.

3 нізкім паклонам

Рэдкае было не толькі імя...

Мая бабуля нарадзілася на Капыльшчыне ў вёсцы Пятрылава ў далёкім 1886 годзе. Яе бацьку, а майго, значыць, прадзеда ў вёсцы звалі Карпеем (па дакументах — Карнеем...). Бабулю, адпаведна, Суклютай Карпеевай, майго бацьку — Мішам Карпеевым, мяне — Валодзем, зноў жа Карпеевым.

Такімі ж, Карпеевымі, былі і тры іншыя бабуліныя сыны — Юзік, Валодзя і Петрык. Гэта, можа, таму што бабуля больш займалася іх выхаваннем. Яе муж (мой дзед), па словах бацькі, у свой час быў прызваны ў царскую армію, ваяваў, дамоў вярнуўся пасля ранення ў живот і пражыў нядоўга. Яго старэйшаму сыну было тады адзінаццаць гадоў, а малодшаму — толькі два. Так што бабуля хапіла ліха...

Аднак жылі яны дружна, дзеці трымаліся адно аднаго і вельмі шмат працавалі. Дзякуючы гэтаму сям'я, можна сказаць, не галадала: трымала хатнюю гаспадарку, большыя хлопцы змалку хадзілі ў пастушках. І паліцілі ім найчасцей натурай — нечым з жыв.

Як бы там ні было, дзеці памалу падрасталі, жыццё паляпшалася, і калі б не вайна...

Самы старэйшы бабулін сын Юзік служыў на граніцы і загінуў у першых ж дні. Бабуля з трыма малодшымі заставалася ў сваёй жа вёсцы — жыла «пад немцамі»... Не дай бог нікому гэткага жыцця! Мой тата па-ранейшаму пасвіў скаціну і, знаходзячы ў лесе зброю, праз сувязнога перадаваў партызанам, разам з братамі дзяжуріў на могілках (там самы высокі пагорак — мясцовасць праглядаецца кіламетраў на пяць), каб папярэдзіць вёску аб налётах карнікаў.

Яны ж, Міша, Валодзя і Петрык Карпеевы, пад зямлёй выкапалі тунэль (каля 10 метраў), па якім у час аблаў можна было ўцячы з хаты ў хлеў і далей — у поле, у лес...

Немцы хацелі зловіць гэтых хлопцаў — але не маглі. І тады ў заложніцы яны ўзялі іх маці.

Тры дні і тры ночы яны трымалі бабулю Суклюту ў Грэскім гарнізоне пад Слуцкам, але потым, дзякаваць богу, адпусцілі.

...Пасля вызвалення Беларусі два бабуліныя сыны — мой бацька і дзядзька Валодзя — апынуліся на фронце. Абодва за баі пад Варшавай былі ўзнагароджаны медалямі «За адвагу» і абодва паранены. Бацьку з раздробленай нагой адправілі на лячэнне ў шпіталь Самарканды, дзядзька падлячыўся хутчэй: зноў апынуўся на фронце і загінуў, прычым зусім незадоўга да канца вайны.

Бабуля атрымала на яго пахаванку і пісьмо ад камандзіра часці, дзе той служыў.

З Самарканды вестак не было, ад чаго бабуля Суклюта страціла мову — і размаўляць, хоць пакрысе, стала толькі праз пяць гадоў, калі ў 1950-м нарадзіўся мой старэйшы брат Міша.

...Пражыла наша бабуля 81 год: напрацавалася за жыццё, нагаравалася, парадвалася ўнукам, якія дагэтуль помняць смак спечанага ёю хлеба, вядар булак, якія яна пякла на Вялікдзень і Коляды і якія чамусьці ніколі не чарсвелі.

З удзячнасцю мы захоўваем і вытканыя бабуліны рэчы: посылкі, абрусі, ручнікі... Помнім, што ў нашай бабулі было не толькі рэдкае імя. Сама яна была чалавекам рэдка працавітасці і дабыні.

Уладзімір Бурак, г. Капыль.

Чалавек — чалавеку

НЕ ЎМЕЎ ГАДАВАЦЬ, УМЕЙ ДАРАВАЦЬ?

У верасні маёй сяброўцы пазваніла дачка. Сказала, што хоча ўсёй сям'ёй прыехаць у госці. Надакучыла, маўляў, каля пліты стаяць ды па асфальце хадзіць. Хочацца на прыроду — пагуляць, адпачыць... Маці ў адказ: «Мне таксама хацелася б... Але ж трэба яшчэ бульбу выкапаць... З горада ўсё прыбраць». Думала, што дачка (сваё ж дзіця!) прапануе дапамагчы ці хоць паспачывае... Не, яна спытала, на халеру было столькі садзіць той бульбы ды рознай морквы з буракамі? І прыехала праз некалькі тыдняў, калі ў гародзе быў адносны парадак.

Госця, вядома ж, заўважыла і яго, і сабраны ўраджай, але зноў жа не пахваліла, сказала, што новыя тэхналогіі трэба прымяняць: садзіць і сеяць менш, а вырошчываць — больш. І рамонт у кватэры зрабіць... Ну хоць бы шпалеры пераклеіць!

Маці і сама ўжо вось гэта бачыла — рукі не даходзілі. А дачка, прыехаўшы з мужам і дзецьмі, нават не падумала ў нечым дапамагчы. Яна планавала адпачыць і адпачывала: госці ўсёй сям'ёй хадзілі гуляць, праведвалі сваіх сяброў, ездзілі ў райцэнтр на атракцыёны...

Ад'язджаючы, вядома ж, загрузілі багажнік. Маці падзялілася ўсім, чым магла, сказала сваё: «Шчасліва!» і «З богам!».

Ім — даехаць да горада і жыць там сваім жыццём, ёй — заставацца тут і паціху-памалу рабіць усё, што задумала. На жаль — самай.

...Праўду кажуць, што вялікія гарады мяняюць нашых дзяцей. Туды яны ад'язджаюць сваімі, роднымі, а вось прыязджаюць...

Не ўсе, вядома ж. І тым не менш.

г. Клецк.

Т. Н.

След на зямлі

Дзякуй! За прыгажосць...

Кожны раз, калі аўтобус з палёгкай коціць з Альбрэхтаўскай гары ў бок Расонаў, я ў чаканні гляджу ў акно на абочыну дарогі. Нейкі руплівец, калі аблокшаў яе, не паленаваўся — абышоў, пакінуў для жыцця маленькія бярозкі.

Гэта было не летась, не пазалетась — з гадамі дрэўцы ўсё вышэй падымалі свае «галовы», яны раслі...

І разам з імі, як мне здаецца, расла людская ўдзячнасць таму незнаёмай, невядомай чалавеку — за яго дабыню, за вось гэтую захаваную прыгажосць.

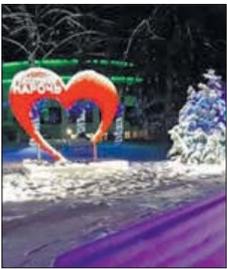
Расонскі раён.

Аляксандр Матошка,

Запаўняльнасць знізілі

Ці бяспечна ехаць
у санаторый
падчас ковіду?

Каля чвэрці месцаў
у беларускіх
санаторыях
ужо забраніравана
на навагоднія свята.
Пра гэта расказаў
дырэктар
Рэспубліканскага
цэнтру па санаторна-
курортным
лячэнні
і аздараўленні
населення Генадзь
БАЛБАТОЎСКІ.

— Браніраванне ёсць, хоць яно і не вызначаецца глыбінёй. На асенні каникулы быў павышаны попыт. Цяпер ідзе браніраванне на калядныя свята.

Сярэдні кошт ложка-месца ў суткі складае 75 рублёў (68 рублёў летась), кошт навагодняга банкету — 143 рублі (132 рублі летась). Нязначнае павышэнне цэн тлумачыцца інфляцыяй.

Ва ўмовах павышэння захваральнасці на каранавірусную інфекцыю 25 кастрычніка гэтага года з'явіліся новыя рэкамендацыі па запаўняльнасці санаторыяў. Цяпер яна не павінна перавышаць 75 %.

— Калі летась сярэдняя запаўняльнасць санаторыяў складала 68 %, то сёлета — 77 %. Выпадкі каранавіруснай інфекцыі рэгістраваліся, летам іх было 58. Гэта няшмат з улікам таго, што кожны дзень у санаторна-курортных установах знаходзілася 20 тысяч адпачывальнікаў і 13 тысяч персаналу. Гэта сведчыць, што санаторыі — дастаткова бяспечныя месцы знаходжання, а рэкамендацыі, распрацаваныя сумесна з Міністэрствам аховы здароўя, працуюць, — падкрэсліў Генадзь Балбатоеўскі. Ён адзначыў, што больш за 70 % медперсаналу санаторыяў вакцынаваны.

За дзевяць месяцаў гэтага года ў беларускіх санаторыях адпачыла 1 016 тысяч чалавек. Чакаецца, што да канца года гэтая лічба дасягне 1 300 тысяч, што будзе супастаўна з дапаўняльнымі часамі. Сярод тых, хто адпачывае, было амаль 99 тысяч замежных грамадзян, больш за 95 % з іх — расіяне.

КАБ НЕ ТРАПІЦЬ ПАД УДАР

Што дапамагае захаваць здароўе сэрца?

АСНОўНАЙ прычынай смяротнасці ў свеце застаюцца хваробы сардэчна-сасудзістай сістэмы, і наша краіна — не выключэнне. На думку спецыялістаў Сусветнай арганізацыі аховы здароўя, 1/3 зніжэння смяротнасці ад гэтых захворванняў можа быць забяспечана за кошт лекавай тэрапіі і клінічных умішанняў. Пры гэтым 2/3 зніжэння забяспечыць змена звычак у спосабе жыцця, сярод якіх правільнае харчаванне, кантроль за гіпертаніяй хваробай, фізічныя практыкаванні і адмова ад курэння. Больш падрабязна пра тое, што мы ў стане змяніць у сваім жыцці, каб падоўжыць яго, расказаў загадчык кафедры кардыялогіі і рэўматалогіі БелМАПА, прафесар, доктар медыцынскіх навук Андрэй ПРЫСТРОМ.

Хто рызыкуе?

Навукоўцам вядома некалькі дзясяткаў фактараў рызыкі сардэчна-сасудзістых захворванняў. Аднак найбольш значных усяго пяць. Гэта **курэнне, павышаны ўзровень халестэрыну** (гіперхалестэрынемія), **артэрыяльная гіпертанзія, атлусценне і цукровы дыябет**.

— Ва ўсім свеце курэнне з'яўляецца першай прычынай, якая прыводзіць да развіцця інфарктаў міякарда ў маладым узросце, а ў цэлым — ішэмічнай хваробы сэрца. Колькасць мужчын, якія кураць, у нашай краіне вельмі вялікая — каля 47 %, жанчын — 12,5 %, — агучвае статыстыку Андрэй Прыстром.

А вось з узростам павялічваецца «унёсак» іншых фактараў рызыкі. У сярэднім і пажылым узросце на вядучае месца выходзіць артэрыяльная гіпертанзія і гіперхалестэрынемія.

— Ва ўзросце 70 гадоў і старэйшым каля 80 % пажылых людзей мае артэрыяльную гіпертанзію. Гэта масавая сітуацыя, якая патрабуе ўвагі. У цэлым каля 27 % насельніцтва ў нашай краіне мае артэрыяльную гіпертанзію. Натуральна, актуальнае пытанне яе карэкцыі — дасягнення мэтавага ўзроўню артэрыяльнага

ціску. Гэта дазваляе знізіць рызыкі сардэчна-сасудзістых катастроф — інфарктаў і інсульту. Аптымальны ціск для асоб да 65 гадоў — сістэлічны ад 120 да 130 мм рт. сл і дыястолічны ад 70 да 80 мм рт. сл. Для больш пажылой катэгорыі — сістэлічны 130-140 мм рт. сл і дыястолічны — 70-80 мм рт. сл. На жаль, не больш за 10 % насельніцтва, якое мае артэрыяльную гіпертанзію, дасягае гэтых мэтавых лічбаў, — кажа эксперт.

З высокім халестэрынам праблема яшчэ больш сур'ёзная, лічача спецыялісты. Вялікая колькасць насельніцтва мае гіперхалестэрынемію, але тых, хто кантралюе халестэрын, а гэта ў першую чаргу робіцца з дапамогай прэпаратаў, вельмі мала. Прымаюць стацыі і дасягаюць патрэбных значэнняў халестэрыну толькі 3 % людзей з тых, хто мае ў іх патрэбу.

— Калі ёсць праблема з халестэрынам, трэба звяртацца да доктара. Толькі ён мусяць прымаць рашэнне аб прызначэнні прэпаратаў гэтага класа. І калі яны прапісаны, іх трэба прымаць пастаянна, — адзначае Андрэй Прыстром. — Як паказвае практыка, большая частка насельніцтва спыняе прыём. Аднак непрацяглае курсавое лячэнне абсалютна марнае. Павышэнне ўзроўню халестэрыну зья-

знае з парушэннем абмену, і гэтая паталогія не можа быць ліквідавана. Таму рэзюма ідзе толькі аб пастаянным падтрыманні ўзроўню халестэрыну прэпаратамі. Сусветная і наша практыка паказала, што калі стацыі прызначаны абгрунтавана і пацыент іх пастаянна прымае, гэта ўплывае на выжывальнасць і працягласць жыцця істотна павялічваецца. Іншая справа, што стацыі — не адзіны клас прэпаратаў, ёсць і іншыя, якія з'явіліся ў нашай краіне ці з'явіцца ў найбліжэйшы час, і магчымасці тэрапіі пашыраюцца.

Дарчы, сустракаюцца і сямейныя формы гіперхалестэрынеміі, калі высокі халестэрын абумоўлены спадчыннасцю. Яны не вельмі распаўсюджаныя — адзін выпадак на некалькі соцень чалавек. Але пры такой форме сасудзістай хваробы, інфаркты і інсульты развіваюцца значна раней — у сярэднім у 35 гадоў (звычайна гэта адбываецца значна пазней — у 55 гадоў). У такім выпадку трэба ацэньваць узровень халестэрыну, прычым як у саміх пацыентаў, так і ў іх дзяцей.

Цукровы дыябет маюць крыху больш за 5 % белару-

саў. Такое ўскладненне істотна паскарае развіццё сардэчна-сасудзістых хвароб. Праўда, у апошнія дзесяцігоддзі лячэнне цукровага дыябету з прымяненнем сучасных прэпаратаў і метадаў кантролю ўзроўню глікеміі дазваляе істотна палепшыць прагноз, у тым ліку ў пацыентаў, якія маюць сардэчна-сасудзістыя захворванні. Што датычыцца атлусцення, то каля 35 % насельніцтва мае лішак масы цела, і яшчэ прыкладна 25% мае атлусценне рознай ступені.

— У міжсезонне большасць фактараў рызыкі стабільная. Аднак, на што варта звярнуць увагу, — артэрыяльная гіпертанзія. Яна спраўды мае пэўную сезоннасць, бо колькасць асоб, у якіх ціск павышаецца з восені да вясны, павялічваецца. Таму важна вымяраць артэрыяльны ціск і прымяняць лекавыя прэпараты, — раіць суразмоўнік.

Ці небяспечны каранавірус для сардэчнікаў?

Так, вельмі небяспечны. Статыстыка паказвае, што выжывальнасць пацыентаў з каранавірусам у цяжкіх формах пагаршаецца на фоне хвароб сістэмы кровазвароту, цукровага дыябету, атлусцення, курэння.

Прычым спецыялісты сцвярджаюць, што каранавірусная інфекцыя куды больш небяспечная, чым грып. Апошні даўно вядомы медыцыне, ёсць прэпараты, якія ўздзейнічаюць на вірус грыпу. Супраць каранавіруса такіх лекаў няма.

З-за высокай інфекцыйнай захваральнасці людзі радзей звяртаюцца па медыцынскай дапамогі з сардэчна-сасудзістымі і іншымі хваробамі. У еўрапейскіх краінах падчас пандэміі колькасць гіпертонікаў, якія сталі радзей прымаць антыгіпертэнзійныя прэпараты, павялічылася прыкладна на 10 %. Медыкі прагназуюць, што ў будучым гэта адаб'ецца як на стане здароўя сардэчнікаў, так і на павелічэнні чэргаў да кардыёлагаў.

Ці патрэбны сэрцу вітаміны?

Для прафілактыкі сардэчна-сасудзістых хвароб вітаміны вялікага значэння

не маюць. Аднак восенню не пашкодіць ужыванне вітаміннай групы В і вітаміну Д. Большасць беларусаў адчувае недахоп вітаміну Д з-за малой колькасці сонечнага дзёна. Таму восем месцаў на год, за выключэннем лета і мая, мы павінны прымаць прафілактычныя дозы вітаміну Д. Гэта каля дзвюх тысяч міжнародных адзінак у суткі. Сёння, дарчы, ёсць магчымасць вызначыць узровень вітаміну Д у лабараторыях, што дазволіць дакладна ведаць, ці ёсць у вас яго дэфіцыт.

Фізічная актыўнасць — кожны дзень

Як вядома, сэрца — гэта мышца, а значыць, яе варта трэніраваць. Таму для сардэчна-сасудзістай сістэмы важная рэгулярная аэробная фізічная нагрузка. Доўгае сядзенне за камп'ютарам ці сядзячая работа заканчваецца павышэннем артэрыяльнага ціску, павелічэннем колькасці парушэнняў з боку нервовай сістэмы, зменамі ў пазваночніку, з-за чаго з'яўляюцца болі.

У нагрузках важныя іх інтэнсіўнасць і аб'ём. Лічыцца, што ў здаровага чалавека фізічная актыўнасць павінна доўжыцца каля гадзіны ў дзень. Яна павінна быць сярэдняй інтэнсіўнасцю, што вызначаецца пульсам. У жонка з нас інтэнсіўнасць нагрузкаў будзе рознай, бо ва ўсіх розная гатоўнасць. Разлічыць адекватную для сардэчна-сасудзістай сістэмы нагрузку можна з дапамогай формулы, якая дазваляе вызначыць той пульс, якога варта дасягнуць. Адна з іх — 220 мінус узрост. Гэта максімальны пульс для вашага ўзросту. І калі мы возьмем 70 ад гэтай лічбы, то атрымаем той пульс, на які павінны выйсці падчас трэніроўкі і ў гэтым рэжыме працаваць.

— Зразумела, калі чалавек ніколі не трэніраваўся і пачаў выконваць такія нагрузки, гэта нікуды не вартуе. Размова ідзе пра тое, каб некалькі месяцаў павялічыць інтэнсіўнасць нагрузкаў і выйсці ў рэжым, які дазволіць падтрымліваць працаздольнасць на такім пульсе ад 30 да 60 хвілін у суткі. Гэта аптымальна для сардэчна-сасудзістай сістэмы.

Урокі здароўя — ва ўсіх школах

У Мінскай вобласці на працягу кастрычніка гэтага года прайшла інфармацыйна-адукацыйная акцыя «Прафілактыка сардэчна-сасудзістых захворванняў». Ва ўсіх школах для 8–9 класаў правялі Адзіныя ўрокі па здаровым спосабе жыцця і прафілактыцы хвароб сістэмы кровазвароту, а таксама зладзілі выставку плакатаў ад удзельнікаў конкурсу «Выбірай сэрцам!». Трэба сказаць, што школьнікі праявілі цікавасць і даслалі на конкурс больш за 150 работ, з якіх 35 выйшлі ў фінал.

— Сусветная арганізацыя аховы здароўя адзначае, што ўзровень неінфекцыйных хвароб у Беларусі адзін з самых высокіх у Еўрапейскім рэгіёне. Амаль дзве трэці (63 %) усіх смерцяў абумоўлены захворваннямі сардэчна-сасудзістай сістэмы. Наступны неінфекцыйны захворванню маюць геаграфічны градыент: сярод сельскага насельніцтва Беларусі карацейшая працягласць жыцця і больш высокія паказчыкі заўчаснай смяротнасці, чым сярод гарадскога насельніцтва. Існуе значнае адрозненне па ключавых паказчыках і ў залежнасці ад паловай прыналежнасці. У некаторых сельскіх раёнах сярэдняя працягласць жыцця ў мужчын

складае ўсяго 61,3 года, — кажа загадчык аддзлення арганізацыйна-метадычнага забеспячэння аддзела грамадскага здароўя Мінскага абласнога цэнтру гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя Ганна Родзіч.

Сярод асноўных прычын павелічэння смяротнасці ў працаздольным узросце з'яўляюцца неадэкватнае стаўленне пацыентаў да свайго здароўя, адсутнасць матывацыі да лячэння (58 % выпадкаў), сацыяльны недабрабыт, у прыватнасці, злоўжыванне алкаголем (да 50 %), несвоечасовы зварот па медыцынскай дапамогі (каля 14 %), наяўнасць спадарожнай паталогіі, якая абцяжарвае прагноз (10 %), найбольш часта — цукровага дыябету II тыпу і цырозу печані.

— Асобна варта адзначыць адсутнасць у насельніцтва адказнасці за ўласнае здароўе, матывацыі да захавання здаровага спосабу жыцця, лячэння артэрыяльнай гіпертанзіі і ішэмічнай хваробы сэрца. Таму вельмі важна з дзяцінства прывіваць здаровы спосаб жыцця, тлумачыць фактары рызыкі, якія выклікаюць хваробы, у тым ліку і сардэчна-сасудзістыя, расказваць пра недапушчальнасць шкодных звычак. Мяркую, што падобныя ўрокі ў хуткім часе стануць пастаянным практыкай, — аргументуе Ганна Родзіч.

УЗОРЫ З ДЫВАНОЎ І ЛЯЛКІ-ЭНЕРГЕТЫКІ

**(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)**

Размова з Галінай Віктараўнай пачынаецца з галоўнага, на мой погляд, пытання: якім чынам яна звязала свой лёс з Беларуссю? Аказалася, што суседня краіна для яе, ураджэнкі Пскоўшчыны, не чужая. На памежжы некалі пражывалі продкі. А сама яна пасля школы вырашыла паступіць у Віцебскае вучылішча бытавога абслугоўвання. Пасля вучобы прыехала на першае месца работы — у быткамбінат Воранава. З тае пары гэты край стаў для яе другой радзімай.

Больш за тое — Галіна Мялько занялася вывучэннем народнага дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва Воранаўскага раёна. Імкнулася адчуць настрой і душу народа праз яго этнічную культуру. У прынцыпе, гэта аказалася няцяжка. Бо спадчына кожнага народа мае адзіны фундамент — прыгажосць і духоўнасць.

— Выйшла замуж за беларуса, тут засталася, тут нарадзіліся мае дзеці. Маё дзявочае прозвішча — Ахrameeva. У дзяцінстве чамусці звалі «храм божы». Так мае аднакласнікі гаварылі. Спачатку злавала, бо тады ніхто асабліва не хадзіў у храмы. Але потым мне гэтая мянушка спадабалася, рэагавала спакойна, — успамінае Галіна.

Што датычыцца матываў творчасці, яны нараджаліся з наваколлага свету, той простаі, але вельмі пранікнёнай прыроды, якая некалі захапіла дзяўчынку.

— Нарадзілася на хутары, і прырода, прыродныя багацці вакол мяне вельмі ўражвалі, заўсёды захаплялася полем, кветкамі, квіцеючымі садамі, гэта ў нашай сям'і было кожнаму блізікі і зразумелым, — працягвае дзяліцца рукадзельніца. — І тут, на беларускай зямлі, мы жывём на прыродзе, гэта нібы працяг майго дзяцінства, магчымаць больш глыбока спасцігаць новыя таямніцы прыроды.

Яшчэ раней, калі Галіна размалявала шкатулкі і паказала іх мастаку, той вызначыў яе творчасць як «наіўнае мастацтва». Так і ёсць, пагаджаецца майстрыха. Бо галоўнай сваёй задачай бачыць адлюстраванне светлага і прыгожага свету, магчымаць падзяліцца ім з наваколле. Кажы, што гэта перадалося ёй ад маці, якую таксама можна назваць народнай умельцай. Таму і рамясто сваё звязала з рукадзеллем. Найбольшую цікавасць выклікалі самабытныя ўзоры. Захацелася дзедацца, чым адметная мясцовасць яе другой радзімы...

— Наша Воранава мае сваю асаблівасць. Тут пражываюць і беларусы, і літоўцы, і палыкі, і рускія. Я ўжо некалькі гадоў, як прыйшла працаваць у культурную сферу, стала вывучаць народныя ўзоры, народныя строй, і заўважыла, што нават у нашым воранаўскім касцюме можна убачыць элементы ўсіх гэтых нацыянальнасцяў. Такую ж асаблівасць маюць і ручнікі, — распавядае Галіна.

Для таго каб падняць гэты пласт старажытнага рамяства, яна занялася вывучэннем этнаграфіі рэгіёна. Стала перакладаць арнамент з вытканых ручнікоў і дываноў на вышыўку. Прычым, карыстаецца толькі лянным палатном. Кажы, што тканіна нясе асаблівую, змяную энергетыку. Гэта надае дадатковы імпульс у рабоце. Ручнік — нібы працяг поля. Самабытнасць і народныя матывы заслужылі прызнанне на многіх фестывалях і конкурсах.

— У абласным конкурсе «Гарадзенскі ручнік» раён паказваў калекцыю «Матуліна песня». Гэта тры ручнікі. На адным — каласы з валашкамі, ён прысвечаны Дажынкам. Другі — з багатай вышыўкай, карункамі. Арна-

мент беларускі — засеянае поле, насенне ў выглядзе геаметрычных знакаў. Трэці таксама з геаметрычнымі сальярнымі ўзорамі, чырвоная-чорная колера. Усе ручнікі вышытыя крыжыкам на лянным палатне, — распавядае суразмоўніца.

Нядаўна яна выставіла вялікае палатно на абласным фестывалі «Дажынкi». Вышыла на ім рэгіянальны арнамент і мясцовыя слаўтасці — усім вельмі спадабалася. Сама майстрыха асабліва ганарыцца ручніком, дзе ўвасоблены тры святы — Благавешчанне, Вербная нядзеля і Вялікдзень. Вышыўка гладдзю падобная на сліды пэндзля, кажы яна. Гэта вельмі насычаны і выразны ўзор.

Як кожны творца, Галіна Мялько спрабуе сябе і ў іншых відах мастацтва. Нельга не прыгадаць яе чудоўныя лялькі. Здаецца, што тут за дзіва? Цяпер гэта даволі распаўсюджаны від творчасці, многія рукадзельніцы іх вырабляюць. Але ў воранаўскай майстрыжы яны толькі ветлівыя, з вялікімі тварамі. Разам з тым, нясуць этнічную асаблівасць — народны строй, як жаночы, так і мужчынскі. Кожная работа адлюстроўвае святочны касцюм адпаведнай мясцовасці. У конкурсе «Арт-парад у Віцебску», які праходзіў у анлайн-фармаце з удзелам 26 краін, Галіна Мялько правяла майстар-клас па вырабе лялькі-славянкі. Яшчэ майстрыха стварыла шэсць лялек, якія сімвалізуюць шэсць рэгіёнаў Беларусі. За свае работы яна ўзнагароджана дыпламам II ступені ў намінацыі «Дэкаратыўна-прыкладнае мастацтва і рамяство». Адзначалася, што лялькі нясуць добрую энергетыку. Для кожнага аўтара гэта важна.

— Цяпер, у тым ліку з-за пандэміі, чалавек вельмі многае пераглядае ў сваім жыцці. Задумваецца, для чаго жыве. Напрыклад, мне прызначана неслі дабро праз сферу культуры, дзе працую. А ў творчасці няма абмежаванняў, там можна рэалізаваць сябе, знайсці натхненне, — кажы творца.

Яшчэ ў яе планах — паспрабаваць сябе ў выцінанні. І першы вопыт ужо ёсць. Летась яна стварыла калекцыю паштовак «Велікодны падарунак», за якую атрымала першую прэмію на абласным конкурсе. «Рада старацца, — кажы на заканчэнне гутаркі воранаўская рукадзельніца, — асабліва калі мае работы падабаюцца. Я навучылася цаніць жыццё, быць удзячнай кожнаму дню, бачыць дабро, і гэта мне хочацца ўвасобіць у сваіх работах. Каб чалавек парадаваўся і ўсімхінуўся. Восць такіх у мяне адносін з творчасцю».

Маргарыта УШКЕВІЧ.

Ахова здароўя

АНКАДЫСПАНСЕРЫ ВЯРТАЮЦА ДА ПЛАНАВАЙ ДАПАМОГІ

Клінікі Беларусі, перапрафілявання пад COVID-19, вяртаюцца да аказання планавай дапамогі. А ў краіне крыху змяншаецца колькасць шпіталізаваных пацыентаў. Пра гэта распавядае начальнік галоўнага ўпраўлення арганізацыі медыцынскай дапамогі Міністэрства аховы здароўя Аляксей ШЧАРБІНСКІ.

— Яшчэ ў пачатку пандэміі былі сфарміраваны планы зваротнага перапрафілявання з «чырвонай» зоны ў чысты рэжым. Сёння гэтыя планы пачалі рэалізоўвацца. Такія змены адбываюцца з улікам эпідэмічнай сітуацыі. Мы аналізуем колькасць новых выпадкаў кожны дзень, штодзённа выстварылі і на падставе гэтага прымаем рашэнні, — сказаў ён.

Спецыяліст адзначыў, што цяпер назіраецца зніжэнне прыросту захваральнасці. Змяншаецца і колькасць пацыентаў, якім патрэбная шпіталізацыя.

Самая вялікая нагрузка на сістэму аховы здароўя — за кошт сярэдне-цяжкіх і цяжкіх пацыентаў. Што датычыцца вываду з «чырвонага» рэжыму, то сёння ў першую чаргу «чысцяцца» бальніцы, якія аказваюць высокатэхналагічную спецыялізаваную дапамогу. Ужо выведзены з «чырвонага» рэжыму анкалагічныя дыспансеры ў Магілёве і Брэсце, у найбліжэйшых планах — Мінскі.

— Эпідэмічны вектар пачынае перамяшчацца. У цэлым па Беларусі за апошнія 7-9 дзён назіраецца памяншэнне колькасці шпіталізаваных пацыентаў ад 2 да 10 %, — удакладніў Аляксей Шчарбіньскі.

Ён нагадаў, што ў Беларусі па-ранейшаму працягваюць аказваць планавую дапамогу ўсе РНПЦ. У абласцях па профілі працуюць альбо абласныя бальніцы цалкам, альбо асобныя аддзяленні.

Алена КРАВЕЦ.

Будзь у курсе!

Часовыя змяненні ў графіку руху

У сувязі з правядзеннем планавага капітальнага рамонтна-чыгуначнага моста на перагоне Скідзель — Жытомля 10, 16, 24 лістапада, 2, 8 снежня змяняецца графік руху некаторых пасажырскіх цягнікоў на ўчастку Гродна — Масты, паведамляе прэс-цэнтр магістралі.

Так, цягнік № 731/732 Мінск — Гродна — Мінск адпраўленнем з Мінска і Гродна 10, 16, 24 лістапада, 2, 8 снежня адмяняецца з абарачэння. Таксама не будуць курсіраваць бесперасадныя вагоны па маршруце Гродна — Брэст — Гродна адпраўленнем з Гродна 10, 16, 24 лістапада, 2, 8 снежня, з Брэста — 3, 11, 17, 25 лістапада, 3, 9 снежня.

Асобныя пасажырскія цягнікі будуць рухацца змененым маршрутам. Так, цягнік № 687/688 Мінск — Гродна — Мінск адпраўленнем з Мінска і Гродна 10, 16, 24 лістапада, 2, 8 снежня будзе курсіраваць па маршруце Мінск — Масты — Мінск. Цягнік № 679/680 Віцебск — Гродна — Віцебск адпраўленнем з Віцебска і Гродна 10, 16, 24 лістапада, 2, 8 снежня будзе рухацца па маршруце Віцебск — Скідзель — Віцебск. Цягнік № 632 Гродна — Гомель адпраўленнем з Гродна 10, 16, 24

лістапада, 2, 8 снежня прызначаецца ў зносіны Скідзель — Гомель. Цягнік № 624 Гродна — Віцебск/Камунары адпраўленнем з Гродна 10, 16, 24 лістапада, 2, 8 снежня будзе рухацца па маршруце Скідзель — Віцебск/Камунары.

Цягнік № 610 Гродна — Гомель адпраўленнем з Гродна 10, 16, 24 лістапада, 2, 8 снежня будзе прытрымлівацца змененага раскладу. З Гродна цягнік адправіцца ў 21.56 (замест 19.58) і прыбудзе ў Гомель у 10.53 (замест 8.46).

Акрамя таго, на ўчастку Гродна — Масты 10, 16, 24 лістапада, 2, 8 снежня асобныя цягнікі рэгіянальных ліній эканом-класа па маршруце Ліда — Гродна і Баранавічы — Гродна будуць рухацца скарочаным маршрутам і па змененым раскладзе да станцыі Скідзель і назад, а таксама да станцыі Жытомля і назад у зносінах Гродна — Жытомля — Гродна адпаведна.

Перавозка пасажыраў паміж станцыямі Скідзель і Жытомля 10, 16, 24 лістапада, 2, 8 снежня будзе весціся аўтатранспартам.

Магістраль просіць пасажыраў з разуменнем паставіцца да прыведзенай акалічнасці і ўлічваць яе пры планаванні паездкаў.

На Адлер — праз дзень

У сувязі з попытам на перавозкі пасажыраў па маршруце Мінск — Адлер з 3 да 29 лістапада павялічваецца перыядычнасць курсіравання цягніка № 302/301 Мінск/Гомель — Адлер фарміравання Беларускай чыгны. Цягнік будзе курсіраваць праз дзень. Дагэтуль ён курсіраваў з перыядычнасцю адзін раз на чатыры дні, паведамліў прэс-цэнтр магістралі.

Таксама звярнулі ўвагу на тое, што ў сувязі з правядзеннем планавага рамонтных работ на тэрыторыі расійскіх чыгунак цягнік № 302/301 Мінск/Гомель — Адлер адпраўленнем з Мінска 3, 7, 11, 15, 19, 23, 27 лістапада і Адлера 5, 9, 13, 17, 21, 25, 29 лістапада будзе прытрымлівацца змененага рас-

кладу. З Мінска і Гомеля цягнік будзе адпраўляцца згодна з дзейным раскладам і прыбываць у Адлер у 10.49 (замест 12.32). З Адлера цягнік адправіцца ў 14.50 (замест 16.08) і прыбудзе ў Мінск і Гомель згодна з дзейным раскладам.

Таксама пасажырам нагадалі, што праезд у названым цягніку прадураджаны толькі для грамадзян Рэспублікі Беларусь і Расійскай Федэрацыі.

У цягніках міжнародных ліній, якія курсіруюць у беларуска-расійскіх зносінах, для бяспечнай перавозкі дзейнічаюць супрацьэпідэмічныя меры абедзвюх дзяржаў. Усім пасажырам настойліва рэкамендуецца выкарыстоўваць сродкі індывідуальнай аховы на працягу ўсёй паездкі.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ДОПОЛНИТЕЛЬНОЕ ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ»

25 ноября 2021 года на 22-м открытом аукционе проводит 21-й от 28 октября 2021 года повторный открытый аукцион по продаже имущества республиканской собственности

Номер лота	Наименование техники	Местонахождение объекта	Начальная цена продажи (бел. руб.)	Сумма задатка (бел. руб.)
272	Автомобиль «Урал-375АМ-10» с кузовом-фургоном К-375 в составе: автошасси «Урал-375АМ-10» ш. 453759 дв. 335749 1987 г., 5 кат., 8503 км. Кузов-фургон К-375 зав. № 02156, 1987 г., 5 кат.	г. Береза, в/ч 23324	9 000,00	1 800,00
276	Специальный автомобиль ЗИЛ-131Н с кузовом-фургоном КМ-131 из-под радиостанции Р-140-0,5, ш. 858708, рег. № МММ 3030, 1989 г., пробег 1015 км	г. Гомель, областное УМЧС	10 624,00	2 124,80
277	Специальный автомобиль GAZ-66 с кузовом-фургоном К-66 из-под радиостанции Р-140-0,5, кузов (рама) № ХТН00661510561673, рег. № ЕС 5616 1989 г., пробег 1355 км	г. Гомель, областное УМЧС	10 176,00	2 035,20
279	Специальный автомобиль ЗИЛ-131 с кузовом-фургоном КУНГ-1М (модифик. К-66) в составе: автошасси ЗИЛ-131 ш. 330108 дв. 376386 1978 г., 4 кат., 3968 км. Кузов-фургон КУНГ-1М (модифик. К-66) № б/н, 1978 г., 5 кат.	г. Береза, в/ч 23324	5 400,00	1 080,00

Аукцион состоится по адресу: г. Минск, ул. Казинца, д. 2, 6-й этаж 25 ноября 2021 г. в 10.00.

К участию в аукционе допускаются юридические лица, индивидуальные предприниматели и физические лица, оплатившие задаток, гарантийный депозит и подавшие заявление на участие в аукционе, соглашение, учредительные и другие необходимые документы до 15.00 22 ноября 2021 года.

Заключительная регистрация участников аукциона будет производиться 25 ноября 2021 г. с 9.15 до 10.00.

Победитель аукциона обязан:

1. Заключить договор купли-продажи не позднее 3 банковских дней с момента проведения аукциона.
2. Произвести оплату стоимости движимого имущества разовым платежом в течение 5 банковских дней для резидентов Респуб-

ки Беларусь и 10 банковских дней для нерезидентов Республики Беларусь со дня подписания договора купли-продажи.

Задаток, указанный в таблице, а также гарантийный депозит в размере 300,00 белорусских рублей за участие по каждому лоту и денежные средства за выигранное имущество перечисляются на расчетный счет РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ»: белорусские рубли – р/с BY12BELB30120002R20010226000, российские рубли – р/с BY64BELB30120002R20040226000 в ОАО «Банк БелВЭБ», ул. Заславская, 10, код БЕЛВЭБ2Х, УНП 101099370, ОКПО 37401662. Корреспондент – ПАО Сбербанк, г. Москва № кор-счета 30101810400000000225. Реквизиты банка: БИК 044525225, ИНН 7707083893, к/с в ОАО «Банк БелВЭБ» № 30111810800000000659. SWIFT/BIC: SABRRUMM. Без НДС.

Справки по тел./факсу (017) 319 35 41. Извещение опубликовано на сайте <http://www.gki.gov.by> и <https://bsk.by>

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 46
Продавец	ЗАО «АТЛАНТ», г. Минск, пр-т Победителей, 61
Предмет аукциона	— оборудование (бывшее в употреблении), реализуемое одним лотом, по адресу: Брестская область, г. Барановичи, ул. Наконечникова, 50
1. Машина формовочная DISAMET 2110 МК3 (ID № 97.2704) в составе: формовочная машина; стержневукладчик; электронная панель оператора PLC; два конвейера; лестницы и площадка обслуживания.	
2. Бункер (формовочной смеси) с отводным конвейером и воронкой	
Начальная цена	168 000 евро с учетом НДС 20 %
Сумма задатка	10 000 евро.
Сумма задатка перечисляется в белорусских рублях по курсу НБРБ на дату проведения платежа	
Задаток перечисляется на счет BY92BELB30120048350080226000 в ОАО «Банк БелВЭБ», г. Минск, ул. Мясникова, 32; БИК БЕЛВЭБ2Х; ОКПО 378531865000, получатель платежа – ООО «ИПМ-Консалт оценка», УНП 191224638. Нерезидентный РБ задаток может перечисляться на в/с (евро): BY70BELB30120048350032026000	
Срок заключения договора купли-продажи: 20 рабочих дней после проведения аукциона	
Условия оплаты предмета аукциона	
Если между продавцом и покупателем (победителем аукциона либо единственным участником аукциона, согласившимся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в размере 100 % в течение 30 (тридцати) календарных дней после заключения договора купли-продажи. Если победителем признается участник – резидент РБ, то оплата предмета аукциона осуществляется в белорусских рублях по официальному курсу НБРБ на дату проведения платежа. Если победителем признается участник – нерезидент РБ, то оплата предмета аукциона осуществляется в евро	
Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона оговорен в Условных его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by	
Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия	
Предшествующее извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» от 10.09.2021	
Дата и время проведения аукциона	18.11.2021 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ООО «ИПМ-Консалт оценка»
Дата и время окончания приема документов	16.11.2021 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ООО «ИПМ-Консалт оценка»
Контактные данные	Тел.: +375 17-280-36-37; +375 29-317-95-42. E-mail: auction@cpo.by

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

УНП 600134365

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Мирополье» (продавец) проводит повторный открытый аукцион

ПО ПРОДАЖЕ ЗДАНИЯ АДМИНИСТРАТИВНО-ХОЗЯЙСТВЕННОГО

(составные части и принадлежности: цокольный этаж, крыльцо) с инв. № 610/С-57979 общей площадью 439 кв. м, расположенного на земельном участке с кадастровым номером 620887403601000302 (право аренды по 02.02.2113) площадью 0,4633 га по адресу: Минская область, Борисовский район, Пригородный с/с, д. Житково, ул. Новая, 15А.

Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав: охранная зона линий электропередачи напряжением до 1000 вольт, пл. 0,0213 га; охранная зона линий электропередачи напряжением свыше 1000 вольт, пл. 0,0249 га; водоохранная зона водных объектов, пл. 0,4186 га; прибрежная полоса водных объектов, пл. 0,0447 га.

Начальная цена с НДС (20 %) – 36 653,23 бел. руб.

Задаток 10 % от начальной цены – 3 665,00 бел. руб.

Начальная цена снижена на 40 %.

Задатки перечисляются на р/с № BY55BSPB30121082600169330000 в ЦБУ № 701 ОАО «Сбер Банк», г. Минск, БИК ВР5ВВУ2Х, УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится

в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Организатору аукциона – вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона в размере: 5 (пять) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона.

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.it.by.

Предшествующее извещение было опубликовано в газете «Звязда» от 16.04.2020, 05.06.2020, 18.08.2020, 26.09.2020, 19.08.2021.

Аукцион состоится 18.11.2021 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чакалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 17.11.2021 до 16.00 по указанному адресу.

Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 102-21-17. Тел. для осмотра (8044) 555-25-91.

Организация:

ООО «СЕТКО РЕЗИДЕНШЛ»

Учетный номер плательщика: 192827731

Вид экономической деятельности: Реализация проектов, связанных со строительством зданий
Организационно-правовая форма:
Общество с ограниченной ответственностью

Орган управления: Юридическое лицо без ведомственной подчиненности
Единица измерения: Тысяч рублей
Адрес: 220062, г. Минск, ул. Ратомская, дом 48, помещение 2, помещение 2-2

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 30 сентября 2021 г.

АКТИВЫ	Код строки	На 30 сентября 2021		На 31 декабря 2020	
		3	4	3	4
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ					
Основные средства	110	21	12		
Нематериальные активы	120	13 722	16 718		
Доходные вложения в материальные активы	130	-	-		
в том числе: инвестиционная недвижимость	131	-	-		
предметы финансовой аренды (лизинга)	132	-	-		
прочие доходные вложения в материальные активы	133	-	-		
Вложения в долгосрочные активы	140	21 478	12 747		
Долгосрочные финансовые вложения	150	-	-		
Отложенные налоговые активы	160	103	103		
Долгосрочная дебиторская задолженность	170	-	-		
Прочие долгосрочные активы	180	1 542	1 295		
ИТОГО по разделу I	190	36 866	30 875		
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ					
Запасы	210	126	116		
в том числе: материалы	211	126	116		
животные на выращивании и откорме	212	-	-		
незавершенное производство	213	-	-		
готовая продукция и товары	214	-	-		
товары отгруженные	215	-	-		
прочие запасы	216	-	-		
Долгосрочные активы, предназначенные для реализации	220	-	-		
Расходы будущих периодов	230	-	-		
Налог на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам	240	230	102		
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	3 054	520		
Краткосрочные финансовые вложения	260	-	-		
Денежные средства и эквиваленты денежных средств	270	1 141	156		
Прочие краткосрочные активы	280	-	-		
ИТОГО по разделу II	290	4 551	894		
БАЛАНС	300	41 417	31 769		
СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВА					
III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ					
Уставный капитал	410	100	100		
Неоплаченная часть уставного капитала	420	-	-		
Собственные акции (доли в уставном капитале)	430	-	-		
Резервный капитал	440	-	-		
Добавочный капитал	450	-	-		
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	15	15		
Чистая прибыль (убыток) отчетного периода	470	894	-		
Целевое финансирование	480	-	-		
ИТОГО по разделу III	490	1 009	115		
IV. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА					
Долгосрочные кредиты и займы	510	25 876	17 764		
Долгосрочные обязательства по лизинговым платежам	520	-	-		
Отложенные налоговые обязательства	530	365	109		
Доходы будущих периодов	540	773	261		
Резервы предстоящих платежей	550	-	-		
Прочие долгосрочные обязательства	560	13 055	13 244		
ИТОГО по разделу IV	590	40 069	31 378		
V. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА					
Краткосрочные кредиты и займы	610	-	-		
Краткосрочная часть долгосрочных обязательств	620	-	-		
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	339	276		
в том числе: поставщикам, подрядчикам, исполнителям	631	213	244		
по авансам полученным	632	-	-		
по налогам и сборам	633	3	3		
по социальному страхованию и обеспечению	634	8	8		
по оплате труда	635	21	21		
по лизинговым платежам	636	-	-		
составнику имущества (учредителям, участникам)	637	-	-		
прочим кредиторам	638	94	-		
Обязательства, предназначенные для реализации	640	-	-		
Доходы будущих периодов	650	-	-		
Резервы предстоящих платежей	660	-	-		
Прочие краткосрочные обязательства	670	-	-		
в том числе: поставщикам, подрядчикам, исполнителям	671	213	244		
по авансам полученным	672	-	-		
по налогам и сборам	673	3	3		
по социальному страхованию и обеспечению	674	8	8		
по оплате труда	675	21	21		
по лизинговым платежам	676	-	-		
составнику имущества (учредителям, участникам)	677	-	-		
прочим кредиторам	678	94	-		
Обязательства, предназначенные для реализации	679	-	-		
Доходы будущих периодов	680	-	-		
Резервы предстоящих платежей	681	-	-		
Прочие краткосрочные обязательства	682	-	-		
ИТОГО по разделу V	690	339	276		
БАЛАНС	700	41 417	31 769		

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за январь – сентябрь 2021 года

Наименование показателей	Код строки	За январь – сентябрь 2021		За январь – сентябрь 2020	
		2	3	2	3
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	010	-	-	-	-
Себестоимость реализованной продукции, товаров, работ, услуг	020	-	-	-	-
Валовая прибыль	030	-	-	-	-
Управленческие расходы	040	-	-	-	-
Расходы на реализацию	050	(143)	-	-	-
Прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг	060	(143)	-	-	-
Прочие доходы по текущей деятельности	070	526	2 619	-	-
Прочие расходы по текущей деятельности	080	(527)	(2 599)	-	-
Прибыль (убыток) от текущей деятельности	090	(144)	20	-	-
Доходы по инвестиционной деятельности	100	40	-	-	-
в том числе: доходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	101	-	-	-	-
доходы от участия в уставном капитале других организаций	102	-	-	-	-
проценты к получению	103	40	-	-	-
прочие доходы по инвестиционной деятельности	104	-	-	-	-
Расходы по инвестиционной деятельности	110	-	-	-	-
в том числе: расходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	111	-	-	-	-
прочие расходы по инвестиционной деятельности	112	-	-	-	-
Доходы по финансовой деятельности	120	1 491	-	-	-
в том числе: курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	121	67	-	-	-
прочие доходы по финансовой деятельности	122	1 424	-	-	-
Расходы по финансовой деятельности	130	(237)	(6)	-	-
в том числе: проценты к уплате	131	(205)	(6)	-	-
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	132	(6)	-	-	-
прочие расходы по финансовой деятельности	133	(26)	-	-	-
Прибыль (убыток) от инвестиционной и финансовой деятельности	140	1 294	(6)	-	-
Прибыль (убыток) до налогообложения	150	1 150	14	-	-
Налог на прибыль	160	-	-	-	-
Изменение отложенных налоговых активов	170	-	9	-	-
Изменение отложенных налоговых обязательств	180	(256)	(93)	-	-
Прочие налоги и сборы, исчисляемые из прибыли (дохода)	190	-	-	-	-
Прочие платежи, исчисляемые из прибыли (дохода)	200	-	-	-	-
Чистая прибыль (убыток)	210	894	(70)	-	-
Результат от переоценки долгосрочных активов, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	220	-	-	-	-
Результат от прочих операций, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	230	-	-	-	-
Совокупная прибыль (убыток)	240	894	(70)	-	-
Базовая прибыль (убыток) на акцию	250	-	-	-	-
Разводненная прибыль (убыток) на акцию	260	-	-	-	-
Руководитель		А.А. Сидоренко			

Навум ГАЛЬПЯРОВІЧ:

«Я ўтойваў сваю летуценнасць...»

Час свой мерны крок чаканіць, І ляцяць гадзіны, дні, Толькі доўжыцца чаканне Цеплыні і чысціні.

Фота: Яўгена ПРЭСЦІКА

Аўтар гэтых радкоў — мой сённяшні суразмоўца Навум Гальпяровіч. Письменнік, журналіст, заслужаны дзеяч культуры Рэспублікі Беларусь, ганаровы грамадзянін Польша і Наваполацка — так часцей за ўсё характарызуюць яго. Але асоба пачынаецца не з нашай прыналежнасці да нейкай прафесійнай ці творчай суполкі. Той вопыт, які набыў у сям'і, у коле сяброў, аднадумцаў, транслююцца намі на ўсё, што робім. І таму па-сапраўднаму цікава дзедацца ў творцы менавіта тое, што застаецца паміж радкоў усяго напісанага і сказанага...

— Скажыце, Навум Якаўлевіч, як вам, натуре філасофскай і лірычнай, жывецца ў цяперашні трывожны час?

— Вядома, няпроста, бо калі сусветная пандэмія ахапіла свет і першая трывожная вестка прыйшла з Кітая, дзе жыве і працуе мая дачка, то першая думка была: як яна там? Потым пачалі хварэць блізкія, знаёмыя, і раптам такая нечаканая вестка, што памёр паэт Дзмітрый Пятровіч, якога я сустрэкаў кожны дзень, ідучы на працу... Ён яшчэ купіў «ЛіМ» у кіёску. Пасля мне давалося сказаць кісяркі, што гэты чалавек больш не прыедзе па газету... Калі я страціў шмат гадоў таму майго сябра Алеся Письмянкова, гэта было вельмі страшна і горка. Ды тады не было такой небяспекі вакол, а тут... У мяне перахварэла ўся сям'я, і я ў тым ліку. Аднак жыццё працягваецца. Восень, яркія фарбы бабінага лета, і ты ідзеш і радуешся гэтай прыгажосці і светламу дню. Каштаны люблю збіраць. Хочацца, каб хутчэй гэта выпрабаванне скончылася, бо былі ў гісторыі чалавечыя пандэміі, але рана ці позна яны заканчваліся.

— Ведаю, што вы марылі ў дзяцінстве быць капітанам далёкага плавання. Аднак вандраваць і спазнаваць свет выпала ў ролі пісьменніка і журналіста. Ці не шкадуецца пра такі паварот лёсу, калі ўжо столькі дарог пройдзена і радкоў напісана?

— Жаданне быць капітанам далёкага плавання ў мяне ўзнікла рамантычнае, таму што я любіў чытаць кніжкі пра розныя краіны. Памятаю, вельмі спадабалася кніжка пра Чукотку. Думаў, калі-небудзь там побываю. Аднак туды трапіць не давялося, але блізка я быў, у Цюменскай вобласці ў Заходняй Сібіры. З мяне не атрымаўся слесар, хаця я быў вучнем слесара. Але тое, што я ўмею рабіць у журналістыцы і ў літаратуры, — гэта маё, я ўсё жыццё займаўся тым, што мне падабаецца. Хоць былі самыя розныя моманты і ў маім прафесійным жыцці, але я ніколі не мяняў прафесію. Адзінае, быў час, калі я працаваў у Саюзе пісьменнікаў, аднак і тады быў звязаны з журналістыкай. Памятаю, калі ў мяне бралі інтэрв'ю на радыё, то я прызнаўся Алеся Письмянкову, што задаваў сабе пытанне: няўжо ніколі не вярнуся ў

«З юнацтва хочацца выключнасці. І верыцца, што і ў цябе Выключнасць нейкая праклянецца. Нібыта зорка на ілбе...»

— Калі толькі пачынаеш пісаць і хочацца апублікавацца, то часта момант сутыкнення з крытыкай і адмовамі. Ці заўсёды гэта дае стымул для росту, бо можа атрымацца і наадварот?

— Усё залежыць ад тону сказанага. Я ўжо напісаў некалькі кніжак, калі аднойчы прачытаў адну вельмі гнісную ацэнку сваёй творчасці. Было пацуду, што не буду больш нічога пісаць, каб не чуць такіх водгукаў. Калі рыхтаваўся да друку першы зборнік, даваўся сутыкнення з жорсткай, але карыснай сістэмай. На любы рукапіс, які паступаў у выдавецтва, заказваліся дзве закрытыя рэцэнзіі. Дык вось на мой зборнік адна рэцэнзія была памяркоўная, а другая вельмі адмоўная і нават саркастычная. Мне было тады сорамна, таму што ў прыныце я адчуваў, што чалавек выказаў шмат слушнага. І выдавецтва прыслала мне гэтыя дзве рэцэнзіі з рэзалюцыяй, што трэба кнігу дапрацаваць. Спачатку было жаданне ўвогуле ўсё кінуць, але потым папрацаваў і аддаў рукапіс зноў у выдавецтва. А пасля на семінары маладых пісьменнікаў той рэцэнзент выступаў з прамовай і гэтаў выпадак з маёй кнігай. Ён адзначыў, што напісаў разгорнутую рэцэнзію, але калі пачытаў кнігу, то ўбачыў, як я вырас. І вось гэтая яго ацэнка стала найлепшай узнагародай для мяне. Яшчэ памятаю, Геннадзь Бураўкін мне аднойчы сказаў: «Калі цябе крытыкуюць, то ты разлучыўся і дакаж адваротнае».

«Ратаваннем ад нематы Я свой лёс назавуць прыдумай, Беларускай душы матыў Тут з біблейскім мяжуе сумам...»

— Па маім уражаннях ад вашай творчасці, Полацк — гэта ваша крыніца натхнення і месца стагнаўлення... А калі вы адчулі сябе мінчанінам?

— Некалі Пятро Васючэнка назваў мяне «чалавекам з беларускай душой». А беларуская душа — гэта мая радзіма, мой Полацк. Гэты горад стаў для мяне Іерусалімам. Для мяне там святое месца, бо не ведаю, кім бы я быў, калі б не Полацк. Мне неабавязкова цяпер жыць там, бо гэты горад і ў яго вобраз заўсёды жывуць у ва мне. Хоць большасць сноў дагэтуль адбываюцца ў «Інтэр'ерах» Полацка...

— А якой вам запамінаўся мама і якія яе ўрокі падтрымліваюць вас па жыцці?

— Мама, хоць ёй і не было асабліва калі мной займацца, па-першае, выхавала ў мяне немагчымасць пераступіць нейкую маральную мяжу. Другое — патрабавальнасць да самога сябе. Яна сама была такой. Перажыла блакаду Ленінграда, і ў мяне ад яе засталася рыска, калі ем, усё дзліць напалітам. Гэта нейкая генетычная рэч, і мяне хатнія нават называюць «палавічын сын». Яна гаварыла: ніколі не п'ятайся ў чалавека, хоча ён есці ці не, — стаў на стол усё, што маеш... Я не проста ўсім найлепшым абавязаны маме, а нібыта да гэтага часу трымаю справядзачу перад ёю.

— Вашы сын і дачка часта кажуць, што яны ганарацца вамі?

— Ведаецца, мне ў прыныце няма на што скардзіцца ў гэтым сэнсе. Сын увогуле часта мяне крытыкуе. Ён рэдактар і бацьчы недахопы. І калі Максім робіць нейкія заўвагі, то з жадання, каб стала лепш. А на пахвалу ён скупы. Толькі аднойчы сказаў, што ганарыцца мною. Але ўвогуле мне здаецца, што добрым словам я не абдзелены.

«Каб лёс мой пачаўся нанова І можна было б выбіраць, Я б толькі Радзіму і мову Не стаў бы ніколі мяняць...»

— Адметна і тое, што вы з дзецімі і з унукам заўсёды размаўляеце па-беларуску. Як такі падыход успрымаецца самым малодшым пакаленнем?

— Тут складаецца па-рознаму. Я, можа, у некаторых момантах нават памылкова сябе паводзіў. Стаў унука Мацвея папракаць, што ён беларускай слаба валодае. Хоць чытае ён па-беларуску, і бацькі з ім гавораць таксама на мове. А пасля сын сказаў, што з такім падыходам Мацвея можа і да мовы адварнуць. Я адступіў, перастаў крытыкаваць. Тое, што ўнук разумее, што на беларускай ёсць харошыя кніжкі, на ёй размаўляюць бацька і дзядуля, дае спадзіванне, што ў яго ўсё нармальна ў валоданні мовай. Я вельмі прыныціва стаўлюся да гэтага. Таму што нельга выходзіць іншых, калі не паказваць уласны прыклад. Мае дзеці заканчвалі рускамоўныя школы, дачка нават у алімпіядзе па рускай перамагла. Але пытанню з тым, каб ведаць родную мову, не было, і да гэтага часу мы заўсёды размаўляем па-беларуску. Таму я хачу, каб і мой унук любіў беларускую мову і нашу культуру.

— А што вы адчуваеце, калі чытаеце пераклады сваіх твораў на іншыя мовы?

— Радуюся, калі добра атрымалася, але бывае, што перакладчык так і не зразумеў, пра што я пішу. Часам чытаеш, і здаецца — не я пісаў. Але нікому не адмаўляю, таму што кожны мае права прачытаць і перакласці на сваю душу. Памятаю першыя пераклады, якія ў адным маскоўскім часопісе былі надрукаваны, і я так сарамліва глядзеў на іх, бо, з аднаго боку, радасна, што выдалі ў Маскве і ў салідным часопісе, а з другога — не зусім маё. Я сам, калі займаюся перакладамі, памятаю, што трэба ўвайсці ў душу аўтара. А знайсці рыфму — не самае галоўнае.

— З вышнімі пражытымі гадоў якога заўтрашняга дня хочацца для сябе і для нашай краіны?

— Я хачу, каб у нас быў мір і спакой. Каб людзі ставіліся з павагай адзін да аднаго. Мне не хацелася б, каб шлі на нашу зямлю розныя негатыўныя з'явы. Хачу, каб была шчаслівава краіна, каб паважалі старэйшых, ведалі сваю гісторыю, спрыялі развіццю талентаў маладых людзей, каб было месца каханню і сямейнаму шчасцю, каб развіваліся і мова, і культура, і людская свядомасць. Каб людзі больш ганарыліся сваім краем. Беларуска мова — гэта душа народа, і мне хочацца, каб яе лёс быў шчаслівы. Каб яна заваўвала душы людзей і спрыяла любові да гісторыі, спрыяла, каб чалавек развіваўся і адчуваў годнасць.

Алена ДРАПКО.

Запрашалынік

Акунуцца ў чароўнае хараство

Навагоднія цацкі з 75 краін можна ўбачыць на выставе ў Нацыянальным гістарычным музеі

Выставачны праект «Музей ёлчных цацак» адкрыўся днямі ў Нацыянальным гістарычным музеі Беларусі.

У ім прадстаўлены навагоднія дэкарацыі з Еўропы, Азіі, Аўстраліі, Амерыкі і Афрыкі, аналагаў якім няма ні ў адным еўрапейскім музеі. «Музей ёлчных цацак» — гэта адна з самых вялікіх падобных калекцый. Тут прадстаўлены амаль 75 краін, сярод якіх ёсць такія экзатычныя, як Паўночная Карэя, Іран, Конга, далёкія — Аўстралія, Інданезія. Наведваючы гэтую экспазіцыю, любы ахвочы можа ажыццявіць віртуальнае падарожжа па навагодніх святах краін свету», — сказаў карэспандэнт БелТА калекцыянер ёлчных цацак Андрэй БЯГУН.

— Адзін з самых цікавых экспанатаў у калекцыі — шар з Венскага бало канца XIX — пачатку XX стагоддзя. Гэта вялізны шкляны шар памерам прыкладна з баркетбольны мячык. За многія гады, пакуль займаецца музейнай дзейнасцю, мы спрабавалі знайсці яму пару: адшуквалі на былых рынках, інтэрнэт-аукцыёнах, але так і не знайшлі. Таму, магчыма, гэта апошні шар такога памера, — звярнуў увагу Андрэй Бягун.

Экспазіцыя адлюстроўвае гісторыю вытворчасці шкляных шароў і іншых упрыгожванняў з сярэдзіны XIX стагоддзя і да нашых дзён. Выстава знаёміць з традыцыямі навагодніх свят такіх краін, як Конга, Перу, Інданезія, Новая Зеландыя. Праз экспанаты наведвальнік зможа дзедацца аб звычайных сустрэчах Новага года ў розных краінах свету.

Праект рэалізуецца сумесна з фабрыкай ёлчных цацак «ГРАЙ» («Ганарыцца Рэчамі Айчыны!»). Госці музея могуць дзедацца пра ўсе сакрэты вытворчасці ёлчных цацак на адзінай у Беларусі спецыялізаванай фабрыцы. Са снежня арганізатары плануюць праводзіць адукацыйныя майстар-класы па роспісе ёлчных цацак, дзе любы жадаючы пад кіраўніцтвам мастакоў прадпрыемства зможа стварыць для сябе навагодняе упрыгожанне. Самых маленькіх гасцей выставы зацкавіць мініяцюры інтэрактыўны калядны гарадок.

Біялогія з анатоміяй

Пласты гісторыі

Жайток усё раскажа?

Знойдзена тысячагадовае курынае яйка

Гэтыя вочы насупраць...

Стаў вядомы
прынцып
фарміравання
іх колеру

Колер вачэй вызначаецца колерам радужнай абалонкі вока і залежыць ад колькасці меланіну ў арганізме. Пры гэтым паказчык можа мяняцца. З узростам, як правіла, вочы зольныя цямнець. Пра гэта «Известиям» расказалі апытаныя імі эксперты.

«Радужная абалонка складаецца з двух слабаў — прырэдняга мезадэर्मальнага пласта і задняга эктадэर्मальнага. У прырэднім пласце знаходзяцца храматафоры, якія змяшчаюць меланін. Эктадэर्मальны пласт утрымлівае пігментныя клеткі, і ён заўсёды цёмны. Менавіта ад колькасці меланіну залежыць колер вачэй чалавека: чым больш меланіну, тым цямнейшыя вочы», — патлумачыла ўрач-афтальмолаг «СМ-Клініка» Арпнэ Норыкаўна Адамян.

У альбіносаў з прычыны адсутнасці меланіну колер вачэй ружаваты, паколькі праз радужную абалонку бачныя сасуды, дадала спецыяліст.

Размеркаванне меланіну ў вачах напругу залежыць ад генетыкі, удакладніла ўрач. У цяперашні час добра вивучаныя тры гены колеру вачэй у людзей: самы распаўсюджаны з'яўляецца кары, а самы рэдка — зялёны. Як адзначыла афтальмолаг клінікі «Я бачу» Вераніка Кійко, блакітныя і сінія вочы найбольш распаўсюджаныя сярод насельніцтва Еўропы, чорныя — у Паўднёвай, Паўднёва-Усходняй і Усходняй Азіі, а кары мае распаўсюджванне ва ўсіх частках свету.

«Колер вачэй можа мяняцца з узростам. Часта дзеці нараджаюцца са светлымі блакітнымі вачыма і да трох гадоў набываюць больш цёмны колер у сувязі з павелічэннем у арганізме пігменту меланіну. Колер радужнай абалонкі можа таксама змяняцца па прычыне захворванняў вачэй, прымянення некаторых груп лекавых прэпаратаў, а таксама ад узнікнення невусаў (радзімак) на радужнай абалонцы», — адзначыла Адамян.

Яна таксама дадала, што на сёння не існуе навуковых доказаў уплыву колеру вачэй на арганізм, аднак існуе метады вызначэння тыпу асобы чалавека, зыходзячы з аналізу знешніх рыс твару і яго выразу, — фізіягноміка. Згодна з гэтым метадам, была выяўлена ўзаемасувязь паміж характарам чалавека і яго колерам вачэй.

«Лічынца, што ўладальнікі цёмных вачэй адзначаюць, літаральна лічыцца, яны больш пачуццёвыя і тэмпераментныя. У той час як уладальнікі светлых адценняў вачэй адзначаюць рамантычнасць і эмацыянальнасць», — падкрэсліла Адамян.

Вераніка Кійко, у сваю чаргу, дапусціла ўзаемасувязь паміж колерам вачэй чалавека і яго здароўем, аднак заўважыла, што сцвярджаць гэта без навукова даказаных фактаў цяжка. Наадварот, здароўе чалавека можа ўплываць на колер вачэй, заявіла афтальмолаг.

«Напрыклад, у момант прытоку крыві да сасудаў вачэй шэрыя могуць набыць блакітнае адценне», — паведаміла яна.

Яго ізраільскія археолагі адшукалі ў выграбнай яме раннеісламскага часу. Нягледзячы на невялікую расколіну, частка жайтка ў ім ацалела, піша N+1 са спасылкай на Упраўленне старажытнасцяў Ізраіля. Даследчыкі ўскладаюць надзею на будучыя вынікі секвеніравання яго ДНК.

Знаходку зрабілі ў комплексе вытворчых пабудов візантыйскага перыяду ў Яўне. У найбліжэйшы час яйка стане аб'ектам генетычных даследаванняў і дапаможа разабрацца ў гісторыі птушкагадоўлі ў Леванце.

Захаванасці яйка маглі дапамагчы анаэробныя ўмовы і мяккі арганічны субстрат выграбнай ямы. Аднак пасля вымання з ідэальных умоў яно пакрылася расколінамі, і лабараторыі да-

вялося заняцца яго аднаўленнем.

Звычайна ў рукі археолагаў вельмі рэдка трапляюць яйкі,

знойдзеныя ў культурным пласце археалагічных помнікаў. Часцей за ўсё навукоўцы знаходзяць толькі фрагменты шкарлупіны.

Аднак яйкі — каштоўная крыніца звестак аб рацыёне харчавання і аб вытворчасці прадуктаў у старажытных грамадствах.

На думку навукоўцаў, птушкагадоўля распаўсюдзілася ў Леванце ў эліністычны і раннерымскі перыяды каля 2300 гадоў таму. У раннеісламскі час (VII стагоддзе нашай эры) у культурным пласце фіксуецца зніжэнне колькасці свінных костак у сувязі з рэлігійнай забаронай на ўжыванне свінны. Пры гэтым яйкі і курынае мяса як крыніца бялку становяцца яе рацыянальнай заменай.

Да цяперашняга часу ў гарадах Усходняга Міжземнамор'я знаходзілі толькі фрагменты шкарлупіны курыных яйкаў. Там больш унікальнай уаўляецца навукоўцам знаходка цэлага курынага яйка ў пласце візантыйскага паселішча.

Здароўе на талерцы

Ранішняя салодкая плітка

Патлумачана карысць пачынаць дзень з шакаладу

Навукоўцы з іспанскага ўніверсітэта Мурса і Гарвардскай медыцынскай школы (ЗША) у ходзе даследавання высветлілі, што шакалад можна есці па раніцах, не асцерагаючыся за фігуру. Вынікі даследавання апублікаваны ў часопісе FASEB.

На думку спецыялістаў, ужыванне невялікай колькасці шакаладу на працягу кароткага прамежку часу раніцай можа дапамагчы арганізму знізіць узровень цукру ў крыві і спаліць тлушч.

У даследаванні прынялі ўдзел 19 жанчын у постменапаўзе, якія на працягу двух тыдняў кожны дзень елі па 100 грамаў шакаладу на працягу гадзіны пасля абуджэння раніцай ці — за гадзіну перад сном. Пасля гэтага навукоўцы правярылі вагу, узровень цукру і склад кішчэчных бактэрый падыспытных. У выніку навукоўцы прыйшлі да высновы, што рэгулярнае ўжыванне малочнага шакаладу раніцай або за гадзіну перад адыходам да сну скарачае апетыт і цягу да салодкага, дапамагае зніжаць узровень цукру ў крыві і спалываць тлушч. Акрамя таго, гэта прыводзіць да паляпшэння складу мікрабіёты кішчэчніка, а таксама аказвае станоўчае ўздзеянне на сон.

Ад пачатку свету

Равеснікі дыназаўраў

Выяўлены тры новыя віды ранніх млекакормячых

Амерыканскія навукоўцы апісалі тры новыя віды старажытных млекакормячых, якія з'явіліся адразу пасля вымірання дыназаўраў. Артыкул даследчыкаў з Музея натуральнай гісторыі Універсітэта Каларада апублікаваны ў часопісе Journal of Systematic Palaeontology.

Адкрыццё было зроблена пасля вивучэння зубоў і косткі ніжняй сківіцы 29 старажытных капітных або кандзіляртраў з раней-палеацэнавых адкладаў басейна Вялікага водападзелу ў штаце Ваёмінг.

Раней неведомым відам старажытных млекакормячых далі імяні Minicopos jeanninae, Conacodon hettingeri і Veornus honeyi. Усе яны адносяцца да сямейства перыпціхідаў — вымерлых плацэнтарных. Самы буйны з іх, Veornus honeyi, названы ў гонар хобіта Беёрна, персанажа аповесці Джона Толкіна «Хобіт, або Вандроўка туды і назад», быў памерам з сучасную хатнюю котку.

Veornus honeyi значна буйнейшы за самых першых млекакормячых, якія суіснавалі з дыназаўрамі ў канцы мелавага перыяду. На думку даследчыкаў, гэта сведчыць

аб тым, што пасля вымірання дыназаўраў млекакормячых пачалі хутка эвалюцыянаваць.

«Калі дыназаўры вымерлі, доступ да прадуктаў харчавання і іншых рэсурсаў навакольнага асяроддзя дазволіў млекакормячым хутка развівацца, разнастаіць анатомію і павялічыць памеры цела», — прыводзяцца ў прэс-рэлізе аб публікацыі словы вядучага аўтара даследавання Мадлен Атэбэры.

Навукоўцы мяркуюць, што жывёлы былі ўсёаднымі, таму ў іх з'явіліся зубы, якія дазвалялі эфектыўна здрабняць раслінную і жывёльную ежу. Пры гэтым, хутчэй за ўсё, асноўна іх рацыён усё ж такі складалі расліны.

Папярэднія даследаванні меркавалі, што ў першыя некалькі соцен тысяч гадоў пасля вымірання дыназаўраў разнастайнасць млекакормячых у заходняй частцы Паўночнай Амерыкі была нізка, але адкрыццё трох новых відаў у басейне Вялікага водападзелу гэта абвяргае.

Аўтары мяркуюць, што ў найбліжэйшы час з'явіцца апісанні яшчэ некалькіх новых відаў млекакормячых ранняга палеацэну.

Матэрыялы падрыхтаваў
Сяргей СТАРЫНАЎ.
Фота з адкрытых крыніц.

ПАМЯТАЙ СВОЙ РАДАВОД

Першы тыдзень лістапада ў Беларусі прыходзіць пад знакам памяці. Так было спрад- веку. Здаўна бытуе павер'е, што ў першыя лістападаўскія дні на зямлю вяртаюцца душы продкаў, якія заўсёды спрыяюць нам. Гэты памінальны час у нас спрадвеку называўся Асянінамі, альбо Дзядамі.

У вернікаў каталіцкага веравызнання першага і другога лістапада прайшлі дні Усіх Святых і За- душныя, у касцёлах і капліцах маліліся за душы памерлых і наведвалі могілкі, праходзілі жалоб- ныя працэсіі, асвятчаліся магілы, запальваліся свечкі і лампадкі. Напярэдадні наводзіўся пара- дак на вясковых і парафіяльных могілках. У пра- васлаўных вернікаў у канцы тыдня пройдзе дзмі- рыеўская бацькоўская субота (Асяніны, Дзяды).

Таксама належыць памаліцца, навесці парадак на могілках, а потым паклікаць Дзядоў (продкаў) на святочную вячэру, запаліць свечку.

Вельмі важная традыцыя, бо нельга парушаць спрадвечны ланцужок, трэба памятаць, што сваім продкам мы абавязаныя жыццём і ўласнымі на- быткамі... Каб тыя, хто прыйдзе пасля нас, былі ўдзячныя нам.

Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению Открытого акционерного общества «Речицабув» (продавец) извещает о проведении 17 ноября 2021 года открытого повторного аукциона со снижением цены на 50 % по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20

№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи имущества, с учетом НДС (20 %), бел. руб.	Сумма задатка, с учетом НДС (20%), бел. руб.
1	Изолированное помещение с инв. № 340/D-2118001, площадью 532,8 кв. м, назначение – административное помещение, наименование – изолированное помещение № 2 . Площадка для установки контейнеров Т50 (инв. № 1018). Ограждение территории (инв. № 1017). Адрес: Гомельская обл., Речицкий р-н, г. Речица, ул. Калинина, 59-2. Теплотрасса (инв. № 6/н). Теплосчетчик ТЗМ-104 (инв. № 632). Адрес: Гомельская обл., Речицкий р-н, г. Речица, ул. Калинина, 59	206 000,00	20 600,00

Продавец: открытое акционерное общество «Речицабув», 247500, г. Речица, ул. Калинина, 59.

Порядок ознакомления с имуществом осуществляется по контактному тел.: 8 (044) 721-66-10 – ликвидатор Барановский Вячеслав Вячеславович. Шаг аукционных торгов – 5 (пять) % от начальной цены предмета аукциона и не изменяется в течение всего аукциона.

Для участия в аукционе необходимо:
1. Оплатить задаток на расчетный счет Организатора торгов (ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга»): р/с BY52 BLBV3012 0400 0712 0400 0001, БИК BLBBV2X, дирекция «О» «Белинвестбанк» по Гомельской области, УНП 400071204, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах по лоту № 1 (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления).
2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов можно с 3 ноября 2021 г. по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга» в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00.

Принимать заявления для участия в аукционе заканчивается 15 ноября 2021 г. в 16.00 включительно. Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. Организатор аукциона вправе отказать от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за три дня до его проведения.
В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявления на участие в нем подали только единственным участником, объект аукциона продается только участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) %. Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Невяка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих

случаях сумма внесенного им задатка возвращается Организатором в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения торгов. Победителями торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; произвести оплату услуг (вознаграждение) по организации и проведению торгов, затраты за публикацию в газете «Звезда» в течение 5 (пяти) рабочих дней с момента подписания протокола; заключить договор купли-продажи в течение 10 (десяти) рабочих дней со дня подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретенное имущество согласно договору купли-продажи в течение 15 (пятнадцати) рабочих дней с момента подписания договора купли-продажи. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. Проводится аукцион в соответствии с «Положением о порядке продажи имущества ликвидируемого юридического лица с публичных торгов», утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16 (в ред. постановления Совмина от 17.02.2013 № 607).

Ранее опубликованное извещение о торгах размещено в газете «Звезда» от 09.02.2021 г. № 173 (29542), от 16.10.2021 г. № 200 (6569). Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документация необходимой для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.gomeloblreklama.by, www.expert-usluga.by, раздел «Аукционы».

Дополнительная информация по контактному телефону организатора аукциона: 8 (0232) 23-23-54 (тел./факс), 23-23-56, 8 (029) 651-22-19, 8 (029) 126-66-62.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор: государственное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», г. Витебск, проезд Гоголя, 5, тел.: +375212 24-63-12, +37529 510-07-63.

Продавец: открытое акционерное общество «Витязь», 210605, Витебская обл., г. Витебск, ул. П. Бровки, 13а, тел. +375 212 26-55-08.

Лот № 1. Незавершенное законсервированное капитальное строение с инв. № 200/U-86275, площадью 888 кв. м, назначение – здание неустановленного назначения, наименование – незавершенное законсервированное капитальное строение, по адресу: Витебская обл., г. Витебск, тр-т Старобиновичский, 17Б/3, готовность строения – 46 %. Незавершенное законсервированное капитальное строение с инв. № 200/U-86289, площадью 449,5 кв. м, назначение – здание неустановленного назначения, наименование – незавершенное законсервированное капитальное строение, по адресу: Витебская обл., г. Витебск, тр-т Старобиновичский, 17Б/1, составные части и принадлежности: две пристройки, готовность строения – 42 %. Готовность двух пристроек – 62 %. Незавершенное законсервированное капитальное строение с инв. № 200/U-86271, площадью 60 кв. м, назначение – здание неустановленного назначения, наименование – незавершенное законсервированное капитальное строение, по адресу: Витебская обл., г. Витебск, тр-т Старобиновичский, 17Б/2, готовность строения – 39 %. Незавершенное законсервированное капитальное строение с инв. № 200/U-86266, площадью 1296,1 кв. м, назначение – здание неустановленного назначения, наименование – незавершенное законсервированное капитальное строение, по адресу: Витебская обл., г. Витебск, тр-т Старобиновичский, 17Б, составные части и принадлежности: крыльцо, готовность строения – 68 %, готовность крыльца – 100 %. Незавершенное законсервированное капитальное строение с инв. № 200/U-86273, площадью 472,8 кв. м, назначение – здание неустановленного назначения, наименование – незавершенное законсервированное капитальное строение, по адресу: Витебская обл., г. Витебск, тр-т Старобиновичский, 17Б/2, готовность строения – 47 %, готовность пристройки – 52 %, готовность навеса – 20 %. Незавершенное капитальное строение с инв. № 200/U-86274, площадью 22 кв. м, назначение – здание неустановленного назначения, расположенное на зем. участке с кадастровым № 24010000001000255, Кап. строение с инв. № 200/C-78666 протяженностью 299,8 м, по адресу: Витебская обл., г. Витебск, участок железной дороги Лучеса-Придвинская, 5 км, станция Журжово, подъездной железнодорожный путь № 33, наименование – подъездной железнодорожный путь № 33, назначение – сооружение специализированное железнодорожного транспорта, составные части и принадлежности: контактная линия, по адресу: Витебская обл., г. Витебск, расположенное на зем. участках с кадастровыми № 24010000003007556, 24010000003007151, 24010000001000255, Кап. строение с инв. № 200/C-101966 по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Воинов-Интернационалистов, телефонная канализация к зданиям №№ 64Б, 64В/2, 64В/3, 64В/4, протяженность линейного сооружения – 343,3 м, наименование – телефонная канализация, назначение – сооружение специализированное коммунального хозяйства. Кап. строение с инв. № 200/C-101971 по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Воинов-Интернационалистов, телефонная канализация к зданиям №№ 64Б, 64В/2, 64В/3, 64В/4, протяженность линейного сооружения – 445,4 м, наименование – телефонная канализация, назначение – сооружение специализированное коммунального хозяйства. Кап. строение с инв. № 200/C-101972 по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Воинов-Интернационалистов, наружное освещение вблизи зданий №№ 64Б, 64В/1, 64В/2, 64В/3, 64В/4, протяженность линейного сооружения – 429,4 м, наименование – наружное освещение, назначение – сооружение специализированное энергетическое, расположенное на зем. участке с кадастровым № 24010000001000255, Кап. строение с инв. № 200/C-101973 по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Воинов-Интернационалистов, склад ГСМ вблизи здания № 64В, наименование – склад ГСМ, назначение – сооружение специализированное складов, хранилищ, составные части и принадлежности: емкость, емкость, емкость, молниезащиты, расположенное на зем. участке с кадастровым № 24010000001000255, Кап. строение с инв. № 200/U-101974 по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Воинов-Интернационалистов, канализация линейная от здания №№ 64Б, 64В/2, 64В/3, протяженность линейного сооружения – 970,6 м, наименование – канализация линейная, назначение – сооружение специализированное коммунального хозяйства. Кап. строение с инв. № 200/C-102120 по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Воинов-Интернационалистов, наружная теплотрасса к зданиям №№ 64Б, 64В/2, 64В/3, 64В/4, протяженность – 306,9 м, наименование – наружная теплотрасса, назначение – сооружение специализированное энергетическое, составные части и принадлежности: оптоволоконная сеть, расположенное на зем. участке с кадастровым № 24010000001000255, Кап. строение (двухэтажное панельное здание складского корпуса № 1 (площадка 3) с рампой) с инв. № 200/C-72898 по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Воинов-Интернационалистов, д. 64В, площадью 2920 кв. м, наименование – складской корпус № 1 (площадка 3), назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, расположенное на зем. участке с кадастровым № 24010000001000255, Кап. строение (двухэтажное смешанной конструкции здание складского корпуса № 2 с рампой) с инв. № 200/C-72749 по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Воинов-Интернационалистов, д. 64В/2, площадью 2396 кв. м, наименование – складской корпус № 2 (площадка 3), назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ,

составные части и принадлежности: рама, расположенное на зем. участке с кадастровым № 24010000001000255, Кап. строение (двухэтажное кирпичное здание склада ОМТС с бытовыми помещениями (корпус 3) с инв. № 200/C-72750 по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Воинов-Интернационалистов, д. 64В/3, площадью 1929 кв. м, наименование – склад ОМТС с бытовыми помещениями (корпус 3), назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, расположенное на зем. участке с кадастровым № 24010000001000255, Кап. строение с инв. № 200/C-101970 площадью 13216 кв. м, по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Воинов-Интернационалистов, д. 64 В, благоустройство территории, наименование – благоустройство территории, назначение – сооружение многофункциональное, составные части и принадлежности: ограждение, ограждение, трое ворот, две калитки, две канавы-эстакады, проемовод, расположенное на зем. участке с кадастровым № 24010000001000255, Кран мостовой электрической КМПЭ-1,0 с инв. № 88400321, кран мостовой электрической КМПЭ-1,0 с инв. № 88400318, по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Воинов-Интернационалистов, 64В/1, кран мостовой электрической КМПЭ-1,0 с инв. № 95400420 по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Воинов-Интернационалистов, 64В/2, кран мостовой электрической КМПЭ-3,2 с инв. № 92400397, кран мостовой электрической КМПЭ-3,2 с инв. № 85400217, кран мостовой электрической КМПЭ-3,2 с инв. № 85400198, кран мостовой электрической КМПЭ-5 с инв. № 86400234, кран мостовой электрической КМПЭ-5 с инв. № 86400235, по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Воинов-Интернационалистов, 64В.

Имущество расположено на: земельный участок с кадастровым № 24010000003007556 (право аренды) площадью 0,0029 га, по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Воинов-Интернационалистов, 64В, назначение – земельный участок для размещения объектов обрабатывающей промышленности; земельный участок с кадастровым № 24010000003007151 (право аренды) площадью 0,0209 га, назначение – земельный участок для содержания и обслуживания подъездной дороги к котельной «Южная», земельный участок с кадастровым № 24010000003007556 (право аренды) площадью 0,0029 га, по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Воинов-Интернационалистов, 64, назначение – земельный участок для содержания и обслуживания подъездной дороги к котельной «Южная».

Начальная цена: 4 168 550,80 бел. руб. без учета НДС.
Задаток: 416 855,08 бел. руб.
Обременение по лоту № 1: запрещение совершения регистрационных действий. Письмо управления принудительного исполнения Главного управления по обеспечению исполнения судебных актов от 22.06.2021 г. № 09.13.2021-03 от 08.30 по 17.11.2021 по 17.30. Задаток перечисляется на р/с ККУП «Витебский областной центр маркетинга» № BY93MTBK30120001093300066782 ЗАО «МТБанк», г. Минск, БИК МТБВБ2X, УНП 390477566. Заявления на участие в аукционе со всеми необходимыми документами принимаются в рабочие дни с 8.30 до 17.30 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, д. 5 в ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Ранее опубликованное извещение о проведении аукциона от 02.10.2021 г. № 192 (5123) содержит запрет на совершение регистрационных действий банкет при условии перечисления покупателем денежных средств за приобретенный предмет аукциона на депозитный счет управления принудительного исполнения ГГУЮ Витблсплоком.

Дата, время и место проведения повторного аукциона: 18.11.2021 в 11.00 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, 5, в ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Внесение задатков и приема документов: с 03.11.2021 по 08.30 по 17.11.2021 по 17.30. Задаток перечисляется на р/с ККУП «Витебский областной центр маркетинга» № BY93MTBK30120001093300066782 ЗАО «МТБанк», г. Минск, БИК МТБВБ2X, УНП 390477566. Заявления на участие в аукционе со всеми необходимыми документами принимаются в рабочие дни с 8.30 до 17.30 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, д. 5 в ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Ранее опубликованное извещение о проведении аукциона от 02.10.2021 г. № 192 (5123) содержит запрет на совершение регистрационных действий банкет при условии перечисления покупателем денежных средств за приобретенный предмет аукциона на депозитный счет управления принудительного исполнения ГГУЮ Витблсплоком.

Аукцион проводится в порядке, установленном Указом Президента Республики Беларусь № 232 от 05.05.2009 г. «О некоторых вопросах проведения аукционов (конкурсных)», и Положением «О порядке организации и проведения торгов по реализации имущества ОАО «Витязь» от 13.04.2021 г. Лица, желающие участвовать в аукционе, обязаны подать организатору аукциона заявление о желании участвовать в аукционе, а также предоставить формы с приложением документов: документ, подтверждающий внесение суммы задатка на р/счет, указанный в извещении, с отметкой банка; по лицам или индивидуальным предпринимателям РБ – копия документа, подтверждающего гос. регистрацию, по лицам или индивидуальным предпринимателям, без нотариального засвидетельствования; иностранным г. лицом – легализованная в установленном порядке копия учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шестидесяти дней до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство г.о. статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык; представителем иностранного г. лица, иностранного г. лица – доверенность, легализованная в установленном законодательством порядке, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов заявителем (его представителем) представляется документ, удостоверяющий личность, руководитель г.о. лица – также документ, подтверждающий его полномочия. Организатор аукциона вправе в любое время, но не позднее чем за 3 дня до даты проведения аукциона, отказать от проведения аукциона.

Доп. информация можно получить по тел.: +375 (212) 24-63-12, +37529 510-07-63, +375 44 709-55-52, e-mail: vc74@mail.ru, market.by.
Ознакомиться с предметом торгов можно по предварительному согласованию с продавцом по тел. 8-0212-265383.

Центр Промышленной Оценки • ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ • ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, офис 1703		
Продавец	ОАО «БЕЛМЕТАЛЛ», г. Минск, пр-т Партизанский, 174		
Предмет аукциона (одним лотом)			
Месторасположение			
Наименование			
Общая пл.	Инвентарный номер	Назначение	
Здание склада ГСМ	37,5 кв. м	710/C-51930	Здание нежилое
Подъездная дорога, проезды и площадки, подстопные места под возвратную тару	4916 кв. м	710/C-82261	Сооружения неустановленного назначения
Наружное ограждение (забор железобетонный, забор из силикатных камней)	171,23 м	710/C-82263	
Сведения о земельном участке: пл. 0,7281 га предоставлены продавцу для строительства и обслуживания здания производственного назначения на праве аренды (срок действия по 17.06.2071)			
Начальная цена лота с НДС 20 % – 54 857,70 бел. руб.			
Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с BY60BLBV30120191021390001001 в ОАО «Белинвестбанк», г. Минск, БИК BLBBV2X, УНП 191201390, получатель платежа: ЗАО «Центр промышленной оценки»			
Срок подписания договора купли-продажи	20 рабочих дней после проведения аукциона		
Условия оплаты предмета аукциона			
Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 % в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнутого договоренности по срокам и в порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней после заключения договора купли-продажи			
Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона оговорен в Условии его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by			
Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия			
Дата и время проведения аукциона	07.12.2021 в 13.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»		
Дата и время окончания приема документов	06.12.2021 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»		
Контактные данные	+375 17-280-36-37; +375 44 704-92-06, www.cpo.by , E-mail: auction@cpo.by		

Центр Промышленной Оценки • ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ • ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона: ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец: ОАО «БААЗ», Брестская обл., г. Барановичи, ул. Гагарина, 62
Оператор ЭТП: ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 46
Адрес ЭТП: www.ipmtorgi.by

Предмет электронных торгов: транспортные средства, спецтехника, бывшие в употреблении. Местонахождение: Брестская обл., г. Барановичи, ул. Гагарина, 62

№ лота	Наименование	Год выпуска	Инов. №	Начальная цена (с НДС 20%), бел. руб.
1	Автомобиль SKODA SUPERB, рег. знак 11PT 0562	2010	7805	11 901,60
2	Прицеп MAZ B37810, рег. знак AA 5501-1	2009	7803	8 550,00
3	Микроавтобус MAZ-18201, рег. знак 11CT 1517	2012	7819	13 566,00

С подробной информацией по предмету электронных торгов можно ознакомиться на сайте организатора электронных торгов www.cpo.by. Шаг аукциона: 5 % от текущей цены
Задаток 10 % от начальной цены лота перечисляется на р/с № BY60BLBV30120191021390001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по т.п. Минской и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Колпачникова, 1), БИК BLBBV2X, УНП 191201390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 15 рабочих дней после проведения аукциона. Продавец составляет и направляет договор для подписания победителю аукциона
Условия оплаты предмета электронных торгов
Если между продавцом и покупателем (победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся приобрести предмет электронных торгов по начальной цене, увеличенной на 5 % в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнутого договоренности по срокам и в порядке оплаты предмета электронных торгов, такая оплата должна быть произведена в течение 30 календарных дней после заключения договора купли-продажи

Электронные торги проводятся в соответствии с регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by. Ответственность участника аукциона, его права и обязанности, штрафные санкции прописаны в соглашении о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Данное соглашение является договором присоединения и размещается на странице лота во вкладке «Документы» по адресу: www.ipmtorgi.by. Страница лота по указанному адресу содержит также информацию о типе торгов и общих правилах их проведения. Победителем аукциона признается участник, предложивший максимальную цену
Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить вознаграждение 10 % от цены продажи лота в течение 3 рабочих дней после проведения электронных торгов
Организатор электронных торгов имеет право снять предмет аукциона с электронных торгов в любое время до момента определения победителя электронных торгов без объяснения причин снятия
Предупреждающее извещение о проведении электронных торгов опубликовано в газете «Звезда» 28.09.2021

Дата и время начала и окончания электронных торгов: 16.11.2021 в 11.00 до 13.00.
Торги проводятся на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов
Заявки на участие в электронных торгах принимаются по 12.11.2021 до 17.00 ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу: www.ipmtorgi.by
Контактные данные: Тел.: +375 17-280-36-37; +375 (219) 317-95-42; +375 (44) 704-92-06. E-mail: auction@cpo.by

Чулі?

НІКАС САФРОНАЎ РЫХТУЕ СЮРПРЫЗ ДЛЯ БЕЛАРУСІ

Падчас адкрыцця ў Віцебску персанальнай выстаўкі «Мяняючы рэальнасць» Нікаса Сафронава, народнага мастака Расійскай Федэрацыі, акадэміка Расійскай акадэміі мастацтваў, прафесара, ён па відэасувязі падзяліўся ўражаннямі ад Беларусі і расказаў пра планы, звязаныя з нашай краінай.

Зорны творца з вялікай павагай казаў пра кіраўніка беларускай дзяржавы, з якім меў зносіны, пахваліў беларускі народ — за гасціннасць і працавітасць. Не забыў, што ў Беларусі пабываў на ферме і паспрабаваў вельмі смачнае маляко. А Віцебск, дзе ў музеі Марка Шагала ў сярэдзіне 1990-х упершыню была зладжана выстаўка яго твораў, назваў адным з самых прыгожых гарадоў не толькі Беларусі, але і ўсяго свету. Гэта месца, дзе жывуць прыгожыя і цэлым, і душой людзі, сказаў ён.

Распавёў майстар і гісторыю пра тое, як дапамог сабраць сродкі для рамонту манастырскіх будынкаў. Дарэчы, ён выказаў пажаданне купіць недалёка ад музея-сцяжкі бы Ільі Рэпіна ўчастак зямлі, каб

пабудавач там дом, дзе будзе месцамі пісаць творы і адпачываць. Заінтрыгаваў і тым, што збіраецца зрабіць Беларусі сюрпрыз!

Работы жывапісца можна ўбачыць у будынку ратушы (Віцебскі абласны краязнаўчы музей).

Яны зроблены як у класічным выкананні — на палотнах, — так і з выкарыстаннем ультрасучасных мультымедыяных тэхналогій. Выстаўка знаёміць гледача з рознымі перыядамі творчасці майстра. Прадстаўлена каля сарака жывапісных і графічных работ, створаных у перыяд з канца 1990-х гадоў. Гэта творы розных жанраў: пейзажы, нацюрморты, партрэты, сюжэтыя сюррэалістычныя кампазіцыі, сярод якіх палотны ва ўнікальным аўтарскім стылі Dream vision.

Мультымедыяныя праекцыі на сценах перанясуць наведвальнікаў выстаўкі ў разнастайны, маляўнічы і ўнікальны свет фантазіі жывапісца і бачаць творы без абмежаванасці звычайнай рамай карціны. Мастацтва набывае дадатковы аб'ём і іншы ракурс успрымання. Карціны змяняюць адна адну праз прыгожыя і мудрагелістыя мазаікі патэрнаў і ўзораў.

Архітэктурныя пейзажы Нікаса Сафронава прасякнутыя таямніцай і духам эпохі, якія праглядаюць скрозь каменную замкі, скляпеністыя столі, лабірынты прыступак, востраканцовыя вежы...

Работы мастака вызначаюцца лёгкасцю, вабнай прасторай і адухоўленасцю. Яны пабудаваныя на найтанчэйшых асацыяцыях, у іх пераклікаецца некалькі перыя-

даў, дзе аўтар спрабуе захаваць знікаючую сутнасць сваіх бачанняў і снуў.

Маючы шырокі дыяпазон мастацкіх прыхільнасцяў і валодаючы вялізнай фантазіяй і энергіяй, ён знаходзіцца ў пастаянным творчым пошуку. Усё гэта дазволіла Нікасу Сафронаву заваяваць ціканасць і прызнанне шырокай публікі, а таксама знаўцаў мастацтва.

Нікаса можна назваць адным з самых вядомых расійскіх жывапісцаў нашага часу. Паводле даных Усерасійскага цэнтра даследаванняў грамадскай думкі «Левада-Цэнтр», Нікас Сафронаў займае першы радок у спісе найлепшых сучасных мастакоў Расіі.

Асноўная частка работ знаходзіцца ў прыватных зборах і музеях многіх краін свету. Сярод прыхільнікаў творчасці мастака былі і засталоўца — Ала Пугачова, Сафі Ларэн, Ален Дэлон, П'ер Кардэн, Даяна Рос, Мансерат Кабалье, Мадона, Мікіта Міхалкоў, Стывен Спілберг, Ціна Цёрнер, Жан-Поль Бельмандо, Элан Джон, Мік Джагер, П'ер Рышар, Рычард Гір, Элізабет Тэйлар і многія іншыя.

Аляксандр ПУКШАНСКІ, фота аўтара.

ООО «Фрондера» ізвешчае о проведении публичных торгов в форме открытого аукциона по продаже имущества ОАО «Строитель-197», г. Молодечно

Лот	Наименование Лота	Начальная стоимость с учетом НДС 20%, BYN	Задаток, BYN	Шаг аукциона, BYN
1	1. Пистолет штукатурный короткий 30 см; 2. Рукas Semperit, 80 по м.	235,44	23,54	11,77
2	1. Бур почвенный Д 250 мм; 2. Мотобур ВТ 360	2 336,04	233,60	116,80

В отношении Лотов № 1, 2 проводятся первые повторные торги. Стоимость снижена на 10 %. Ранее публикация размещалась в газете «Звезда» № 190 (29559) от 02.10.2021 г., стр. 15, по лоту 2.2 (Мотобур ВТ 360) – 175 (29544) от 11.09.2021 г., стр. 6

Дата и время проведения торгов	16 ноября 2021 года в 14.30 (регистрация с 14.00 до 14.30) по адресу: г. Минск, ул. Мележа, дом 1, офис 1127
Срок приема заявлений и оплаты задатка	с 10.00 03.11.2021 по 16.00 12.11.2021 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127
Местонахождение имущества	Минская область, г. Молодечно, ул. Металлистов, д. 1

Условия для участия в торгах:
1. До подачи заявления необходимо внести задаток на р/с BY36ALFA3012221557004027000, код банка ALFABY2X, УНП 192789344. Получатель – ООО «Фрондера», назначение платежа: задаток для участия в торгах по Лоту __, ОАО «Строитель-197», г. Молодечно, проводимых 16.11.2021.
2. Заявления на участие и необходимые документы (соглашение о правах и обязанностях сторон в 2 экземплярах, копия платежного поручения о перечислении задатка, копия паспорта; копия свидетельства о государственной регистрации – для ИП и юр. лица; документ, подтверждающий полномочия руководителя или представителя юр. лица, копия Устава – для юр. лица) принимаются в рабочие дни с 10.00 до 18.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127. Документы могут подаваться посредством направления почтой (220113, г. Минск, а/я 524) или личной подачи. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата и время получения организатором торгов оригинала заявления на участие в аукционе и полного пакета прилагаемых документов (в случае направления почтой – дата и время поступления документов на абонентский ящик организатора торгов). Контактное лицо по вопросу подготовки необходимых документов для участия в аукционе – Анянда (+375 29 308 28 97).
3. К участию в торгах допускаются лица, подавшие организатору торгов в указанный в извещении о проведении торгов срок заявление с приложенными необходимыми документами и зарегистрированные в журнале регистрации на участие в торгах. Победителем аукциона признается участник, предложивший в ходе торгов наивысшую цену. Результаты торгов оформляются протоколом в день проведения торгов.
4. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем явился только один участник, при согласии этого участника приобрести предмет торгов по начальной цене, увеличенной на 5%, комиссия в день проведения аукциона оформляет протокол о продаже предмета торгов этому участнику аукциона.
5. Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан возместить Организатору аукциона стоимость затрат на организацию и проведение открытого аукциона (вознаграждение аукциониста и затраты по размещению публикации в газете «Звезда») на основании счета-фактуры и акта в течение 5 (пяти) календарных дней со дня проведения аукциона. Вознаграждение аукциониста составляет 7,5% от конечной цены предмета торгов.
Победитель аукциона (Претендент на покупку) должен подписать с Продавцом договор купли-продажи предмета торгов после возмещения затрат на организацию и проведение аукциона в течение 15 (пятнадцати) рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона. Оплата приобретенного предмета торгов должна быть произведена в полном объеме не позднее 30 (тридцати) календарных дней со дня подписания (заключения) договора купли-продажи. В случае совершения просрочки обязательства по заключению договора купли-продажи и его оплате не по вине Покупателя указанные сроки могут быть продлены.
6. Подробнее с правилами проведения торгов можно ознакомиться в разделе «Ликвидация» на сайте <https://orgtorg.by/info>.
7. Все желающие могут предварительно ознакомиться с объектом торгов. По вопросу осмотра объектов обращаться к Александру Владимировичу (+375293697036). По вопросу наличия обременений обращаться к Ольге (+375296471671).
8. Организация и проведение аукциона осуществляется на основании норм положения «О порядке продажи имущества ликвидируемого юридического лица с публичных торгов», утвержденного постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16.
9. Государственная регистрация договора купли-продажи недвижимого имущества и возникающих на его основании прав осуществляется Покупателем самостоятельно и за свой счет.

Организатор аукциона	ООО «Фрондера» 220113, г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127; ☎ 8 (029) 308 28 97 • e-mail: info.torgi@orgtorg.by сайт https://orgtorg.by • telegram: https://t.me/orgtorg
Продавец	ОАО «Строитель-197», г. Молодечно (Минская обл., г. Молодечно, ул. Металлистов, д. 1) в лице ликвидатора ООО «Партнер-Консультант», тел. +375296471671 (Олга)

Центр Промышленной Оценки

ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ · ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА
ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ
В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец	ОАО «Трест Белсантехмонтаж № 1», г. Минск, ул. Я. Колоса 23, к. 1
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 46
Адрес ЭТП	www.ipmtorgi.by

Предмет электронных торгов

№ лота	Наименование	Инв. №	Общ. пл., кв. м	Адрес	Начальная цена (с НДС 20%), бел. руб.
1	Складское помещение № 8Н (расположено в подвале)	500/D-695622	36,5	г. Минск, ул. Якуба Коласа, д. 23, корп. 1, пом. 8Н	222 480,00
	Складское помещение № 11Н	500/D-70784559	43,5	г. Минск, ул. Якуба Коласа, 23/1-11Н	
2	Складское помещение № 9Н (расположено в подвале). Обременение: аренда	500/D-695623	59,5	г. Минск, ул. Якуба Коласа, 23/1-9Н	199 800,00
3	Складское помещение № 7Н (расположено в подвале)	500/D-695621	37,2	г. Минск, ул. Якуба Коласа, д. 23, корп. 1, пом. 7Н	118 800,00

С подробной информацией по предмету электронных торгов можно ознакомиться на сайте организатора электронных торгов www.cpo.by. Шаг аукциона: 5% от текущей цены

Задаток 10% от начальной цены лота перечисляется на р/с № BY60BLBB30120191021390011001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК BLBBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 15 рабочих дней после проведения аукциона. Продавец составляет и направляет договор для подписания победителю аукциона

Условия оплаты предмета электронных торгов

Если между продавцом и покупателем (победителем электронных торгов либо единственным участником электронных торгов, согласившимся приобрести предмет торгов по начальной цене, увеличенной на 5%) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнуто договоренности по срокам и о порядке оплаты предмета электронных торгов, такая оплата должна быть произведена в течение **10 календарных дней** после заключения договора купли-продажи

Электронные торги проводятся в соответствии с регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by. Ответственность участника аукциона, его права и обязанности, штрафные санкции прописаны в **соглашении о правах и обязанностях** сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Данное соглашение является договором присоединения и размещается на странице лота во вкладке «Документы» по адресу www.ipmtorgi.by. Страница лота по указанному адресу содержит также информацию о типе торгов и общих правилах их проведения. Победителем аукциона признается участник, предложивший максимальную цену

Победитель электронных торгов, либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5%, обязан возместить организатору торгов **затраты** на их проведение и оплатить **вознаграждение** от цены продажи лота в течение **3 рабочих дней** после проведения электронных торгов

Организатор электронных торгов имеет право снять предмет торгов аукциона с электронных торгов в любое время до момента определения победителя электронных торгов без объяснения причин снятия

Предыдущее извещение о проведении электронных торгов опубликовано в газете «Звезда» 25.09.2021

Дата и время начала и окончания электронных торгов: 15.11.2021 с 11.00 до 13.00.

Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов

Заявки на участие в электронных торгах принимаются по 11.11.2021 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу www.ipmtorgi.by

Контактные данные | Тел.: +375 17-280-36-37; +375 (29) 317-95-42; +375 (44) 704-92-06. E-mail: auction@cpo.by

ЗАО «Центр промышленной оценки» сообщает о проведении 15.11.2021 г. электронных торгов с 9.00 до 16.00 по продаже имущества, принадлежащего ОАО «Могилевский завод «Строммашина»

Количество лотов	Наименование имущества	Начальная цена продажи без НДС, бел. руб.	Задаток	Шаг аукциона
2	Извещение о проведении электронных торгов и подробные сведения о реализуемых лотах (недвижимости) размещены на сайте www.bankrot.gov.by (в разделе «должники»), ОАО «Могилевский завод «Строммашина», «реализация») и электронной торговой площадке ipmtorgi.by	Указана на сайте www.bankrot.gov.by	10%	5%

Срок подачи заявок на участие в торгах: 12.11.2021 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» (www.ipmtorgi.by).
Месторасположение имущества: г. Могилев, ул. Первомайская, 77.
Договор купли-продажи покупатель обязан подписать не позднее 10 (десяти) рабочих дней со дня завершения электронных торгов.
Срок оплаты предмета торгов: не позднее 10 рабочих дней со дня проведения торгов.
Список реализуемого имущества и подробная информация о порядке проведения аукциона размещены на сайтах www.bankrot.gov.by и ipmtorgi.by.

УНП 191021390

Крынічка

Выдавец рэдакцыі газеты ТАМКОВІЧ. Тэл. 8 (017) 287-18-15

СПРАВЫ Ў САДЗЕ Ў ЛІСТАПАДЗЕ

У апошні восеньскі месяц трэба паспець падрыхтаваць дрэвы, каб яны лягчэй перанеслі зімовыя нягоды і налета парадавалі нас багатым ураджаем.

Вільгацезарадны паліў

Ён асабліва актуальны, калі восенню было мала дажджоў і зямля паспяла высахнуць. Падзімні паліў карысны з некалькіх прычын:

- у глебе ўтворацца запас вільгаці, што паспрыяе лепшай зімаўстойлівасці дрэў, таму што яны не церпяць высахання;

- вільготная глеба не так моцна прамразае, як сухая. Гры адсутнасці снежнага покрыва вільгаць зможа засцерагчы карані дрэў ад вымарзання;

- перадзімні паліў дапамагае змагца са шкоднікамі, якія зімуюць у зямлі.

Спосаб паліву залежыць ад узросту дрэва. У маладых саджанцаў (да пяці гадоў) неабходна паліваць увесь прыствольны круг. У больш дорослых дрэў — толькі мяжу прыствольнага круга, дзе знаходзіцца асноўная маса караньчыкаў. Там трэба зрабіць некалькі невялікіх канавак, куды і варта ліць ваду.

Сярэдні аб'ём вады — 50 л на 1 кв. м. Выліць гэтую колькасць трэба не за адзін раз, а ў некалькі этапаў, інакш вада не ўбярэцца, а разаліцца паўсюль. Пасля паліву лункі, якія былі зроблены каля дорослых дрэў, абавязкова трэба засыпаць. У адваротным выпадку там будзе запасіцца вада, якая можа справакаваць гніенне каранёў. Калі вада добра ўбярэцца, прыствольныя кругі трэба замульчыраваць перагноем, торфам або лісцем.

Абрэзка дрэў

Многія задаюцца пытаннем, калі яе лепш праводзіць — увесну ці восенню.

Калі гаворка ідзе пра амаладжальную абрэзку або тую, якая дапамагае фарміраваць дрэва, то адказ адназначны — увесну. А вось санітарную «чыстку» дрэва на вясну адкладваць не варта.

Прыступаць да восеньскага абразання можна адразу пасля надыходу перыяду спакою. На тое, што ён ужо пачаўся, укажа заканчэнне лістападу. У гэты час рух соку ў дрэў спыняецца, і яны лягчэй пераносяць такую траўмавальную працэдуру.

Увосеннь не варта абразваць маладыя саджанцы і костачкавыя дрэвы, паколькі яны вельмі дрэнна такую працэдуру пераносяць і могуць загінуць.

Нарыхтоўка чаранкоў

Час пасля заканчэння лістападу і наступлення першых марозоў — найлепшы для нарыхтоўкі чаранкоў костачкавых культур: слівы, вішні, абрыкоса і да т. п.

Для нарыхтоўкі чаранкоў выкарыстоўваюць аднагадовыя парасткі, якія

знаходзяцца з паўднёвага боку дрэва. Найлепшае таўшчыня для будучага чаранка каля 7 мм, даўжыня 30—40 см. Варта ўлічваць, што не ўсе нарыхтаваныя чаранкі перажывуць зіму, таму наразоць іх прыкладна на траціну больш ад неабходнай колькасці.

Нарыхтаваны матэрыял будзе знаходзіцца ў спячым стане да самай прышчэпкі. Для гэтага яго змяшчаюць у прахалоднае месца з тэмпературай каля 0 °С і пакідаюць там да вясны.

Засцярога ад жывёл

Абвясціце дрэўцы лапкамі на вышыню каля 1,5 м — да такой адзнакі зайцы наўрад ці змогуць дацягнуцца. Іголки павінны быць накіраваны ўніз — толькі ў гэтым выпадку яны змогуць абараніць ствол ад галодных звяроў.

Калі лапак няма, можна замяняць іх любым больш даступным матэрыялам — спанбондам, рубероідам, сеткай з дробнымі «вочкамі», старымі капронавымі калготкамі і г. д. Паспрабуйце заглябіць ахоўны матэрыял у зямлю сантыметраў на 15, каб дробныя грызуны не змаглі зрабіць падкоп і дабрацца да кары пад зямлёй.

Пабелка дрэў

Зроблена восенню, яна не толькі абароніць дрэвы ад шкоднікаў, але і стане добрай засцярогай ад сонечных апёкаў. Бо ў канцы зімы — пачатку вясны, калі сонца пачынае днём прыграваць усё мацней, верагоднасць апёкаў кары ўзрастае. Белы колер адаб'е сонечныя прамяні і тым самым засцеражэ кару ад пашкоджанняў.

Ахоўны пласт павінен быць таўшчынёй 2-3 мм, таму бяліць давядзецца некалькі разоў. Новы пласт наносіць толькі пасля поўнага высахання папярэдняга.

СЁННЯ

Месяц

Апошняя квадра
28 кастрычніка.
Месяц у сузор'і Шаліяў.

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	8.14	17.32	9.18
Віцебск —	8.08	17.17	9.09
Магілёў —	8.04	17.22	9.18
Гомель —	7.56	17.23	9.27
Гродна —	8.28	17.48	9.20
Брэст —	8.24	17.53	9.29

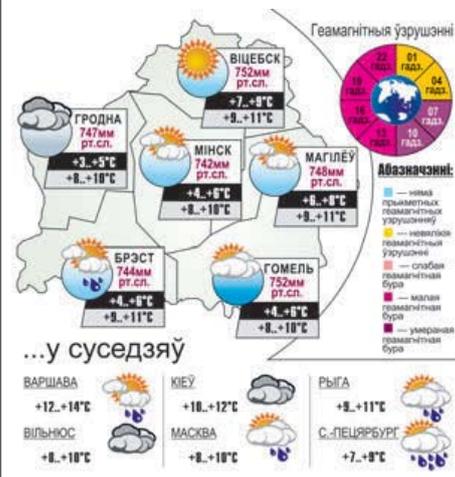
Імяніны

Пр. Пелагеі, Анатоля, Дзямяна, Сяргея, Уладзіміра, Федара, Яўаа, К. Сільвія, Губерта, Марціна.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА

ЗАЎТРА

УСМІХНЕСЯ

Амаль 100% жанчын: — Толькі нікому не кажы. — Само сабою! — Нікому, нікому!.. Ты куды гэта? — Пайду хутчэй нікому не раскажу!

У свеце процьма экстрасэнсаў, прадказальнікаў, шаманаў ды знахароў.

І хоць бы хто да 2020 года пра ковід абмоўвіўся...

Вось гэта сіла знакаў прыпынку! Калі ўсёй групе прыйшла SMS з тэкстам: «сёння ў 8 а ў 13», высветлілася, што гэтая зараза, якая аказалася, забылася паставіць пыталынік.

Перамена месцаў складаемых на суму не ўплывае? А ты паспрабуй запіваць піва гарэлкай.

Юры КУХАРЭНКА

Даты Падзеі Людзі

3 ЛІСТАПАДА

1656 год — у маёнтку Нямежы пад Вільняй было падпісана Віленскае пераміе, пагадненне паміж Расіяй і Рэччу Паспалітай аб спыненні ваенных дзеянняў і сумеснай барацьбе супраць шведва. Выклікана ўмяшаннем Швецыі ў вайну Расіі з Рэччу Паспалітай 1654—1667 гадоў і пачаткам супраць яе ваенных дзеянняў расійскага войска. Ініцыятарам дамовы выступіў цар Аляксей Міхайлавіч, які прапанаваў сваю кандыдатуру на трон Рэчы Паспалітай. Па пераміі Рэч Паспалітай і Расія спынялі ваенныя дзеянні. Іх войскі павінны былі разам выступіць супраць Швецыі і Брандэнбурга. Рэч Паспалітая пагадзілася на найбліжэйшым сейме паставіць пытанне наконт абрання Аляксея Міхайлавіча каралём. Віленскае пераміе было значным дыпламатычным поспехам абедзвюх дзяржаў. Аднак антышведскі альянс аказаўся нетрывалым. Пасля таго як улетку 1658 года Варшаўскі сейм адмовіў цару ў праве на абранне, новыя перагаворы зайшлі ў тулік, ваенныя дзеянні аднавіліся.

1845 год — нарадзіўся Зыгмунт Глогер, археолаг, этнограф і гісторык, фалькларыст. Даследаваў старажытныя помнікі каменнага і бронзавага вякоў на тэрыторыі Гродзеншчыны і Брэстчыны. Удзельнічаў у фальклорна-этнографічных экспедыцыях, матэрыялы якіх апублікаваў у рабоце «Вясельныя ўрачыстасці». Выдаў некалькі фальклорных зборнікаў, заснаваных на сабраных у Беларусі матэрыялах. Аб жыцці, звычаях, абрадах і павер'ях беларускага народа пісаў у шматлікіх артыкулах. У 1893 годзе ў Варшаве выдаў кнігу беларускага гумару «Торба смежу». Сабраныя ім матэрыялы — важная крыніца вывучэння гісторыі матэрыяльнай і духоўнай культуры беларусаў.

1936 год — нарадзіўся (в. Індыкава Віцебскага раёна) Анатоль Мікалаевіч Міхайлаў, савецкі і беларускі вучоны ў галіне медыцынскай рэнтгенадыялогіі, акадэмік НАН Беларусі, доктар медыцынскіх навук, прафесар. Асноўныя напрамкі навуковых даследаванняў: распрацоўка новых тэхналогій рэнтгенадыялогіі сардэчна-сасудзістай сістэмы і стрававальнага апарату. Аўтар больш як 500 навуковых прац, у т. л. 30 манаграфій, 35 аўтарскіх вынаходстваў і патэнтаў. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі, узнагароджаны медалём Францыска Скарыны.

1903 год — баючыся, што ЗША могуць выбраць іншае месца для пракладкі канала, калі Калумбія будзе і далей цягнуць з ратыфікацыяй «Пагаднення аб зоне Панамскага канала», панамскія сепаратысты пры ваеннай падтрымцы ЗША абвясцілі незалежнасць Панамы ад Калумбіі.

1907 год — у Францыі Поль Карню здзейсніў палёт на першым у свеце верталёце, які, падняўшыся на два метры над зямлёй, пратрымаўся ў паветры каля 20 секундаў.

1957 год — у СССР запусчаны касмічны апарат «Спадарожнік-2» з сабакам Лайкай на борце. Сабака загінуў праз сем гадзін пасля старту ад перагрэву.

ПАЎЛА КАЗЛЁ:

«Нашы анёлы заўсёды з намі, і часта, каб сказаць нам нешта, яны выкарыстоўваюць чые-небудзь вусны».

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Рэгістрацыйнае пасведчэнне нумар 2 ад 17 лютага 2009 года, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Дырэктар — галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч**. АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

ТЭЛЕФОНЫ У МІНСКУ: прыёмнай — 311 17 13 (тэл./факс); адрэзаў: пісьмаў — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэрыі — 311 17 16.

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ ТЭЛ./ФАКС: 311 17 27, e-mail: reklama@zviazda.by

Афіцыйны інтэрнэт-адрэс: www.zviazda.by

Афіцыйны адрэс: вул. Савецкая, 10, офіс 101, Мінск, Рэспубліка Беларусь.

www.zviazda.by (для зваротаў): zvarot@zviazda.by

e-mail: info@zviazda.by

Газета адрэсавана ў Рэспубліканскім унітарным прайпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку», ЛП № 02330106 ад 30.04.2004, 220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 14.804. Індэкс 63850. Зак. № 2983.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

2 лістапада 2021 года.